

MESELLER *Üzerine Bir İnceleme*

- Kral Süleyman'ın özdeyişlerinin mesajı -

İÇİNDEKİLER

Önsöz ...

Giriş ...

Bilgelik Duası ...

İçerik Şeması ...

Meseller Kitabının Konusu ...

Meseller Kitabına Bakış ...

Araştırma Soruları ...

ÖNSÖZ

Mesih gittiği her yerde benzetmelerden konuşmuştur (Matta 13:3). Matta 13:34 ayetinde “*Benzetme kullanmadan onlara hiçbir şey anlatmazdı*” diye kayıtlıdır. Öyleyse bugünün önderleri de bu tarihsel zenginliğimize önem vermelidir.

Kısa ve pratik öğretişle dolu olan Meseller, Kutsal Kitap'ın şiirsel yazıları olup, ezberlemek ve öğrenmek için kolay öğretişler içerir. Bu anlamda çocukların ve gençlerin Kutsal Yazılar'ı öğrenmeleri ve çalışmalarını için motivasyon kazandırmada kolaylık sağlarlar. Ancak Meseller çocuklar ve gençler için olduğu kadar yetişkinler içindir de:

22:6 Çocuğu tutması gereken yola göre yetiştir,
Yaşlandığında o yoldan ayrılmaz.

Meseller Kitabı hakkında uzun bir önsöz yazmak için gerekenler Meseller Kitabının bolca mevcuttur. Ancak Meseller Kitabının kendi önsözü söylenebilecek her şeyi özetliyor:

1:1 Davut oğlu İsrail Kralı Süleyman'ın **meselleri**:
2 Bilgeliği ve eğitimi bilmek,
Anlayış sözlerini ayırt etmek,
3 Doğru, haklı ve adil
Bilge davranıştan eğitim almak,
4 Budala adama tedbir,
Genç adama bilgi ve sağgörü vermek içindir.
5 Bilge adam dinleyip ve öğrenmede büyüyecek;
Ve anlayışlı adam bilge öğütler edinsin diye,
6 Meseli ve benzetmeleri,
Bilgelerin sözlerini ve muammalarını anlamak içindir.

Böylece bilgelik ve eğitim ile anlayış (1:2) kazanmak, kişinin üzerine bir korunma getirecektir. Çünkü sahip lenmemiz gereken bilgelik Mesih'tir. Çünkü bütün Kutsal Yazılar (*Yasa, Peygamberlikler ve Mezmurlar – Luka 24:25-27, 44*) bizlere Mesih'i işaret etmektedir. Bu yüzden benzer şekilde Meseller Kitabında da Tanrı ve Mesih'teki bilgelige sarılmamız (4:7) istenmektedir:

Tesniye 4:5 "İşte, Tanrım RAB'bin buyruğu uyarınca size kurallar, ilkeler verdim. Öyle ki, mülk edinmek için gideceğiniz ülkede **bunlara uyasınız.**

6 Onlara **sımsıkı bağlanın.** Çünkü ne denli **bilge ve anlayışlı olduğunuzu uluslara bunlar gösterecek.** Bu kuralları duyunca, uluslar, 'Bu büyük ulus gerçekten bilge ve anlayışlı bir halk! diyecek.

II.Timoteyus 3:14-15 Sense öğrendiğin ve güvendiğin ilkelere bağlı kal. Çünkü bunları kimlerden öğrendiğini biliyorsun. Mesih İsa'ya iman aracılığıyla seni bilge kılıp kurtuluşa kavuşturacak güçte olan Kutsal Yazılar'ı da çocukluğundan beri biliyorsun.

16 Kutsal Yazılar'ın tümü Tanrı esinlemesidir ve öğretmek, azarlamak, yola getirmek, doğruluk konusunda **eğitmek için yararlıdır.**

17 Bunlar sayesinde Tanrı adamı her iyi iş için donatılmış olarak yetkin olur.

Doğru, haklı ve adil olan Tanrı'nın bilgisini edinmek (1:3), canımızı bu yolda eğitmek, disiplin etmek de Tanrı korkusunda (samimi imanda) büyümek ve Tanrı'nın bakış açısını (anlayış), Tanrı düşüncesini edinmek için (2:4-9) gereklidir.

Diğer yandan bilgi ve sağgörü (1:4) olmaksızın doğruluğu sevmek mümkün olmayacaktır (1:22). Doğruluğu sevmemek de belirgin bir şekilde Tanrısal gerçeklerden nefret etmek şeklinde kendini gösterecektir (Markos 3:1, 5).

Tanrı sonsuz olduğu için bilgelik de sonsuzdur. Bu yüzden bilgelik, büyümemiz ve ilerlememiz gereken bir yoldur (1:5; 9:9):

Mezmun 119:98 Buyrukların beni düşmanlarımdan bilge kılar,
Çünkü her zaman aklımdadır onlar.
99 Bütün öğretmenlerimden daha akıllıyım,
Çünkü öğütlerin üzerinde düşünüyorum.
100 Yaşlılardan daha bilgeyim,
Çünkü senin koşullarına uyuyorum.

Mezmun 119'un bu ayetleri bize Mesih'in Meseller (benzetmeler) ile vaaz ederek nasıl bilgelik ve anlayış vermek için çalıştığını hatırlatmaktadır (Matta 13:10-17, 34-35, 51-52). Böylece *meselleri, bilgelik sözlerini anlamak* (1:6) bizlerin imanda ilerlemesi için, alaycıların ve Tanrısızlığın uğrayacağı yıkıma karşı dünyayı uyarmamız için (II.Petrus 3:16) vardır.

Okuyuculara bereket olması dilekleriyle,

Rev. İlhan Keskinöz

Giris

Meseller Kitabını çalışırken bu ayetler bir dua olarak aklımızda olmalıdır:

Yakup 1:⁵Sizlerden birinin bilgeliği eksikse eli açıklıkla, kınamazlıkla herkese veren Tanrı'dan istesin ve kendisine verilecektir.

⁶Ama hiçbir kuşkuya düşmeden, imanla istesin. Çünkü kuşkuya düşen birey, rüzgârın çalkaladığı ve sağa sola savurduğu denizin kabarmasına benzer.

⁷Böyle bir durumda bocalayan insan Rab'den bir şey alacağını düşünmesin.

⁸Dengesiz insan tuttuğu yolların tümünde kararsız biridir.

Bilgelik, Kutsal Kitap'ın Tanrısı'ndan isteyeceğimiz bir şeydir; bilgelik, eksikliğimizi bilerek dileyebileceğimiz bir şeydir; bilgelik, alçakgönüllülükle dileyenlere Tanrı'nın bolca (cömertlikle) vermeyi dilediği bir şeydir.

Yani eksik, yetersiz, zayıf olduğunu kabullenerek, alçakgönüllü bir yürekle Tanrı'dan dilememiz ile bilgelikte ilerlememiz arasında bir bağlantı vardır (3:5-7; 9:4-6).

Bu yüzden '*imanla dilemek*' bir bilgelik konusudur (Yakup 1:17 krş. Yakup 3:17).

Bazılarının rüzgârla sürüklenip savrulmasına, aradıklarına ulaşamama tatminsizliği içinde kalmasına verilebilecek cevap '*imanla dilemek*' yani bilgelikle dilemektir.

Bu yüzden göksel bilgelik bizleri, kendimizde iyi bir şey olmadığını görmeye götürecektir. Bunun anlamı da RAB'bi anlamak, RAB'bin işlerini tanımaktır:

Yeremya 9:23 RAB şöyle diyor:

"Bilge kişi bilgeliğiyle,

Güçlü kişi gücüyle,

Zengin kişi zenginliğiyle övünmesin.

24 Dünyada iyilik yapanın,

Adaleti, doğruluğu sağlayanın

Ben RAB olduğumu anlamakla

Ve beni tanımakla övünsün övünen.

Çünkü ben bunlardan hoşlanırım" diyor RAB.

Bilgelik Duası:

Meseller Kitabını çalışmadan önce akıl ve yürek aydınlığı, anlayış ve Tanrı isteğini kavrayış, doğru olanı ayırt etmek için sevgi, bilgi ve sezgi için dua etmeliyiz.

Mezmur 51:6 Madem sen gönülde sadakat istiyorsun,
Bilgelik öğret bana yüreğimin derinliklerinde.

90:12 Bu yüzden günlerimizi saymayı bize öğret ki,
Bilgelik kazanalım.

119:98 Buyrukların beni düşmanlarımdan bilge kılar,
Çünkü her zaman aklımdadır onlar.

99 Bütün öğretmenlerimden daha akıllıyım,
Çünkü öğütlerin üzerinde düşünüyorum.

100 Yaşlılardan daha bilgeyim,
Çünkü senin koşullarına uyuyorum.

104 Senin koşullarına uymakla bilgelik kazanıyorum,
Bu yüzden nefret ediyorum her yanlış yoldan.

111:10 Bilgeliğin temeli RAB korkusudur,
O'nun kurallarını yerine getiren herkes
Sağduyu sahibi olur.

O'na sonsuza dek övgü sunulur!

RABbimiz ve Tanrımız, tek kutsal olan Sensin,
Seni tanımamız

ve Seni hoşnut eden yolda yürümemiz için
bize Kutsal Sözlerini verdin;

Sana övgüler olsun, Sen kutsalsın;

Kutsal Sözlerini çalışırken
aklimızı ve yüreğimizi

her karmaşıklık ve karanlıktan arıt;

bilginin ve bilgeliğin hazinelerini

aklımıza ve yüreğimize aç ki,

Mesih adıyla kıvanç duyan bir yaşam ve tanıklık

biz kullarında parlasın...

Kutsal Sözlerin'le Seni tanımamızı,

iradeni anlamamızı istedin,

Sana şükürler olsun, Sen iyisin;

bize bilgelik başla ki,

kutsal korkun ve kutsal sevgin

aklimızı ve yüreğimizi korusun, yargılasın;

çünkü Sen gönülden sadakat istiyorsun...

Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'ta tek olan Tanrımız,

lütuf et ki, düşmanımız olan dünya, benlik, ve şeytana karşı zaferli olalım;

çünkü Senin buyrukların bizi bilge kılar;

ve Senin koşullarına uymakla

Senin kutsal isteğini severiz;

emirlerini ve yasaklarını izledikçe

günahtan, utançtan ve her yanlış yoldan nefret ederiz...

ışığın ve aydınlatışın RAB'bi,
iman ve itaat için
Kutsal Sözlerini yüreklerimize yaz;
Kutsal Yazılar boyunca
bereket, sevinç, zafer, şifa, adalet ve esenliğin yolunu
Sen'de görebilmemizi sağla;
vahiy veren Ruh'un gücünde
Sana dua ederiz... amin.

İçerik Şeması-I:

Meseller Kitabını basitçe iki bölüme ayırabiliriz:

I. bölüm:1-9

II. bölüm:10-31

İçerik Şeması-II:

1:1-7 Giriş

1:8-9:18 Bilgelik Dersi

10:1-22:16 Süleyman'ın Meselleri 1. Bölüm

22:17-24:34 Bilgelerin Meselleri

25:1-29:27 Süleyman'ın Meselleri 2. Bölüm

30:1-33 Agur'un Sözleri

31:1-33 Lemuel'in Sözleri

Meseller Kitabının Konusu

Kitabın İki Ana Konusu Olduğunu Söyleyebiliriz. Bu iki ana konu altında pek çok konu başlığı bulabiliriz. Ancak özetle bu kitap bilgelik ve yaşam hakkındadır diyebiliriz. Çünkü Tanrısal bilgeliğin yolu yaşama gider, dünyasal bilgeliğin yolu ise ölüme gider.

1-) Tanrı'ya dayanan bilgi ve bilgelik: Tanrı kendisini kabul edip sevenlerin, O'na iman edenlerin bilgelik edinmesini, bilgece öğretmesini ve bilgece yaşamasını istemektedir. Böylece Tanrı Sözü Tanrısal yolu görmemiz ve bunu göstererek yaşamamız için vardır. “*Doğru, haklı ve adil*” bir yaşam için (1:3) Tanrı'nın yolunda yürümemiz gereklidir. Böylece bilgelere yolu ve günahkârların yolu olarak karşılaştıracağımız bir öğretiler bütünü karşımıza çıkar.

2-) Bu Dünyadaki Yaşam: Kitap bize hayatın her alanında Tanrı yolundan giden kişi ile Tanrı yolundan gitmeyen insanın hayatını nasıl yaşadığını, insanlar ile ilişkisinin onu nereye götürdüğünü gösterir (2:18-19). Tanrı kendi halkının bu dünyadaki yaşamı ile diğer uluslardan ayrılmasını ister. Bu yüzden de yanlış insani ilişkilerin bizleri götüreceği acı sonu bilmeli, bu yaşamda Tanrısal standartlara uygun yaşamalıyız.

“*Bu Dünyadaki Yaşam*” konusunu da iki başlık altında inceleyebiliriz:

2.a-) Sözler ve İşler: Böylece sözlerimiz ve işlerimiz hangi tarafta olduğumuzu belli edecektir. Sözlerimiz kime ait olduğumuzu ve neyi sevdiğimizi belli edeceği gibi; işlerimiz de tembel ya da budala ya da ahmak kişinin yaptıklarına benzememelidir. Sözlerimiz ve işlerimiz Tanrısal bilgiyi seven, eğitilmiş ve terbiye olmuş bir kişi olduğumuzu ya onaylayacak ya da inkâr edecektir. **Sözlerimiz ve işlerimiz hangi yolda yürüdüğümüzü belli eder.**

2.b-) Başarı veya Yenilgi: Sözlerimiz ve işlerimiz iyilik veya kötülüğe neden olabilir. Sözlerimiz ve işlerimiz başarı veya yenilgiye neden olabilir. Sözlerimiz ve işlerimiz şifa veya ölüm neden olabilir. Aynı zamanda sözlerimiz ve işlerimiz bizleri iyi ün ya da kötü ün sahibi yapabilir. Sözlerimiz ve işlerimiz bizi mutluluğa, zenginliğe, refaha götürebilir; ya da tam tersi şeylere... **Kazancımız ya da kayıplarımız hangi yolda yürüdüğümüzü belli eder.**

Yaşam böyle devam ederken her şeyde Tanrı ile ilişki ön planda olmalıdır. Çünkü Tanrısal bilgeliğe dayalı yaşayan kişi esas kazancın, esas başarının Tanrı'daki sonsuz yaşam olduğunu; esas iyi ünün Tanrı tarafından tanınmak olduğunu bilir.

Meseller Kitabına Bakış:

1-) Bu kitabın ismi (Meseller) 1. ayetten gelmektedir. Böylece Meseller bize bilgelerin sözlerini (vecizelerini, aforizmalarını) veriyor (1:6). Meseller (Grekçede *parabole*) mecaz ifadelerin çokça yer aldığı, konuların karşılaştırılarak gösterildiği en kısa ve öz öğretileri içermektedir.

1-9 bölümler farklı konularda uzun vaazlar gibidir:¹

- 1-) Kitabın amacı (1:1-7)
- 2-) Kötülerin topluluğundan uzak dur (1:8-19)
- 3-) Bilgeliğe yaklaş (1:20-33)
- 4-) Bilgelik yolunun iyiliği (2:1-22)
- 5-) RAB'be (YHWH) güven (3:1-12)
- 6-) Bilgeliğe övgü (3:13-20)
- 7-) Bilgelik paklığı (3:21-35)
- 8-) Bilgeliğe sarıl (4:1-9)
- 9-) Doğru yolda kal (4:10-19)
- 10-) Yüreğini koru (4:20-27)
- 11-) Fahışeden kaç; Karını Sev (5:1-23)
- 12-) Bazı uyarılar-öğütler (6:1-19)
- 13-) Zinanın tehlikesi (6:20-35)
- 14-) Fahışeden kaç (7:1-27)
- 15-) Bilgelik kimdir (8:1-36)
- 16-) Savaş: bilge – alaycı – ahmak (9:1-18)

10-31 bölümler ise, bazen bir kaç ayet tek bir konuya odaklansa da çoğunlukla kısa öğretiler içermektedir. Bu bölümden itibaren bu dünyasal yaşam (sözler ve işler, başarı ve yenilgi) Tanrısal bilgelik ve dünyasal bilgelik açısından bir tür kıyaslama ile belli edilir. 31. bölüm ise kralın nitelikleri ve erdemli kadının nitelikleri konusunda iki vaaz gibidir.

2-) Bu kitap Tanrı merkezli bir anlayış kazanmamız için kısa ve öz öğretiler verir. Bu öğretiler hayata dair pratik yaklaşımlar içerir. Çünkü neye inandığımız ve nasıl yaşadığımız birbirleriyle çok yakından ilişkilidir. Diğer yandan kitapta doğruluğun ve kötülüğün yolunun nereye gittiği açık bir şekilde öğretilmekte; böylece neye inanmamız ve nasıl yaşamamız gerektiği de gösterilmektedir.

Böylece Meseller Kitabı (Süleyman'ın Özdeyişleri) neye inandığını bilmeyen insanlara bile, bu dünyada doğru bir şekilde nasıl yaşanması gerektiği konusunda kısa ve pratik yaklaşımlar verir. Bunu yaparken okuyucularına "*bilge, tembel, çalışkan, alaycı, ahmak*" gibi insan tiplerini gösterir. Böylece okuyucular bilge kişinin yolundan gitmedikçe hangi insan tipine benzediklerini görürler.

Bu hayatta bazen deneme ve yanılma yolu ile öğreniriz. Öğrenmede tecrübelerin önemli bir yeri vardır. Yaşadığımız iyi ve kötü tecrübeler bu hayatta bize bir ders verir. Ancak tecrübe ettiğimiz şeyler eğer bir yıkım getirecekse, böyle bir tecrübe yaşayarak bunun kötü sonuçlarından ders almayı akli başında kimse istemez. Meseller Kitabı da bu noktada yanlış tecrübe-

lerin bizlere neler getireceğini önceden göstererek, bizlerin yaşam becerisi edinmesini, olgunlukla ilerlemesini sağlar.

3-) Şiirsel yazılar mecaz ifadeler kullanarak aklımıza güzel etkiler yaratır. Böylece 9. bölümde bilgeliğin kadın olarak ifade edilmesi aklımızı karıştırmaz; ya da o bölümün Mesih'le ilgili olmadığını düşündürmez –*bütün Kutsal Yazılar Mesih ile ilgilidir (Luka 24:25-27, 44)*.

Kadın da erkek de Tanrı'nın suretinde yaratılmıştır. Ve her ikisi de Tanrı'nın görkemi ve yüceliği için yaşamak ve her ikisi birlikte Tanrı'nın ışığını yansıtmak üzere sorumludur.

Böylece şiirsel ve mecaz ifadeler ile dolu Meseller Kitabını çalışırken bilge kadın tiplemesine bakarak Tanrı'nın cinsiyeti üzerinde düşünmemiz ya da tartışmamız gerekmiyor. Bu bilge kadın güzelliği, sanatı, zenginliği, başarıyı, mutluluğu, adaleti, bolluk ve esenliği, kutsallığın güzelliğini ifade ediyor.

Ve yine 9. bölümdeki fahişe kadını okuyunca şunu düşünmeliyiz: bu kitabı okuyan Yahudilerin aklına hemen baal ya da aşoret putu gelecekti. Ancak aradan geçen yüzyıllardan sonra kültür ve dil değişimi sebebiyle şimdi okuyucular fahişe kadını okurken akıllarında böyle bir çağrışım olmuyor. Ancak unutmayalım ki, putperestlik tehlikesi her çağda ve her zaman var olmuştur. Romalılar 1:21-23 ayetleri yaratılış içindeki herhangi bir şeyi Tanrı yerine koymayı putperestlik saymaktadır:

²¹Çünkü Tanrı'yı bilmelerine karşın, O'nu ne Tanrı olarak yücelttiler, ne de teşekkür sundular. Tam tersine, tasarılarında boş savlara kapıldılar ve anlayıştan yoksun akılları kapkaranlık oldu.

²²Bilgelik taslarken akılsızlığa sürüklendiler.

²³Ölümsüz Tanrı'nın yüceliğini ölümlü insanla, kuşlarla, dört ayaklı yaratıklarla ve sürüngenlere benzer canlılarla değiştirdiler.

Putların arkasında olan şey ise dünya, benlik, şeytandır. Böylece 9. bölümde görüyoruz ki, akılsız kadın da (dünyanın bilgeliği) bizi çağırıyor. Bizler kimler ile yemek yiyeceğimize (*yakınlık kuracağımıza; ilişki içinde olacağımıza*) dikkat etmeliyiz.

Meseller Kitabı bize iki kadını mecaz anlamda kullanarak iki yol, iki ses, iki mesaj olduğunu söylemektedir. Bu yolun biri yaşam diğeri ise ölümdür. Böylece 1-9 bölümlerinde Mesih'i daha net görmekteyiz.

4-) Bazen insanlar Meseller'i çalışmakla iyi kalitede bir hayat yaşayacaklarını düşünürler. Ancak Meseller bundan daha fazlasıdır; Meseller bize yaşam ve ölüm hakkında konuşurlar (3:18; 9:18). Burada Mesih'in öğretileri ile paralellik görmekteyiz. Mesih'in Müjdesi de yaşam ve ölüm hakkındadır (Matta 18:8-11; 25:31-33, 41, 46, Markos 10:29-30, Yuhanna 1:4-5; 3:17-18, I.Yuhanna 2:24-25):

Yuhanna 3:³⁶Oğul'a iman edenin sonsuz yaşamı vardır. Oğul'u dinlemeyene gelince yaşam yüzü görünmez. Tam tersine, Tanrı'nın öfkesi onun üzerinde kalır.”

Yuhanna 6:⁶³Yaşam sağlayan Ruh'tur. Beden hiçbir şeye yaramaz. Size söylediğim sözler Ruh'tur, Yaşam'dır.

Matta 7:¹³“Dar kapıdan girin. Çünkü mahva götüren kapı geniş, yol da kolaydır. Ondan girenler pek çoktur.

¹⁴Oysa, yaşama götüren kapı dar, yol da çilelidir. Onu bulanlar azdır.”

Romalılar 8:⁶Çünkü bedeninin gereksiz isteklerine bağlı düşünce ölüme götürür. Ruh'a bağlı düşünce ise yaşama ve esenliğe götürür.

Galatyalılar 6:⁸Bedeninin gereksiz isteklerini hoşnut etmek için eken, bedenden çürüme biçecek. Buna karşı Ruh'u hoşnut etmek için eken, Ruh'tan sonsuz yaşam biçecek.

5-) Meseller genelde bir konuyu ele alırken kısa ve kesin bir mesaj vermek ister. Verdiği mesaj çoğunlukla hayatın içinden şeyler olup, bahsettiği öğretinin sonuçları muhtemelen herkes tarafından biliniyordur. Ancak Meseller bize bir motivasyon vermek istiyor. Örnek olarak 10. bölüme bakalım:

4 İhmalci el ile çalışan fakirdir,
Gayretle çalışan el zengin eder.
5 Yazın toplayan oğul bilgece hareket etmiştir,
Harmanda uyuyan oğulsa utanılacak biridir.

10:4-5 ayetlerinde görüldüğü üzere; genelde birçok kültürde tembellik ve ihmalciliğin fakirlik, çalışkanlığın zenginlik ile ilişkilendirilmesi yaygındır. Görüldüğü üzere bu Meselde de bilinen bir öğreti, bize Tanrı korkusu ile birlikte bir motivasyon olarak verilmektedir.¹¹

6-) Kitabın amacı genç insanın Tanrısal *bilgi ve anlayış* kazanması; *doğru, haklı ve adil* olma tanınması, buna göre yaşamasıdır (1:2-6). Böylece Meseller'de imanlı ailelerin çocuklarını buna göre yetiştirmesi amaçlanır (1:8). Meseller Kitabı bütün İsrail evini [*dolayısı ile bugününün kilisesini*] *'yaşam yolu'*na davet eder (2:19; 3:2, 18; 9:11). Burada amaç Tanrısal bilgeliğin gündelik yaşamda yer almasıdır.

Bazı kişiler bilge olmayı tek başına evini, işini ve gündelik yaşamını her durumda düzenleyebilen, karmaşalardan koruyabilen; herkesin zararda olduğu bir durumda kendisi kazanan bir durumda olan, yüksek bir zekâ işi olarak düşünebilir. Ancak bu kitap yaşamın ve bilgeliğin kaynağında RAB olduğunu “*RAB'den korkmak*” ifadesi ile vurgular (1:7; 2:5).¹ Bazen de bunu dolaylı şekilde ifade eder (28:14; 29:25):

24:21 Oğlum, RAB'be ve krala saygı göster
Döneklerle ilişkide bulunma.
24:22 Çünkü onların felaketi aniden doğacak
Ve onların ikisinden gelecek yıkımı kim bilir?

Böylece “**RAB korkusu**” ifadesine bakarak tek başına çok şey bilmenin bizleri bilge yapmayacağını öğreniyoruz. Ancak bildiklerini kutsal Tanrı korkusu ile birlikte kullanarak yaşamak- sa bilgeliktir; RAB'be dayanan bilgelik budur (2:5; 1:2-7).

¹ 1:29; 3:7; 8:13; 9:10; 10:27; 14:2, 26, 27; 15:16, 33; 19:23; 16:6; 19:23; 22:4.

Böylece “RAB korkusu bilginin başlangıcıdır. Ahmaklar ise bilgelik ve eğitimi küçümser” diyen 1:7 ayeti, Rab’den korkan kişinin (RAB’bi seven, samimi iman sahibi) belirgin bir özelliğine dikkat çeker: bilgiyi, eğitimi küçümseyen ahmakların tersine, iman sahipleri Tanrı Sözü’nü okumak, araştırmak, derin düşünmek, ezberlemek, öğrenmek için gayretlidirler; Tanrı’yı sevmekten kaynaklanan bir hayranlıkla O’nu artan bir şekilde tanıma arzusu içindedirler.

7-) Meseller Kitabına bakarken antik çağda kralların bilgeliğe verdiği önemi görmemiz gerekir (25:1; 30:1; 31:1). Dolayısı ile önderlik etmek sadece bir güç ve yetki kullanma durumu değildir. Önderlik etmek sadece bir karar veya hizmet konumunda oturmak değildir; ama önderlik etmek aynı zamanda bilgelik gerektiren bir konudur (1:2, Tesniye 34:9, Elçilerin İşleri 7:10, 20-22, II.Petrus 3:15):

(Kral Süleyman’ın Duası) I.Krallar 3:9 Bu yüzden bana öyle sezgi dolu bir yürek ver ki, iyi ile kötüyü ayırt edip halkını yönetebileyim. Başka türlü senin bu büyük halkını kim yönetebilir!

Çünkü bilge önder doğru kişileri uygun görevlere getirerek halkın rahatlık ve refah içinde yaşamasını amaçlar (29:2). Ve bir önder bilgelikten uzaklaşırsa ülke kötülerin yönlendirilmesine açık olur (29:12).

Belki Hristiyanlar olarak kendimizi her zaman bir önder olarak düşünmüyoruz. Belki yönetmek zorunda olduğunuz fabrikalar ve çok sayıda işçiler veya rekabet etmeniz gereken güçlü ticari şirketler sizin için söz konusu değil; belki bir kilisede veya bir dua grubunda önder değilsiniz. Ancak Hristiyanlar olarak işinizde, ailenizde, sosyal çevre ile olan ilişkinizde bir önder formasyonu ile hareket edip, öylece bir yaşam tanıklığı sunmanız gereklidir.

Kral Davut’un oğlu Süleyman’a verdiği öğüdü hatırlayın:

I.Tarihler 28:9 Sen, ey oğlum Süleyman, babanın Tanrısı’nı tanı. Bütün yüreğinle ve istekle O’na kulluk et. Çünkü RAB her yüreği araştırır, her düşüncenin ardındaki amacı saptar. Eğer O’na yönelirsen, kendisini sana buldurur. Ama O’nu bırakırsan, seni sonsuza dek reddeder (I.Tarihler 29:17, 19).

Meseller Kitabına bakınca Süleyman’ın bu öğüdü aldığı ve bu öğüdü düşünüp araştırarak güçlendirdiğini görmekteyiz (9:10; 3:5; 2:8; 4:23; 12:20; 15:11; 16:2; 2:1-4):

2:5 O zaman RAB korkusunu ayırt edeceksin
Ve Tanrı bilgisini keşfedeceksin.

Ve Meseller Kitabı böyle bir benzer yaklaşımı bizim de edinmemizi, öğüt ve uyarılara Mesih ışığında bakarak bilgeliği araştıran diğerleri gibi (24:12) olmamızı amaçlamaktadır.

Diğer yandan Süleyman’ın ne yaptığına bakın (II.Tarihler 1:1, 7, 9-12):

1 Davut oğlu Süleyman krallığını sağlamlaştırdı. Çünkü Tanrısı RAB onunlaydı ve onu çok yüceltti.

7 Tanrı o gece Süleyman’a görünüp, "Sana ne vermemi istersin?" diye sordu.

9 Ya RAB Tanrı, babam Davut'a verdiği söz yerine gelsin! Beni yeryüzünün tozu kadar çok olan bir halkın kralı yaptın.

10 Şimdi bu halkı yönetebilmem için bana bilgi ve bilgelik ver. Başka türlü senin bu büyük halkını kim yönetebilir!"

11 Tanrı Süleyman'a, "Demek yüreğinin dileği bu" dedi, "Zenginlik, mal mülk, onur ya da senden nefret edenlerin ölümünü istemedin, kendin için uzun ömür de istemedin. Bunların yerine seni başına kral yaptığım halkımı yönetmek için bilgi ve bilgelik istedin.

12 Sana bilgi ve bilgelik verilecektir. Sana ayrıca öyle bir zenginlik, mal mülk ve onur vereceğim ki, benzeri ne senden önceki krallarda görülmüştür, ne de senden sonrakilerde görülecektir."

Süleyman Tanrısal bilgeliğe dayanan bir yönetim arzuladı ve halkını öyle yönetmeye çalıştı. Süleyman'ın duası bu hayatın zenginlik, ün, uzun ömür ya da düşmanların ölümünden daha özel anlamlarla dolu olması gerektiğini gösteriyor. Süleyman'ın duası bu hayatın Tanrısal bilgeliğe dayanarak yaşanması ile gerçek anlamını bulduğunu göstermektedir. Böylece Meseller Kitabı bize bütün Kutsal Yazılar'a bilgelikle, alıp ilerletebileceğimiz bir bilgelikle yaklaşmamızı amaçlamaktadır.

Süleyman'ın sarayı aynı zamanda Tanrısal bilgeliğin çalışıldığı uluslar arası bir etüt merkezi gibiydi:

I.Krallar 4:34 Süleyman'ın bilgeliğini duyan dünyanın bütün kralları ona adamlarını gönderirdi. Bütün uluslardan insanlar gelir, Süleyman'ın bilgece sözlerini dinlerdi.

Süleyman bilgece yargıladığında bütün İsrail halkı hayranlıkla Tanrısal bilgeliğe baktılar. Benzer şekilde Saba Kraliçesi cevap bulamadığı soruları için Süleyman'a danışmak için geldi; aldığı cevaplar yanında Süleyman'ın yaşamına, RAB ile olan ilişkisine tanık oldu (I.Krallar 10:1-5).²

Kral Süleyman bilgeliği ile aynı zamanda öğretici olmuş; sarayın görevlilerini, sakilerini, hizmetkârlarını da yetiştirmişti (I.Krallar 10:4-5, 8):

Vaiz 12:9 Vaiz yalnız bilge değildi, bildiklerini halka da öğretiyordu. Hesap etti, araştırdı ve birçok özdeyişi düzene soktu.

Böylece şunu söyleyebiliriz: Süleyman Tanrısal bilgeliğin İsrail'in gençlerine verilmesi için bu Meseller'i bir araya topladı. İsrail'in her ailesinin bu Meseller'i gençlere öğretmesini arzuladı (1:8; 6:20).³

Böylece 1:8 ayeti ile başlayan gençlere sesleniş ilk yedi bölümün her başlangıcında tekrarlanan bir nakarat gibidir (2:1; 3:1; 4:1; 5:1; 6:1; 7:1).

Böylece ruhsal olgunluk açısından bilgelikte büyümek (1:2-3) için Meseller'i çalışırız. Sosyal yaşamda bir önder rolü ile bilgeliği diğerlerine göstermek ve aktarmak için Meseller'i çalışırız. Ve katıksız saf yiyecek olarak Tanrı Sözü'nde güçlenmek için, Tanrı'nın Mesih'teki sevgisinde, Tanrı'nın Mesih'teki gerçeğinin bilgisinde ve eksikliği olmayan ruhsal anlayışta ilerle-

² Bu olay İsrail'in uluslara Müjdeciliği açısından da bir başka örnektir (Matta 12:42).

³ Matta 13:3, 10, 34-35 ayetlerine bakınca Mesih'in de benzer bir şekilde gittiği her yerde Meselleri (benzetmeleri) kullandığını görüyoruz. Mesih de bir anlamda kendi bulunduğu yeri Meselleri Çalışma Merkezi gibi kullanmıştır.

mek ve gelişmek için Meseller'e ve Tanrı Sözü'nün tamamına bakarız (Filipililer 1:9-11). Meseller'e bakarken Tanrı'nın Mesih'te ne açıkladığına bakarak çalışırız. Katıksız yiyecek olarak Tanrı Sözü bizi en üstün değerlere yaklaştırmak için yetkindir. Aynı şekilde kendimizi dünyanın lekeleyişinden, her ayıp ve utançtan kaçınarak, Mesih'in doğruluğu sayesinde Tanrı'nın yüceliği ve övgüsü için yaşamak için; katı yiyecek olarak Tanrı Sözü'nde güçlenmeyi ve ruhsal kavrayışta ilerlemeyi arayabilmek için bilgeliğe ihtiyacımız vardır:

İbraniler 5: ¹⁴Katı yiyecekse yetkinlere özgüdür. Onların anlayışı iyiyi kötüyü ayırt edebilme doğrultusunda eğitilmiştir.

I.Korintliler 2: ¹⁴Cansal insan Tanrı Ruhu'na özgü konuları ağırlayamaz. Çünkü bunlar ona akılsızlık gibi gelir. Onları bilmesi de olanaksızdır. Çünkü bunlar ruhsal yolla kavranır.

8-) Meseller Kitabı öğretiş verirken bazen zıtlıkları göstererek öğretir (3:32; 10:3). Böylece iki farklı yol ya da iki farklı durum okuyucunun gözünde daha netleşir. Kitap bazen iki farklı durumu mukayese eder (12:9; 15:16). Bazen de bir satırda söylediğini diğer satır tamamlar (2:5; 8:35).^{III}

Yaygın olan bu üç anlatım yolu dışında sayısal ifadelerle dayalı anlatım da okuyucuda merak uyandırıcı ve akılda kalıcı bir etki yapar (6:16; 26:25).

9-) Meseller Kitabı'nda bazen her zaman için geçerli olan evrensel standartlar yer almaz. Doğruyu konuşmak ve gerçekten yana olmak evrensel bir standarttır.

15:23 Bir adamın uygun cevapla sevinci vardır
Ve ne güzeldir zamanında olan söz.

Bu Mesel bize tam uygun zamanda ve yerinde söylenen bir sözün iyi olduğunu söylüyor. Bu durumda her doğru sözü hayatın her zamanında ve karşılaşılan her durumda söyleyemeyeceğimiz açıktır. Her güzel sözü her zaman herkese söyleyemeyiz. Yani bazen sessiz kalmamız veya konuşmadan önce bir süre daha beklememiz gereken durumlar vardır.

Ve yine her zaman çevremize sevinçle selam vermemiz güzel bir şeydir. Ancak hayatın bazı durumlarında bu güzel davranışı sergilemek yerinde olmayabilir:

27:14 Sabah erkenden arkadaşına verilen gürültülü bir selam
Ona lanet sayılacaktır.

Benzer şekilde 26:4-5 ayetleri birbirine zıt gibi görünen iki öğretiş bize vermektedir. 4. ayette *"ahmağa cevap veren onun düzeyine inmiş olur"* şeklinde bir yaklaşım varken 5. ayette *"ahmağa cevap ver ki, kendini bilge sanmak hatasını fark etsin"* şeklinde bir öğretiş vardır. Yani ahmaklara bazı durumlarda cevap vermemek iyi iken bazı durumlarda cevap vermemiz yerinde olacaktır *-bilgelik de bunun gibi durumlarda gerekli olan ayrımı yapabilmek için gereklidir.*

Böylece Meseller'i kullanmak için yeri ve zamanı iyi anlamalıyız. Diğer yandan da insanı iyi anlamalıyız. Ve en önemlisi Kutsal Kitap bilgisini iyi edinmiş olmamız gerekiyor. Çünkü

Meseller'i doğru bir amaç için, Tanrı'nın yüceliği ve insanın iyiliği için kullanmamız gerekiyor; ve tabii Meseller'i, Mesih'i ve Müjde'yi güçlendirmek kullanmamız gerekiyor. Bunun için de Tanrı korkusu yani Kutsal Kitap imanında yaşamamız gerekiyor; ve imanın verdiği bakış açısı ve imanın verdiği dünya görüşüne dayalı olarak Meseller'den konuşmamız gerekiyor.

Bu yüzden 26:7, 9 ayetleri ahmak bir kimsenin Meseller'i kullanmasının yanlış sonuçlar getireceğini hatırlatıyor. Örneğin 3:1-2 ayetlerine bakınca bilgeliğe sahip çıkan birinin uzun ömür ve esenlik ile bereketlendiğini okuyoruz. Bu durumda genç yaşta hastalanıp ölen biri için ya da birçok sıkıntılardan geçen biri için *“imandan ya da bilgelikten uzak olmak”* şeklinde bir teşhis koyamayacağımız açıktır.^{IV}

Diğer yandan 11:1 ayeti ise bizlere tüm zamanlar için geçerli bir öğüt vermekte; doğruluk ve adalet için çalmaktan kaçınmayı teşvik etmektedir.

Böylece Meseller'e bakarken zamana ve duruma göre bunları kullanmakla, bilge bir davranış modeli sahiplenmiş olacağız.

10-) Kutsal Kitap'a bir bütün olarak baktığımızda Tanrı halkına verilmiş olan Yasa'nın pratik ve şiirsel bir ifadesi olarak Meseller Kitabı ile karşılaşırız.

“Tanrı Sözü'nü neden çalışırız?” sorusuna yine Tanrı Sözü'ne bakarak cevap verelim:

Vaiz 12:9 Vaiz yalnız bilge değildi, bildiklerini halka da öğretiyordu. Hesap etti, araştırdı ve birçok özdeyişi düzene soktu.

10 Güzel sözler bulmaya çalıştı. Yazdıkları gerçek ve doğrudur.

Tanrı Sözü'nü çalışırız; çünkü bunu hem yaşamak ve hem başkalarına öğretmek için Tanrı Sözü canımız için *güzel sözlerdir, gerçek ve doğru sözlerdir.* Vaiz Kitabı'nın bu sözleri Meseller Kitabı'nda (10:32) *“Doğru kişinin dudakları makbul sözü ortaya koyar”* ifadesi ile pekiştirilmektedir. Ve yine 22:20-21 ayetleri Tanrı Sözü'nün bilgi ve danışmanlık sözü olarak güvenilir ve doğru olduğunu yazmaktadır. Böylece Meseller Kitabı da Kutsal Kitap içindeki diğer vahiy edilmiş yazılar arasında yerini alır. Bir tarih ya da yasa anlatımından farklı olarak Tanrısal bir öğretiyi şiirsel bir dil ile anlatır.

Meseller yazıldığı zaman ile günümüz arasında her ne kadar tarih, kültür, dil ve yaşam farkı olsa da; bu Kitap bizlere verdiği öğretiler ile günümüzde de insanın ihtiyaçlarının, insanın yanlışlarının benzer olduğunu göstermeye devam etmektedir.

Böylece Meseller Kitabı boyunca bilgeliğin RAB'de olduğunu, bu sözlerin O'nun ağzından çıktığını (2:6) okuduğumuzda; bizler de bilgelik için RAB'be yaklaşmaya (Yakup 1:5) daha fazla teşvik buluyoruz.

Çünkü Söz'ü çalışmak, Söz'ün Sahibi'ni tanımak, böylece RAB'be güvenilebilir (16:20) ve insan için doğru olan yolu görmek (13:13, 21) bir berekettir. Çünkü Tanrı'nın yüreğine uygun bir yürek edinmekle doğru yaşayabiliriz (19:8; 2:6-7).

Her şekilde teşvik ve teselliyi Tanrı'da aramak için Kutsal Yazılar'ı okuruz, çalışırız, öğretiriz (22:19-21). Diğer yandan gerçeğin yanında olmak ve gerektiğinde gerçeği savunabilmek için Tanrı Sözü'nü öğreniriz; dünyadan, benlikten, şeytandan korunmak; ve kötülüğün dizginlenmesi, iyiliğin topluma yerleşmesi için Tanrı Sözü'ne bakarız:

29:18 Vahiy'in olmadığı yerde halk zapt edilemez
Fakat Kutsal Yasa'yı tutan mutludur (8:32).

Böylece Meseller Kitabı'nı çalışırken Tanrı Sözü'nün eşsizliği, insan için gerekliliği vurgulanırken (30:5-6) Mesih'in dünyayı Müjde'ye daveti kulaklarımızda yankılanır:

Yuhanna 3: ¹⁷“Çünkü Tanrı, Oğlu'nu dünyayı yargılamak amacıyla göndermedi. Dünya O'nun aracılığıyla kurtulsun diye gönderdi.

16:20 ayetinde “*Tanrı Sözü'ne dikkat eden kişinin bereketlenmiş bir kimse olduğunu*” okurken 29:18 ayetinde benzer şekilde “*Yasa'yı tutmakla mutlu olunduğu*” ifade edilir. Bu da 1. Mezmur'da anlatılan “*bereketlenmiş adamı*” bize hatırlatmaktadır. 1. Mezmur'daki bereketlenmiş adam, RAB'bin Yasası'nı derin düşünen, araştıran ve yaşamını buna göre düzenleyen bir kişilik olarak karşımıza çıkmakta; ve bu yüzden de işlerini başardığı yazmaktadır (Mezmur 1:1-3).

Meseller Kitabı'nda Tanrı Sözü'ne yönelik açık bir davete veya 1. Mezmur'daki bereketlenmiş adam gibi yaşamaya yönelik davete verilebilecek cevabın en derin anlamını yine Mesih'te bulmaktayız. Ya da tersinden ifade etmek istersek “*Tanrı Sözü'nü neden çalışırız?*” sorusuna cevap vermek üzere bir yandan Meseller Kitabı'na bakarken diğer yandan da bunların doğru anlamlarını Mesih'te buluruz:

- İnsan yalnız ekmekle yaşamaz, Tanrı'nın ağzından çıkan her sözle yaşar.
- Tanrın Rab'bi denemeyeceksin' diye de yazılmıştır.
- Tanrın Rab'be tapınacak ve yalnız O'na hizmet edeceksin (Matta 4:4, 7, 10).

Böylece Meseller Kitabı'nı çalışırken dünyayı Tanrı Sözü'ne davet eden diri bir Mesih görürüz.

11-) Meseller Kitabını, Eyüp ve Vaiz Kitapları ile birlikte okumalıyız. Meseller Kitabında iyilik, doğruluk, çalışkanlık, dürüstlük gibi erdemlerin kişiye mutluluk, zenginlik, başarı, uzun ömür getireceğini okuyoruz. Bunlar genel ve evrensel standartlardır. Ancak Eyüp ve Vaiz Kitaplarında durumun her zaman böyle olmadığını; insanın kavrayışını aşan bir şekilde doğru kimsenin çok acı çektiğini, imanlı kimsenin yoklukla mücadele ettiğini de görüyoruz.

Yani Meseller Kitabı'nda iyilik yapanların iyilikle karşılaşacağını okurken, Vaiz Kitabı'nda başka bir ses duyuyoruz (1:12-12:7). Bu ses dünyaya baktığında her şeyi “*boş*” görmekte; hayatın zor olduğunu; sonucun anlamsız olduğunu –*çünkü ölüyorsun*- söylemektedir. Bu ses “*güneş altında*” olan şeylere bakıyor; yani bu hayata bakarak; iyi adama kötülük, kötü adama iyilik gelmesine anlam veremiyor (Vaiz 9:11-12).

Ancak Vaiz 12:9-14 ayetlerinde başka bir bakış açısı var. Bu bakış açısı ezelden ebede bir yaklaşım içermektedir. Böylece Vaiz Kitabı “*Tanrı'nın bilgeliğinin ve işlerinin insan tarafın-*

dan kavranamayacağını; bu yüzden de Tanrı'ya iman ile emir ve yasakların tutulmasının her insanın görevi olduğunu; sonunda Tanrı'nın her işi ve her kişiyi yargılayacağını” söyleyerek bitmektedir. Böylece Vaiz Kitabı'nı okuyarak Meseller'e bakarsak daha dengeli bir bakış açısı edineceğiz.

Benzer şekilde Eyüp Kitabı'na bakarken 1. bölümde Tanrı'nın Eyüp için olan tasarısını kimse bilmiyor ve Eyüp'ü ziyarete gelen arkadaşları da iyilik yapanın iyilik bulacağını düşünüyor. Ancak 41. bölümde Tanrı konuştuğunda 42. bölümde Eyüp bilgisini aşan şeyleri konuştuğunu, Tanrı'ya her durumda itaat edilmesi gerektiği söylüyor.

Eyüp doğru bir adamken (Eyüp 1:1, 8; 2:3) yaşadığı sarsıcı tecrübeler karşısında arkadaşları Eyüp'te bir suç olduğunu düşündüler (Eyüp 22:5). Onlar konuşurken Eyüp'ün Tanrı'dan uzaklaşmış, düşmüş, günah işlemiş biri gibi olduğunu düşünerek konuştular (Eyüp 22:23; 32:3). Bu yüzden Meseller Kitabını çalışırken dünyaya otomatik bir işler düzeni gibi bakmak yanlış olacaktır (Eyüp 34:11; 36:11-12). Yani bu dünyada her zaman kötüye kötülük gelmiyor ve her zaman iyiye iyilik gelmiyor; bunların tam zıddı olan şeyleri de yaşamaktayız.

Böylece yaşanan acı, sıkıntı, baskı ve zorluklar karşısında bizler her şeyi yargılayacak olan Tanrı'nın kavranılmaz iyiliğine, gücüne ve adaletine bakarak yaşamalıyız. Ve Tanrı'nın anlayış ve kavrayış gücümüzü aşan işlerini sorgulamak ya da yargılamak düşüncesinden uzak bir şekilde; Tanrı'ya lütfu, adaleti, merhameti ve sağlığı için şükranla sadık kalmalıyız. İnsan olarak sınırlarımızı aşmadan, Tanrı'nın RAB ve bizlerin ise yaratılmış olduğumuzu bileerek, Mesih'e yaraşır kullar olarak yaşamalıyız.^V

12-) 1:8-9:18 ayetlerinin öncelikle iyice okunup değerlendirmesi, doğru anlaşılması gerekir. Çünkü 10. bölümden itibaren Meseller kısa kısa atasözleri gibi görünmektedir. Bu durumda 9. bölüme kadar olan kısım iyi çalışılmazsa insanlar 10. bölümden itibaren bilgeliği “*yap-yapma*” şeklinde akli bir bilme konusu gibi düşünme hatasına düşebilirler. Böyle olursa da Meseller ile Mesih arasında bir bağlantı göremezler.

Böylece 1-9 bölümlerinde anlatıldığı üzere bilgelik ile yakın ilişki varsa; 10. bölümden itibaren bahsedilen doğru adımları **yapabiliriz**. Tanrı ile bir ilişki olmaksızın ise bu bölümleri sadece **bilebiliriz**.

Meseller Kitabı 10. bölümden itibaren insani tecrübelerle odaklandığından 1-9 bölümlerini dikkatli çalışmamışsak Meseller Kitabı'nda Mesih'i görmeyi unutabiliriz.

Ancak 10. bölüm iki çocuktan bahsederek başlıyor. Bunun birisi bilge çocuk, diğeri ise akılsız çocuktur. Yani 10. bölümden itibaren de iki ses ya da iki farklı çağrı (*Tanrısal çağrı ve dünyasallığın çağrısı*) olduğunu düşünerek okumalıyız. Böylece 10. bölümden itibaren de Meseller'i sadece bir emirler düzeni olarak görmüyoruz; ya da bilgeliği insani bir tecrübeye dayalı tercihler olarak görmüyoruz.

Bu bölümler bize bir soru sordurtmak için vardır: acaba ben bilge kadın peşinden giden biri gibi mi yaşıyorum; yoksa akılsız kadın peşinden giden biri (*ahmak, budala, aptal, alaycı, kötü biri*) gibi mi yaşıyorum? Böylece Meseller Kitabı'nın her yerinde Mesih'in çağrısını duymalıyız.

Eğer dünya Tanrısal bilgelik ile karı-koca kadar (9:1-5) yakınlaşmış olsaydı, Aden bahçesinin nasıl güzel bir yer olduğunu bugün daha net hayal edebilirdik. Ancak bilgelikten uzak oluşumuz sebebi ile Aden bahçesinin nasıl bir yer olduğunu düşünmek bile çoğunlukla aklımıza bile gelmemektedir –yani bilgelikten bu şekilde uzak kaldıkça cenneti özlemeden yaşama hatasına düşüyoruz.

13-) Gözlem ve tecrübe bilgelik için gerekli iki önemli kaynaktır. 6:6-8 ayetlerinde gözleme dayalı bir bilgelik verilirken; 6:9-11; 22:10, 26-27 ayetlerinde bir tecrübeye dayalı bilgelik öğretilmektedir.

Diğer yandan tarihe ve geleneğe bakarak bilgelik alabiliriz (4:1-4). 7. bölümde genç bir adam kötü bir tecrübe yaşamadan önce, babasının atalardan öğrendiği bilgiyi duyarak eğitilmesine tanık olmaktayız. Böylece genç adamın bilgelikte ilerlemesi için tarih ve geleneğin aktarılması bilgelik hakkında bir başka yol olarak karşımıza çıkar. Bu yüzden kişiler kendilerinden önce yerleşmiş olan bilgeliğe de dikkat etmelidir (22:17-21).

Hatalardan öğrenmek konusunda da terbiye ve azarlanma bir başka bilgelik yoludur (10:17; 12:1). Ancak disiplin ve uyarıdan bilgelik almak için kişinin alçakgönüllü olması gerekir. Başka bir deyişle gurur, bilgelik önünde engel teşkil eder (8:13; 3:34). Bilgelik önünde engel olarak gurur, aynı zamanda yanında yargı da getirecektir (11:2; 15:33; 16:18).

Neticede bilgeliğin merkezi Tanrı'dır. Çünkü tek bir gerçek ve tek bir bilgelik vardır (20:12). Bu yüzden insan için bilgelik, ancak diri Tanrı ile gerçek bir ilişki içinde olmakla mümkündür (1:7). Böylece Tanrı ve Tanrı'nın vahiy bilgeliğimizin kaynağıdır.

Bizler okurken, araştırırken, dinlerken, öğretirken, hizmet ederken, tanıklık verirken Tanrı'nın her şey üzerindeki gücüne dayanmalı ve O'nun her şeyin kaynağı olmasına bakarak alçakgönüllü olmamız gerekmektedir (19:21; 16:1; 2:6-8).

Mezmun 19 bilgelik konusunda ders alacağımız bir başka örnek teşkil eder. Mezmur'un birinci bölümü (1-6) gözlerimizi bu yaratılışa çevirir. Bu ayetler Tanrı'yı yaratılışa bakarak görebileceğimizi öğretir. Benzer şekilde Meseller'i çalışırken gözlerimizi yaratılışa çevirdiğimizde Tanrı'yı, harika işlerini, sağlayışını görebileceğimizi öğreniriz:

3:19 RAB dünyanın temelini bilgelikle kurdu,
Anlayışla gökleri kurdu;
20 Bilgisiyle enginler yarıldı
Ve gökler çiyi damlattı.
21 Oğlum, onları görüşünden çıkarma,
Sağlam bilgeliği ve sağgörüğü koru,

Öyleyse yaratılışın kendisi de bilgelik edineceğimiz bir başka yoldur. 8:22-31 ayetlerinde yaratılışın bilgelik ile var edildiğini okuyoruz (Eyüp 38:1, 4, Mezmur 89:11; 102:25-26). Böylece bilgelikle ilgili her şey bizi Tanrı'ya götürüyor. “*Tanrı vardır ve Tanrı bilgedir*” ise, Tanrı Sözü'nü çalışmak ve yaratılışa bakmak bizi Tanrı'ya ve Tanrı'nın bilgeliğine yaklaştırmalıdır.

Çünkü “bilgelik” deyince insan merkezli değil, Tanrı merkezli bir bilgelikten bahsediyoruz. Çünkü bilgelik deyince “bilgi edinme” kavramından öte, öncelikle Tanrı’yı bilme ve Tanrı ile ilişki içinde olmaktan bahsediyoruz.

Böylece “bilgelik” içindeki bilgi bizleri Tanrı’ya yönlendiriyor. Tanrı Sözü aracılığı ile Tanrı’ya yönelmemiz de bilgeliğe yönelmek anlamına gelmektedir. Tanrı Sözü olan Kutsal Kitap emir ve yasakları ile birlikte bir bütündür. Bu anlamda Tanrı’nın Yasası da Tanrı ile ilişkimizi düzenlemek için bize yol gösterir ve Tanrı’yı hoşnut eden bir yaşamı açıklayarak bize bilgelik verir.

Meseller’de Kutsal Yasa (Çıkış 20):

4:10 (5. emir: Babana ve annene saygı göster).

1:11-12, 15 (6. emir: Katletmeyeceksin).

2:16-19 (7. emir: Zina etmeyeceksin).

1:13-15 (8. emir: Çalmayacaksın).

6:16, 18-19 (9. emir: Komşuna karşı yalan tanıklık etmeyeceksin).

3:29, 6:17-18, 29; 14:21 (10. emir: Komşunun evine göz dikmeyeceksin).^{VI}

Tanrı’ya karşı görevlerimizi içeren ilk dört emri ise Meseller’deki “RAB korkusu” ifadesinin içinde düşünebiliriz.⁴

14-) 1:1-7 ayetleri kitaba giriş niteliğindedir. 1:2-4 ayetleri bilgeliği çok yönlü bir şekilde ele alırken 1:5-6 ayetleri insanın Tanrısal bilgeliğe vermesi gereken cevaba işaret etmektedir. Böylece bu kitabın, Tanrı’nın konuşan bilgeliği ve Tanrı halkının buna göre verdiği yaşam tanıklığı açısından bir diyalog içerdiğini söyleyebiliriz. 1:7 ayeti de kitabın bütün öğretişine Tanrı merkezli bir şekilde bakılmasına dikkat çeker.

Diğer yandan bu kitabın, Tanrı’nın konuşan bilgeliği ve inançsızlığın bu bilgelik karşısındaki kaçınılmaz yargısını gösteren bir yönü de vardır (2:18; 8:35-36).

Kitabı “Tanrı’dan korkan: Tanrı’ya tapınan kişinin bilgeliği” şeklinde özetleyebiliriz. Bu durumda kitabın ana konusuna “Tanrı merkezli bilgelik; Tanrı merkezli yaşam” dememiz (1:7) uygundur.

1:1-7 ayetleri böylece bize bilgeliğin önemini anlatır. Bilgelik, içinde RAB korkusu olduğu için önemlidir. Bilgelik, içindeki bilgi, ayırt etme, eğitim, terbiye, tedbir, sağgörü, öğüt ve anlayış ile kişiye yetkinlik ve başarı getirecektir. Ya da tersinden söylemek gerekirse bütün bunlar için RAB’bin bilgeliğine ihtiyaç vardır.

Eğitim ve anlayış kazanmak (1:2), başarıya doğruluk ve adalet ile ulaşmak (1:3), budalalıktan kurtulup bilge yaşamak (1:4) konularına burada giriş olarak değinildikten sonra, bu konular diğer bölümler boyunca bize kendisini tekrar hatırlatacaktır (2:9-10; 8:5, 20; 16:20; 21:3).

Bilge davranıştan eğitim almak (1:2) konusu önemlidir. “eğitilmek; disiplin altında olmak; terbiye edilmek” genelde bizde olumsuz bir çağrışım yapar. Herkesin öğrenirken ve birisi tarafından eğitilirken terbiye ve disiplin altında olmak konusunda olumsuz tecrübeleri olmuş-

⁴ “Tanrı korkusu nedir?” başlıklı çalışma notunun özellikle son üç paragrafına bakınız (22. bölüm).

tur. Ancak Luka 10:38-42 ayetlerine baktığımızda iki kişi görüyoruz. Birinin ruhsallığı benimseyişi diğerinden farklıdır. Burada Meryem'in "iyi olan şeyi almaya yatkınlığı" aynı zamanda Mesih'ten eğitim alma (uyarı, azarlama, terbiye, disiplin dahil) konusunda bir örnektir.

Böylece 1:2-7 ayetlerinde bilgeliğin övülmesini ve bilgeliğin neden gerekli olduğunu görüyoruz. Bu ayetler Meseller'in önsözü olmakla birlikte ilerleyen bölümlerde daha geniş açıklanacaklardır.⁵ 1:7 ayeti de kitap boyunca verilen öğretişin sadece bilmek ile kalmayıp yaşama geçmesi için gerekli şeyi bize hatırlatıyor: **RAB'be sözünde açıkladığına göre iman ve itaat...**

Böylece 1:1-9 ayetleri arasında bilgeliğe sarılmak konusunda teşvik görüyoruz; 1:10-19 ayetleri boyunca "neden bilgeliğe sarılmalyız?" konusu belirgindir; 1:20-33 ayetleri boyunca da "bilgeliğe sarılmazsak ne olur?" konusu belirgindir.

Böylece 1. bölümde "yap ve yaşa; yapmazsan ölürsün" şeklinde bir sesleniş vardır (1:19, 27, 33; 2:20-22).⁶ Bu yaklaşım bize yaratılışın başlangıcını hatırlatıyor. Tekvin 1:26, 28 ayetlerinde Tanrı'nın ilk ailemize ve soyuna yeryüzünde egemenlik verdiğini; yani yaşam verdiğini okuyoruz. Tekvin 2:17 ayetinde ise "Ama iyiyle kötüyü bilme ağacından yeme. Çünkü ondan yediğin gün kesinlikle ölürsün" şeklinde bir uyarı görmekteyiz. Yani benzer şekilde Meseller Kitabının başlangıcında da "yap ve yaşa; yapmazsan ölürsün" uyarısı çok nettir.

Böylece Tanrısal bilgelik bize yaşam ve egemenlik için konuşuyor. Bu durumda bilgelik bize ilk günah ve düşüşten önceki durumumuzu iyi görmemiz, bu dünyada orijinal yaratılışımızı iyi anlayarak ve bunu özleyerek yaşamamızı söylüyor. Bu da açıkça bize "Mesih gibi yaşayın" demek oluyor.

1:7-19 ayetleri RAB korkusu altında uyarıları dinle (1:8), sana öğretilenden vazgeçme (1:9), günahkârların ayartısına razı olma (1:10), kötülerin yolundan gitme ve ayaklarını koru (1:15) diyerek uyarmaktadır. Ancak bu bölümde konuşan bir de dünyasal bilgelik vardır ki, o da "bizimle gel" diyerek (1:11) kendisi paydaşlık ile zenginlik vaat etmektedir. Ancak kötülerin yoluna gitmemek için tek başına bilgi yetmediğinden, Meseller ancak RAB korkusu ile bunları yapabileceğimizi öğretir.

1:20-33 ayetlerinde bilgeliğin yüksek sesli çağrısını görmekteyiz. Bilgelik Kutsal Ruh ile mesh edilmek üzere bir yenilenme daveti yapmaktadır (1:23). Bu çağrıya cevap vermeyenler bir felaketin yenilgisi içinde sürükleneceklerdir (1:27). Böylece bu bölüm bize 9. bölümdeki bilge kadın ve fahişe kadını hatırlatıyor. RAB'bin bilgeliğinde kalanlar yaşayacak ve dünyasal bilgelikte kalanlar ise mahvolacaktır.

15-) 2:1-11 ayetleri 1:1-9 ayetleri gibi teşvik edicidir. Bu bölümde RAB korkusu ve Tanrı bilgisinin birbirleriyle ilgili şeyler olduğunu; bilgeliğin çekici güzelliği ve bereketleri hatırla-

⁵ Doğru ve adil olanı bilmek (1:3; 2:9-11); budalalıktan kaçınmak (1:4; 8:5; 14:15, 18; 3:35); bilgi ve sağ-görüye tutunmak (1:4; 2:10-11; 3:21; 4:6; 6:20-23; 8:11); öğrenmede ilerlemek (1:15, 9:9; 14:6); bilgelerin sözleri (1:6; 22:17; Mezmur 49:4; 78:2); RAB korkusu (1:7; 9:10; 15:33).

⁶ Hezekiel 18:32 Çünkü ben kimsenin ölümünden sevinç duymam. Egemen RAB böyle diyor. Öyleyse günahınızdan dönün de yaşayın (Tesniye 12:10; 28:15, 66)!

tılmaktadır. Böylece okuyucu 9. bölüme geldiğinde kendisiyle yakın ilişki içinde olmak isteyen kadın (Tanrısal bilgelik) ile olması gereken paydaşlığa hazır olacaktır.

2:12-15 ayetlerinde bilgelikle gelen korunma yani kötülükten kurtuluş konusu nettir. 2:16-19 ayetleri de 9:13-18 ayetlerindeki kötü kadından (dünyasal bilgelik) neden uzak durulması gerektiği konusunda bir ön hazırlıktır. Böylece bu kötü kadın hakkındaki uyarının hemen peşinden 2:20-22 ayetleri de tekrar tıpkı 1. bölümdeki gibi “*Tanrısal bilgelik ile paydaşlık içinde ol ve yaşa; dünyasal bilgeliğe yapışanlar ölür*” şeklinde uyarı içermektedir.

2. bölüme bir bütün olarak baktığımızda “*yoluna dikkat et*” çağrısını görmekteyiz: Bilgelerin yolu (2:8-9) ve kötülerin (fahişenin) yolu (2:18)... Bu bölümdeki iki yol ölüm ve yaşam yolu olarak kendisini belli eder (2:20-22). Böylece bu bölüm de tekrar 9. bölümdeki gibi ölüm ve yaşam yoluna işaret eder.

16-) 3. ve 4. bölümler Tanrısal bilgeliğin değerini hatırlatır ve yararını gösterir. Bilgeliğin değeri anlatılırken *uzun ömür* (3:2) ve *anlayış* (4:2) gözümüze hemen çarpıyor. Uzun bir ömür boyunca (4:4, 10) hayatı doğru anlayarak yaşamış olmak ne denli büyük bir ayrıcalık...

Yanlış adımlar ve ‘*keşke*’ler olmadan yaşamak; örnek olarak yaşamak; böylece zorluk, baskı, tehlike, ayartı, acı ve keder zamanlarında sabırlı olabilmek, Tanrı’nın bizi terk etmeyeceği güveni içinde olarak sabırlı olmak; uzun bir ömür boyunca Rab’bin zamanını beklemede dünyaya örnek olmak...

Sevgi ve gerçek (3:3), *koruma ve gözetim* (4:6) ayrıcalıkları Tanrısal bilgeliğin değerini ve yararını bir başka açıdan gösteriyor. “*Sevgi*” kelimesi bize Tanrı’nın anlaşmasını hatırlatmaktadır. Bir bağlılık ya da ilişkiye dayalı olan bu *sevgi*, şefkat, nezaket ve merhamet anlamlarını da kapsamaktadır.

Acaba dünyada kaç kişi yaşadığı ya da inandığı değerlere sarsılmaz bir güven ile bağlıdır? *Gerçekte* olduğunu bilmek; bundan dolayı kim olduğunu, kime ait olduğunu, bu dünyadaki geçici yaşamda rolünün ne olduğunu, nereye ait olduğunu ve nereye gideceğini bilmekten kaynaklı bir emin olma durumu içinde bulunmaktır. *Sevgide, gerçekte*, Tanrısal bilgelikte kalmanın bir *koruma ve gözetim* getirdiğini görüyoruz. Yeryüzünde pek kişi kendisini güvenlikte hissetmiyor. Ama Tanrı bizi sadece bu dünyadan gelecek tehlikelere karşı değil, bizi bizden de koruyor. Ve bilgeliğin bağışladığı *anlayış* aynı zamanda vicdanlarımızı da korumak için de gereklidir.

3:4, 21-24; 4:8-9, 22-24 ayetleri bir ödül den bahsetmektedir. Bu açıdan bakıldığında 3:32-35; 4:16-17 ayetleri ödülün tam zıddı olan yargıdan bahsetmektedir.

3:7; 4:14-15 ayetleri itaatten bahsetmektedir.

3:8; 4:11-12 ayetleri koruma ve gözetim hakkında konuşmaktadır.

3:11-12; 4:13 ayetleri disiplin hakkındadır.

3:13-18 ayetleri bilgeliğin üstünlüğü ve güzelliği hakkında olup; 4:16-17, 19 ayetleri tanrısızlığın bilgeliğinin ne olduğunu göstermektedir.

3. bölüm “*unutma ve yüreğinde sakla*” diyerek Tanrısal bilgeliği genç adama vermeye başladığında öğretişin ortasında durup (3:19-20) bilgeliğin yaratan ve sağlayan Tanrı’dan geldiğini hatırlatır.

3:27-31; 4:25-27 ayetlerinde genç adama doğrudan bir öğretiş verilmekteyken 3:32-35 ayetlerinde Tanrısal bilgelik ve dünyasal bilgelik (tanrısızlığın bilgeliği ya da sahte tanrıların bilgeliği) karşılaştırılır.

3:2, 18, 22 ayetlerindeki yaşam vaadi, 4:13, 22 ayetlerinde de geçer. Böylece 4:20-27 ayetlerinde “*yaşam*” konusunun açıklanmasını görüyoruz. Bu “*yaşam*” bilgeliğe yakın olmak ve ona bağlı olmak ile ilişkilidir (4:20). Bilgeliğe bağlanmak görüşümüzü, gözlerimizin önünde yaşananlara bakışımızı (4:21) etkiliyor. Bilgeliğe bağlanmak bu bedendeki yaşamın başkalarından farklı olmasını belirliyor (4:22). Bilgelik yürek tutumunu belirliyor (4:21, 23). Yürek tutumu da sadece duygularımızı değil, düşüncelerimizi ve işlerimizi belirliyor. Bu yüzden Mesih sosyal yaşamdaki toplumsal düzen veya toplumsal ahlaktan öte kişisel, yürekteki paklığa önem vermiştir:

Matta 5:²⁷“Evlilik dışı cinsel bağlantıya girmeyeceksin’ dendiğini duydunuz.

²⁸Ama size derim ki, bir kadına içinden istek duyarak bakan herkes o anda yüreğinde onunla evlilik dışı cinsel bağlantıya girmiştir.

Böylece sözlerimizi, gözlerimizi, ayaklarımızı (4:24-26) yöneten şey bilgelik olması gerekiyor. Akıl, yürek, söz ve eylem olarak bu bedendeki yaşamın bilgelik tarafından yönlendirilmesi gerekiyor. Çünkü aksi bir durum Mesih’in yargısını alacaktır:

Markos 7:²¹Çünkü içerden, insan yüreğinden kötü tasarılar çıkar: Rastgele cinsel ilişki, hırsızlık, adam öldürme,

²²evlilik dışı cinsel bağlantı, açgözlülük, kurnazlık, düzenbazlık, soysuzluk, kıskançlık, sövüp sayma, kendini beğenme, akılsızlık.

²³Bu kötülüklerin tümü içerden kaynar ve insanı kirli kılar.”

Luka 6:⁴⁵İyi insan yüreğindeki iyi gömüden iyi olanı çıkarır. Kötü insan da içindeki kötülükten kötü olanı çıkarır. Çünkü ağzı yüreğinin doluluğundan söyler.

17-) Meseller 5. bölümü dört kıta (bölüm) olarak inceleyebiliriz:

5:1-6 konuya giriş

5:7-14 ahmak adam ve zina

5:15-20 bilge adam ve evlilik

5:21-23 uyarı ve sonuç

Meseller Kitabı boyunca gördüğümüz “*oğlum dinle*” nakaratı 5. bölümde de hemen karşımıza çıkar. Bu uyarının peşinden hemen acil bir şekilde konuya girilir. Konu cinselliktir. Hayatın başındaki genç ve tecrübesiz bir adamın kolaylıkla yanlış bir yöne sapabileceği, düşebileceği bir konu olan cinselliğin yanlış yaşanması kişinin hayatına ve topluma felaketi getirecektir. Bu yüzden cinselliğin yanlış ve doğru kullanımı bütün bu bölümün tek konusudur.

Daha önce 2:16-19 ayetlerinde değinilen bu konu (5:3-6) burada daha geniş bir şekilde ele alınır. 5:3-6 ayetlerinde cinsel günahın aldatıcılığının altında ölüm gizli olduğunu; günahın kişiyi ölümler diyarına düşürdüğünü okuyoruz.

5:7-14 ayetleri arasında bu günahın kişiyi ruhsal ve fiziksel olarak nasıl düşürdüğünü okuyoruz. Bu lanetin insanı getirdiği diğer bir nokta yakın çevre (5:13) ve toplum önünde (5:14) küçük düşme, itibar kaybetme olacaktır.

Meseller’de karşımıza çıkan ahmak adam [*veya budala, akılsız, aptal, alaycı kişi*] bu bölümde cinsel günah ile bağlantılı olarak anlatılıyor.

Yani ahmak ve zina⁷ konusunun “*gücü ve sağlığı tükenmiş, serveti dağılıp gitmiş, yaşam yılları boyunca pelin otu acılığı gibi acılıklar ile iyi günler görebilme hasreti yaşamış, toplumda olabilecek iyi ününü, iyi adını koruyamamış ve sonunda ölümler diyarı ile noktalanmış bir yaşam*” konusu olduğunu, bunun ölüme götüren bir boyunduruk, kölelik bağı (5:22-23) olduğunu görüyoruz.

Böylece tatlı gibi başlayan bir şeyin acılık ve ölüm getirdiğini (5:4-5) okuyoruz:

Vaiz 7:26 Kimi kadını ölümden acı buldum.
O kadın ki, kendisi tuzak, yüreği kapan, elleri zincirdir.
Tanrı'nın hoşnut kaldığı insan ondan kaçır,
Günah işleyense ona tutsak olur.

Diğer yandan 5. bölümde cinselliği yasal yoldan yaşayan bilge bir adam olduğunu da okuyoruz (5:15-20). Evlilik antlaşmasına duyulan saygı gereği zinadan kaçınan ve Tanrı'nın onayladığı yasal bir evlilik ile bereketlenen kişi “*suyu kendi kaynağından içen biri*” olarak resmedilmektedir. Yani bu kişi suyu çalıntı bir yerden içmiyor ya da acı bir su içmiyor; kendisini yanlış kullandırıp harcamıyor (5:16); böylece bir sevinç içinde evliliğini yaşıyor.

5:15-17 ayetinde “*su ve sarnıç*” simgeleri ile bilge adama tek bir eşe bağlılığın bu yaşamda gerçek bir tatmin ve doygunluk getireceğini (5:18-19) okuyoruz. Böylece 17. ayette “*Onlar yalnız senin olsunlar*” derken; bilge ve ahmak arasındaki zıtlık daha belirgin olmaktadır. Bilge adam ve eşi mutlu ve sevinçli bir yaşam sürerken ahmak adam ve onunla aynı kafada yürüyen kadınlar tek bir eşe ait olmadıkları için, suyu ortak kullanılan bir sarnıç gibidirler. Ve onlar kutsanmış bir evliliğin getirdiği sevinci ve bereketi yaşayamazlar.

Böylece bilge kişi Tanrı'nın Vaiz kitabındaki şu sözüne kulak veren biri olarak anlatılır:

Vaiz 9:9 Güneşin altında Tanrı'nın sana verdiği boş ömrün bütün günlerini, bütün anlamsız günlerini sevdiğin karınla güzel güzel yaşayarak geçir. Çünkü hayattan ve güneşin altında harcadığın emekten payına düşecek olan budur.

Çünkü bilgiler cinselliğin sadece bir tek kimse ile ve yasal bir evlilik içinde yaşanılacak bir tecrübe olduğunu bilirler. Cinsellik adam ve kadının Tanrı'nın onayı altında, sadece birbirleri ile özel paylaşabileceği bir durumdur. Böylece 5:18 ayeti bir babanın oğluna yaptığı hayır dua gibidir. Öyle ki bu genç adam mutluluğu sadece eşinde arasın; öyle ki bu genç adamın eşi de mutluluğu sadece kendi kocasında arasın (Malaki 2:14-16, Tekvin 2:21-24).

⁷ 2:16-19; 6:24-35; 7:5-27; 9:13-18; 22:14; 23:26-28; 30:18-20 (Tesniye 5:18, Levililer 20:10-21, Hezekiel 23:45-49, I.Korintliler 6:9-11, Galatyalılar 5:19-21, Efesliler 5:5 Vahiy 21:8; 22:15)

Tanrı'ya karşı gelmek, babanın ve eğitimcilerin sözünü dinlememek günahının sonucu ve bu konudaki uyarı ise 5:21-23 ayetlerinde özetlenmiştir.

18-) Meseller 6. bölümü kısaca 1-5; 6-11; 12-15; 16-19; 20-35 ayetleri halinde beş bölüm olarak inceleyebiliriz:

6:1-5 ahmakça işlere karışmak tuzağa düşmektir.

6:6-11 bakın ve öğrenin; bakın ve görün.

6:12-15 kötü yolun sonu felakettir.

6:16-19 öğrenin ve kendinizi koruyun.

6:20-35 bilgeliği izle ve mutlu yaşa (20-23); yoksa ayartı seni düşürür ve yargı seni esirgezmez.

6:1-5 ayetlerinde söz vermenin ciddi bir şey olduğunu okuyoruz. Öyleyse bilgelik bir anlamda ne zaman “*evet*” ne zaman “*hayır*” diyeceğini bilmek ve uygulamak demektir. Ve yine burada hatalara rağmen alçakgönüllülüğün (6:3) tuzaklardan korunmak için (6:5) önemli bir şey olduğunu öğreniyoruz.

6:6-11 ayetlerinde “*bak ve taklit et*” (6:6-8) diyerek bilge kişinin çalışkanlık örneği olan bir şeyi göz ardı etmediğini okuyoruz. Böylece “*bak ve sonucu şimdiden gör*” (6:9-11) diyerek çalışkanlığın zıddı olan tembelliğin gelecekte (6:9-11) kişiyi düşüreceği durum aklımızda olmalıdır.

6:12-15 ayetlerinde kötü kişinin ahlaksızlığına ve sonunda düşeceği duruma dikkat çekilir. Bu noktada birinci bölümdeki (6:1-5) kişi için tuzak tehlikesi nasıl varsa (6:5), ikinci bölümdeki (6:6-11) tembel kişi için de tuzak tehlikesi (6:11) vardır. Ve yine bu üçüncü bölümdeki kişi için de tuzak tehlikesi (6:15) vardır. O halde kişiler tuzağa düşmemek için kendilerini aynı zamanda kötü şeylerden korumalıdır (6:16-19 –dördüncü bölüm).

Böylece 6:20-35 ayetlerine geldiğimizde şunu düşünmemiz gerekir: Önceki dört bölüme dikkat etmeyen kimsenin bu bölümdeki tuzağa (6:33-35) düşmesi kaçınılmazdır. Çünkü bir günah diğer bir günahı davet ederek gelmektedir.

Bu bölümün ağırlıklı konusu yine önceki bölümdeki gibi cinsel günahdır. Bu bölüm zina edenlerin yokluğa düşeceğini hatırlatıyor (6:26). Şimdi tekrar 6. bölüme sıra ile bakarsak; Bir yabacıya kefil olan ve alçakgönüllülükle durumu düzeltmeyen gururlu kişinin yokluğa düşeceğini görüyoruz (6:1-6). Benzer şekilde tembel kişiyi de yokluk beklediğini (6:11) okuyoruz. Kötü adam (6:12-15) ve kötü kadını (6:24-29) RAB'bin nefret ettiği şeylerin listesi içinde (6:16-19) düşünmemiz gerekiyor; çünkü bir günahın başka bir günaha davetiye çıkarttığını söylemiştik. Öyleyse adam ve kötü kadın da yokluk ve yargı tuzağına düşecektir.

19-) 5 ve 6. bölüme bakıp halen “*ayartıdan nasıl kaçacağım?*” diye soran olursa buna cevap 7. bölümden gelmektedir: “*Tanrı'nın sözüne ve kilisenin öğretiğine sarılırsan bilgelik sana bir kızkardeş kadar yakın olacaktır*” demektedir. Yani yanımızda bir “*kızkardeş*” yoksa, yanımıza kötü kadının yaklaşması için bir kapı daha açıktır demek olacaktır.

Böylece 7:1-5 ayetleri zina ve fuhuştan korunmak için *Bilge Kadın* ile yakınlık kurmamızı söylemektedir (2:2-4, 16, Mezmur 119:9, 11). Bilgelik ile böylesi bir yakınlık açıkça bir koruma (4:6) vaat etmektedir.

Bilgelik ile "*kızkardeş*" yakınlığı içinde olmak "*bir aile, yakın akraba, bir soy*" ilişkisi içinde olmayı hatırlatmaktadır. Bu da İsrail'e Mesih'te bağışlanacak olan Yeni Ahit'e ilişkin bir vadedi hatırlatmaktadır; çünkü bu yüzden Tanrı'nın ev halkıyız; Mesih'in aracılığı ile Tanrı'nın çocukları oluyoruz:

Yeremya 31:33 Ama o günlerden sonra İsrail halkıyla
Yapacağım antlaşma şudur" diyor RAB,
"Yasamı içlerine yerleştirecek,
Yüreklerine yazacağım.
Onların Tanrısı ben olacağım,
Onlar da benim halkım olacak.

Ve yine Yeremya'nın peygamberliği bize şu sözleri hatırlatmaktadır (Yeremya 32:40 *krş.* Luka 1:72-75, Yuhanna 10:27-29):

II.Korintliler 3: ³Hizmetimiz sonucunda oluşan *bir Mesih mektubu olduğunuzu* sergilemektesiniz. Kalemle değil, *diri Tanrı'nın Ruhu'yla* yazılan bu mektup taş levhalara yazılmadı; *yüreğin etten levhalarına yazıldı.*

7:6-27 ayetlerinde 6. bölümdeki kötü adam ve kötü kadın yine karşımıza çıkmaktadır. Bu kimseler RAB'bin nefret ettiği şeylere (6:16-19, 24) bulaşınca sonrası yine bir tuzak (ölüler diyarı) oluyor.

6:16-19 ayetleri ile 7. bölümdeki kötü kadının özellikleri paralellik göstermektedir (7:10-13, 21). Kötü kadın budala adama evini açıyor. Budalayı zina için ikna ederken de dünyanın zenginliğini kullanıyor (7:16-17). Ancak bu budala adam ve kötü kadını dünyasal varlığı doğru kullanmadıkları için bir tuzak ve yargı daha beklemektedir: yokluk (21:17).

Görünen o ki, dünyasal servet Tanrı'ya hizmet için (3:9) kullanılmazsa bir ayartıya dönüşüyor. Daima hatırlamalıyız ki, ayartılar bizim düşmanımızdır. Burada da yine bir ayartının (maddiyat) diğer bir ayartının (zina-fuhuş) aracısı olduğu görmekteyiz. Ve sonuç da kaçınılmaz olarak tuzak ve ölüm oluyor (7:26-27).

Böylece 7. bölümden ders alan genç adam emirleri ve yasakları ile Tanrı Sözü'ne sarılmalı (7:1-5), buradaki budala adam ve kötü kadının tersine varlığını Tanrı'ya hizmet (3:9) ve insana yardım (19:17; 22:9; 21:13; 14:21, 31) için kullanmalı; Tanrı'nın övgüsü için, Tanrı'nın cömertliğine cömert yaşayarak cevap vermelidir.

Böylece 5, 6 ve 7. bölümlerde peş peşe günahın insanı yaşamdan ölüme götürdüğü hatırlatılmaktadır.

20-) Meseller'den Tanrı'nın kimliği hakkında ne öğreniyoruz?

Meseller'e İsrail evinin gençlerinin eğitimi için verilmiş bir kitap olarak bakma eğilimimizden dolayı Meseller'in aynı zamanda Tanrı'nın kendisini açıklama yolu olduğunu unutmamalıyız. Böylece Meseller'de Tanrı'nın kim olduğunu öğrenmek için belirli ayetlere bakmak eksik ya da güçsüz bir bakış açısı verir. Unutmayın ki, Bütün Kutsal Yazılar Mesih *[ve dolayısı ile Tanrı]* Hakkındadır (Mezmur 78:1-3, Luka 24:44).

3:19-20 ayetlerine baktığımızda doğrudan yaratan ve devam ettiren bir Tanrı'yı net bir şekilde görürüz. 5:21; 15:3; 16:2; 17:3; 21:2 ayetlerinde Tanrı'nın her şeyi bildiği ve her şeyi gördüğü konusu çok nettir. 30:5-6 ayetlerinde Tanrı'nın değişmezliği gereği Sözü'nün sarsılmazlığını hemen fark ederiz. Zaten bunlar Yeni Ahit kilisesi olarak Meseller çalışmadan bile bildiğimiz şeylerdir.

Meseller'de tekrarlanan bir nakarat vardır: RAB'be iğrençtir (3:32; 11:1; 15:8-9, 26; 16:5; 17:15; 20:10, 23):

11:20 Yürekte sapkın olanlar RAB'be iğrençtir
Fakat yolu suçsuz olanlar RAB'bin hoşnutluğudur.
12:22 Yalancı dudaklar RAB'be iğrençtir
Fakat sadakatle çalışanlar O'nun hoşnutluğudur.
6:16 RAB'bin nefret ettiği altı şey,
Evet, O'na iğrenç gelen yedi şey vardır:
17 Gururlu gözler, yalancı bir dil
Ve suçsuz kanı döken eller,
18 Kötü planların aleti bir yürek,
Kötülüğe koşan ayaklar,
19 Yalan savuran yalancı bir tanık
Ve kardeşler arasında çekişme yayan kişi.

Bu nakaratlara bakarak kısaca şunları özetleyebiliriz: Tanrı, Kutsal Sözü'nde açıkladığı Yasası'na karşı gelenleri yargılar (28:9). Tanrı kendi Sözü'ne sadık kalanları sever.

Böylece Meseller'de sevginin ve yargının Tanrısı hakkında öğreniyoruz. Yine bu ayetler bize doğruluğu seven, dürüst yaşayanlardan hoşnut olan, yürekleri bilen ve araştırıp yargılayan, ödüllendiren, adaleti koruyanları bereketleyen bir Tanrı açıklaması yapar.

Aynı zamanda bu ayetlerde Tanrı saygı ve korku ile tapınmayı almaya layık olan Tanrı'dır (8:13; 13:13; 14:2, 27 İbraniler 12:28, Vahiy 5:11-14):

15:8 Kötünün kurbanı RAB'be iğrençtir
Fakat doğrunun duası O'nun hoşnutluğudur.
Vahiy 4: ¹¹“Rabbimiz ve Tanrımız!
Yüceliği, onuru, gücü almak sana yaraşır.
Çünkü her şeyi sen yarattın.
Her şey senin isteğin uyarınca var oldu ve yaratıldı.”

Ayrıca **“RAB korkusu”** hakkındaki ayetlere de bakmak bize Tanrı hakkında farklı bilgiler verecektir (8:13, 10:27, 13:13):

1:7 RAB korkusu bilginin başlangıcıdır.
Ahmaklar ise bilgelik ve eğitimi küçümser.

2:5 O zaman RAB korkusunu ayırt edeceksin
Ve Tanrı bilgisini keşfedeceksin.
9:10 RAB korkusu bilgeliğin başlangıcıdır.
Ve Kutsal Olan'ın bilgisi anlayıştır.

Bu ayetlerin ne dediğine dikkat edin: “Tanrı bilginin ve bilgeliğin başlangıcıdır” diyor. Öyleyse Tanrı hakkında ve kendimiz hakkında ne biliyorsak, bunu önce Tanrı bize açıklamıştır. İşte, Meseller’de böyle bir Tanrı inancı hakimdir: yaratan, devam ettiren, sağlayan, kurtaran işlerle ile kendini açıklayan Tanrı...

“**RAB korkusu**” hakkındaki (14:26; 19:23; 22:4; 23:17) ayetler ve “**RAB’be iğrenç**” olan şeyler hakkındaki ayetler bize Tanrı’nın paklığını, kutsallığını ve dolayısı ile günaha olan öfkesini öğretmektedir. Bundan başka içinde “RAB” kelimesinin geçmediği diğer öğretilerin arkasında olan şey yine Tanrı’nın kimliği ve amacıdır. Bu örnekleri çoğaltabiliriz. Doğrudan RAB hakkında konuşmayan; ama iki farklı insan tipinin kıyaslandığı bir ayete bakalım:

11:28 Zenginliğe güvenen düşecek
Fakat doğrular yaprak gibi gelişecek (15:16).

Bu ayet bize dünyasal varlığa güvenin bereketsizlik ve doğruluğun bir bereket olduğunu gösteriyor; ve buna göre yaşamayı teşvik ediyor. Diğer yandan bu ayetten Tanrı hakkında şunu öğreniyoruz: RAB servetin de sahibidir; RAB bütün güvenin kendisine verilmesini isteyen kiskanç bir Tanrı’dır; RAB doğruluksever bir Tanrı olduğu için doğrulukta yaşayan kullarını bereketleyecektir.

15:17 Sevgi olan yerde bir kâse sebze daha iyidir
Nefret olan yerdeki bir besili danadansa.

Bu ayet bize bu yaşamın sadece yemek içmek olmadığını; maddi varlık ve bolluğun sevgi olmaksızın bir mutluluk ve tatmin olmayacağını öğretiyor. Ama aynı zamanda bu ayetten Tanrı’nın karakteri hakkında bir şey öğreniyoruz: Tanrı kendisine iman edenlerin sevgi ile belli olmasını istiyor. Tanrı kendi halkının etkin sevgi ile dünyadakilerden ayrı olmasını (17:1) istiyor. Bu yolla Tanrı kendi yaşamını bize vermek istiyor. Çünkü Tanrı sevgidir.

10:6 Bereketler doğru kişilerin başı üzerinedir...

Bu ayet bize doğruluk yaşamı konusunda bir teşvik verse de; aynı zamanda “*halkı ile ilişki içinde olan bir Tanrı –halkının arasında yaşamak isteyen bir Tanrı*” düşüncesini bize veriyor. Böylece bu ayetten Tanrı’nın sadece dünyayı izlemediğini ama doğru kişileri ödüllendirdiğini öğreniyoruz.

28:13 ayetinde suçlarını itiraf edenlerin bereketlendiğini okuyunca genelde insanlar kendilerine ya da başka insanlara odaklanıyor. Ancak bu ayette “RAB” kelimesi geçmemesine rağmen itirafları (tapınmayı) kabul eden ve samimi dualara cevap ve ödül veren bir Tanrı karakteri öğretilmektedir.

Böylece Meseller Kitabı’na Tanrı’nın yapmamızı istediği veya kaçınmamızı istediği şeyler olarak bakarsak; ya da iyi şeyler ve kötü şeyler olarak davranışlarımızı düzenlememiz için bir rehber olarak bakarsak, bunların arkasında olan gerekçenin Tanrı’nın Yasası olduğunu görmemiz gerekir; ve bunların Tanrı’nın yüreğinden geldiğini bilmemiz gerekir. Böylece Mesel-

ler Kitabı boyunca okuduğumuz emir ve yasakların insanlığa Tanrı'nın düşüncesini yerleştirmek amacıyla olduğunu görüyoruz. Bu yüzden 28:13 ayetini tekrar hatırlarsak, bu ayet aynı zamanda bizlere *“Tanrı gibi, samimi itiraf sahiplerine merhametli olun”* diye öğretmektedir; *“Tanrı'nın yaşamındaki gibi yaşayın”* diye öğretmektedir.

Tanrı bu yolla dünyaya kutsallığını, iyiliğini, şifasını, bereketlerini, paklığını, güzelliğini getirmek istiyor. Tanrı, kendi halkının buna göre yaşaması ile dünyaya Mesih'i göstermek istiyor. Böylece Tanrı halkı Tanrısal bir yaşam ile Tanrı'nın göklerdeki krallığının yeryüzünde görünür olmasını istiyor. Özetle bütün bunlarda *“halkının arasında yaşayan; halkı ile birlikte çalışmak isteyen; halkını bereketleyen, koruyup kayıran ve ödüllendiren bir Tanrı”* öğretisi görüyoruz.

Böylece Meseller'de Tanrı'yı tanımakla, yaratılış amacına uygun insanı tanımış oluyoruz.

21-) Meseller Kitabı boyunca gerçekte insanın nasıl biri olduğu konusu resmedilir. Diğer taraftan da Tanrı halkının nasıl yaşaması gerektiği gösterilerek, insanın nasıl biri olması gerektiği konusuna cevap verilir. Bu anlamda kitabın öğretisinin ana konusu insandır.

Ancak yine de Meseller'de Tanrı öğretisi sayesinde bize değişebileceğimiz güveni verilir. *İnsana yardım etmek isteyen bir Tanrı; insana yakın olan bir Tanrı* (2:5-6) öğretisi ile, Tanrı'yı tanımakla, bilgelikte ilerleyeceğimizi görürüz.

Böylece korkulacak Tanrı (1:7) aynı zamanda bilgisiyle bize bir güzellik, bir yenilenme sağlayacak Tanrı'dır (1:9). Ve Tanrı'dan korkmak aynı zamanda bir güvence ve koruma getirirken (14:26-27; 16:6), Tanrı yoldan sapan kimseleri yargılar (2:22; 4:19; 5:22-23; 10:24). Kötülüğü azarlayan Tanrı (1:29-32; 10:27-32) aynı zamanda doğru kullarının güvencesidir (1:33; 10:27-29; 18:10). Kendisini çağıranlara yakın olan Tanrı (3:5-6) aynı zamanda halkına yardım eder ve güç verir (3:8).

İnsanla ilişkisi içindeki bu Tanrı cömerttir (3:9-10). Yaratan Tanrı (3:19-20; 8:22-31) aynı zamanda sağlayan Tanrı (3:23-24; 10:3), bereketleyen ve lütuf eden Tanrı'dır (3:33-34; 10:22; 12:2).

Her şeyi bilen Tanrı (5:21; 20:12) nefret ettiği şeyleri açıklarken (6:17-19; 8:13; 11:1) bunun yargısını da açıklar (6:14-15). Burada korumak isteyen bir Tanrı (2:6-8; 4:6; 18:10; 19:16) düşüncesi belirgindir.

İnsanın yüreğini bilen Tanrı (15:11; 21:2), aslında insanın işlerini değil yüreğini istemektedir (11:19-21). Bu yüzden Tanrı yürekte edilen dualar ile ilgilenmekte ve samimi dualara cevap vermekte (15:8, 29; 21:27); ama emirleri ve yasakları tutmayan kimselerin duasına karşı kırgındır (28:9). Bu Tanrı insanın her şeyde güvenine layıktır (16:33) ve yüreklerimiz O'nun her şeyi kontrol ettiğine dair sabit olmalıdır (21:30). Bilge insan yine yüreğini temizlemek için Tanrı'nın önüne gelendir (17:3).

Tanrı itaatkâr kullarına yardımsever olduğu gibi (15:9; 22:11), ihtiyaç içindeki kullara karşı merhametli ve koruyucudur (14:31; 15:25; 17:5; 19:17; 22:9)

Tanrı adildir (2:5); adaletin kaynağıdır (28:5) ve halkından adil yönetim bekler (8:16; 16:10). Böylece bilge kişi duası ve işleri ile adalette yaşayandır (21:3; 31:9).

Böylece insanlar bu Tanrı'ya korku ve saygı ile yaklaşmaya (14:26-27; 15:16) ve Tanrı'ya güvenmeye (3:26; 16:20; 22:17-19; 29:25) davet edilir.

22-) **Tanrı korkusu nedir?** Kutsal Kitap "*Tanrı korkusu*" sayesinde Tanrı'nın gözünde beğenilir olacağımızı söylüyorsa, "*Tanrı korkusu*" insan için doğru, iyi ve gerekli bir şeydir. Bunu Kutsal Kitap söylediği için bu kutsal korku Tanrı'nın isteğidir.

İşaya 8:13 Her Şeye Egemen RAB'bi kutsal sayın.
Korkunuz, yılmamız O'ndan olsun.

Bu ayetteki ifadeye dikkat edin: burada "*sadece kutsal olan RAB'den korkun*" şeklinde bir mesaj var. Mesaja diğer bir açıdan bakarsak, "*kraldan ya da Asurlular'dan (başka insanlardan) korkmayın, RAB'den korkun*" şeklinde bir mesaj var.

Bazen çevre ve kültür, kişilerin ruhani hayatları üzerinde bir baskı oluşturursa; buna göre kişiler de yaşamları ya da başka konularda güvenlerini insanlar üzerine ya da buldukları çevrenin beklentilerine göre bina ederlerse, Tanrı'ya ödemeleri gereken korkuyu bir insana – *yaratılmış*- sunmuş olurlar. Oysa Kutsal Kitap imanı, böyle bir durumda inanan kişinin insandan korkmamasını öğretir. Bu durumda insandan korkmama eylemi "*Tanrı'ya güvenme*" eylemi ile ifade edilmelidir.

Böylece Tanrı'dan korkmak, Tanrı'ya özel bir saygı duymanın, Tanrı'ya tapınmanın ve O'nu vicdanın Rab'bi olarak yüceltip sevmenin kendisidir.⁸ Tanrı'dan korkmak, Tanrı'yı bilmenin ve O'na ait olduğumuzu insanlar önünde utanmadan ilan etmenin kendisidir; ve Tanrı'dan korkmak, her durumda Tanrı'ya bağımlı olduğumuzu bilmektir. **Bu durumda Tanrı'dan bağımsız olduğunu düşünerek yaşayan kimseleri bir an düşündüğümüzde; Tanrı'ya ihtiyacı olmadığını düşünerek yaşayan insanları bir an için göz önüne aldığımızda Tanrı'dan korkmanın ne kadar bilgece olduğu anlaşılır.**

Tanrı'dan korkmak; insanlar önünde korkmadan ya da utanmadan imanı savunarak, Tanrı'ya saygı ve hayranlıkla her durumda O'na hizmet etmeye adanmış olmanın kendisidir. Tanrı'dan korkmak; her durumda O'na güvenmek, her zaman O'ndan ümit etmek ve tüm varlığımızla O'na itaat etmenin kendisidir.

Tanrı'dan korkmak, O'nu hoşnut eden yolda yürümeyi istemek, O'nun iradesini yerine getirmekten zevk almak ve alçakgönüllü bir şekilde O'nu bekliyor olmaktır.

I.Samuel 12:14 Eğer **RAB'den korkar, O'na kulluk ederseniz, O'nun sözünü dinleyip buyruklarına karşı gelmezseniz**, hem siz hem de önderiniz olacak kral Tanrınız RAB'bin ardınca giderseniz, ne âlâ!

---

⁸ Elçilerin İşleri 10:2 Dindar bir adamdı. Hem kendisi hem de bütün ev halkı Tanrı'dan korkardı. Halka çok yardımda bulunur, Tanrı'ya sürekli dua ederdi (10:22).

Bu ayette Tanrı'dan korkmanın O'na kulluk etmek ve O'nun sözlerine itaat etmek ile ilişkilendirildiğine dikkat edin.

Yeşu 24:14 Yeşu, "Bunun için **RAB'den korkun, içtenlik ve bağlılıkla O'na kulluk edin**" diye devam etti, "Atalarınızın Fırat Irmağı'nın ötesinde ve Mısır'da kulluk ettikleri ilahları atın, RAB'be kulluk edin.

Yeşu ayeti yine benzer bir yaklaşımla Tanrı'dan korkmayı; içtenlikle O'na hizmet etmek, başka ilahlardan ya da inançsızlıktan uzaklaşmak –*güveni sadece gerçek Tanrı'ya bağlamak*-olarak ifade etmektedir.

Mezmur 25:12 Kim RAB'den korkarsa,
RAB ona seçeceği yolu gösterir.
Mezmur 31:19 İyiliğin ne büyüktür, ya RAB,
Onu senden korkanlar için saklarsın,
Herkesin gözü önünde,
Sana sığınanlara iyi davranırsın.

Bu Mezmur ayetlerinde ise Tanrı'nın kutsal korkusunun bir bereketleme olduğunu gösterilmektedir.

Mezmur 103:13 Bir baba çocuklarına nasıl sevecen davranırsa,
RAB de kendisinden korkanlara öyle sevecen davranır.
Mezmur 147:11 RAB kendisinden korkanlardan,
Sevgisine umut bağlayanlardan hoşlanır.

Benzer şekilde bu Mezmur ayetlerinde de kutsal Tanrı korkusu ile Tanrı'nın hoşnutluğu arasında bir ilişki kurulmaktadır.

İşaya 11:1 İşay'ın kütüğünden yeni bir filiz çıkacak,
Kökünden bir fidan meyve verecek.
2 RAB'bin Ruh, bilgelik ve anlayış ruhu,
Öğüt ve güç ruhu, bilgi ve **RAB korkusu ruhu**
Onun üzerinde olacak.

İşaya 11. bölümden bu ayetleri Mesih ile ilgili peygamberlik sözleri olarak okumaktayız. Ancak bu ayetler aynı zamanda tek bir Ruh'tan, Kutsal Ruh'tan bahsetmektedir. Ve burada Tanrı'nın kutsal korkusu Kutsal Ruh'un etkinliğinin ya da varlığının işareti olarak kendisini belli etmektedir.

Mezmur 112:1 Övgüler sunun RAB'be!
Ne mutlu RAB'den korkan insana,
O'nun buyruklarından büyük zevk alana!

Bu Mezmur'da RAB'den korkan kişinin 1. Mezmur'daki bereketlenmiş insana benzetildiği hatırlatılıyor. Çünkü her ikisi de *Tanrı'nın Yasası'ndan (emirlerinden, buyruklarından, kural-larından, ilkelerinden)* zevk alıyor.

Böylece Tanrı korkusu, Tanrısal bilgelik ve bilginin (1:7) bir başlangıcı oluyor. Bu temel, Tanrısal uyarılara kulak verme anlayışlılığı için gereklidir (4:1). Böylece bunların her ikisi de dünyanın önünde Mesih karakteri ile yürümemiz için gereklidir (15:33).

Matta 9:²Yatakta yatan bir inmeliyi O'na getirdiler. İsa onların imanını görünce inmeliye, "Yüreklen, oğul!" dedi. "Günahların sana bağışlandı."

³O anda dinsel yorumculardan bazıları aralarında, "Bu adam sövüyor!" diye mırıldandılar.

⁴İsa onların ne düşündüklerini bilerek, "Yüreklerinizde neden kötü düşüncelere yer veriyorsunuz?" dedi.

⁵"Hangisi daha kolaydır? 'Günahların sana bağışlandı' demek mi, yoksa 'Kalk yürü' demek mi?"

⁶Öyleyse, İnsanoğlu'nun yeryüzünde günahları bağışlamaya yetkili olduğunu bilmeniz gerekiyor." Ardından İsa inmeliye döndü, "Kalk, yatağını al ve evine git" dedi.

⁷Adam kalkıp evine gitti.

⁸Topluluk olayı görünce korkuya kapıldı. İnsanlara böylesi yetki veren Tanrı'yı yücelttiler.

Mesih'in kendisine getirilen felçliye "**günahların bağışlandı**" demesi öncelikle bazı dindar kimseleri kızdırıyor. Mesih bu bağışlamanın işareti olarak bu adamı kötürüm durumundan kurtarıyor. Günahların bağışlanmasına tanık olan halkın o an hissettiği şey ise korku oluyor. Tanrı'nın gücünün yanı başınızda olduğunu görmek; Tanrı'nın varlığının özel bir şekilde bulunduğumuz yerde olduğunu hissetmek gerçek bir iman sahibi için korkutucudur.⁹

Matta 9. bölümdeki bu olayda ve benzer şekilde 130. Mezmur da sağlıklı bir Tanrı korkusundan bahsediliyor:

Mezmur 130:4 Ama sen bağışlayıcısın,
Öyle ki senden korkulsun.

Böylece Rab'den korkmak (1:7; 2:5) ile O'nu yakından tanımak arasında bir ilişki olduğunu görmekteyiz. 1:21-32 ayetlerinde ise "*RAB'den korkmamak*" bir bereketsizlik olarak anlatılmakta iken 33. ayet RAB korkusunun kötülükten korkmayı sildiğini göstermektedir.

Çıkış 20:18 Halk gök gürlemelerini, boru sesini duyup şimşekleri ve dağın başındaki dumanı görünce korkudan titremeye başladı. Uzakta durarak

19 Musa'ya, «Bizimle sen konuş, dinleyelim» dediler, «Ama Tanrı konuşmasın, yoksa ölü-rüz.»

20 Musa, «Korkmayın!» diye karşılık verdi, «Tanrı sizi denemek için geldi; **Tanrı korkusu üzerinizde olsun, günah işlemeyiniz diye.»**

21 Musa Tanrı'nın içinde bulunduğu koyu karanlığa yaklaşırken halk uzakta durdu.

Burada yine sağlıklı bir Tanrı korkusu öğretilmektedir. 20. ayette Musa halka "*Korkmayın*" diye telkinde bulunurken aynı zamanda halka "*Tanrı korkusu üzerinizde olsun*" şeklinde bir bereketleme veriyor; ve Tanrı korkusunun günah işlemekten kaçınmak için gerekli olduğunu söylüyor.

Tesniye 5:29 Keşke **benden korksalar** ve **bütün buyruklarına uymak için her zaman yürekte istekli olsalar**! O zaman kendilerine ve çocuklarına sürekli iyilik gelirdi.

⁹ Vahiy 1:¹⁷O'nu görünce ölü gibi ayaklarımın dibine serildim. Sağ elini üstüme koyarak, "Korkma. İlk ve Son Ben'im" dedi.

Tesniye 5. bölümde RAB'bin Musa aracılığı ile İsrail'e ne dediğine tanık oluyoruz. Burada RAB korkusunun “RAB'bin emir ve yasaklarına uymak için her zaman yürekte istekli olmak” ile ilişkilendirildiğine dikkat edin (Tesniye 31:9-13).

Diğer yandan olumsuz anlamda bir Tanrı korkusu var ki, Kutsal Kitap bunu öğretmiyor. İşıya bu ayette insan öğretilerine göre Tanrı'ya duyulan korkunun Tanrı'yı hoşnut eden bir korku olmadığını göstermektedir:

İşıya 29:13 Rab diyor ki, "Bu halk bana yaklaşıp
Ağızlarıyla, dudaklarıyla beni sayar,
Ama yürekleri benden uzak.
Benden korkmaları da
İnsanlardan öğrendikleri buyrukların sonucudur.

Öyleyse bilgelik de Tanrı korkusu da Tanrı'yı kendi sözünde açıkladığı şekilde bilme ve bu bedendeki yaşamda Tanrı Sözü gerçeğine yakın olarak yaşamak için gereklidir.

Hirodes İsrail'in Tanrısı'ndan korksaydı bir peygamberi doğru sözünden dolayı öldürtmeyi istemezdi. Ancak Hirodes halktan korktuğu için bu isteğini biraz erteledi. Hirodes niye halktan korkuyordu peki? Çünkü Hirodes kendi tahtından korkuyordu. Yaşamı ve güveni tahtının etrafındaki geçici değerlere bağlı idi.¹⁰ Hirodes tahtından aldığı yetki, saygı, güç, zenginlik gibi değerlere tapıyordu. Bunlar olmaksızın kendisinin bir hiç olacağını düşündüğü için yüreğinde bu dünyasal (geçici) ayrıcalıklar için korku vardı:

Matta 14:⁴Çünkü Yahya ona, “Yengenle yaşaman doğru değil” demekteydi.
⁵Herodes Yahya'yı öldürmek amacını güdüyordu. Ne var ki, topluluktan korkuyordu.

Diğer yandan Tanrı'dan korkmayan insanların bazı zamanlarda O'nun adını yalan vaatlere, yalan ve boş yeminlere bulaştırdıklarına; Tanrı'nın adını küfür, aşağılama ve lanet sözleri ile kullandıklarına tanık oluruz. Bazen de Tanrı'dan korkmayan insanlar O'nun kutsal adını bü-yücülük amaçlı kullanırlar.

İlk dört emir üzerinde dikkatle düşündüğünüzde, Tanrı'dan korkmanın; doğru tanıklık, samimi itiraf ve dua için gerekli olduğunu; insanın aklıyla, yüreğiyle, sözleriyle ve işleriyle Tanrı'nın yüceliği ve insanın iyiliği için çalışması gerektiğini, Tanrı'ya kutsal bir korku, kutsal bir saygı, kutsal bir sevgi ile yaklaşmasının Kutsal Kitap öğretisinin bütünü içinde var olduğunu görürüz.¹¹

Böylece Tanrı'dan korkmak; inançsızlıktan ya da dünyasal inanışlardan vazgeçmek ve/veya bunlardan uzak durmak, içtenlikle tek gerçek Tanrı'ya bakmak, O'na güvenmek, bütün yollarımızda O'nu saygı, bağlılık, sevgi aramak ve böyle bir tutumla O'na hizmet etmek için gereklidir. Böylece 14:27 ayetinde RAB korkusu “yaşam kaynağı” olarak nitelendiriliyor ve bu yönü ile canımızı ölüm tuzaklarından koruyan şey olarak tanımlanıyor.

¹⁰ Matta 21:23-26 ayetlerinde benzeri bir korku örneği görüyoruz (Markos 12:12).

¹¹ Tesniye 6:2, Mezmur 111:10, Matta 10:28, I.Petrus 1:17

23.a-) **Bilgelik:** Olayları veya durumları, sebepleri ve sonuçları ile önceden öngörebilmek; buna göre öğretmek, öğüt vermek, eğitmek, azarlamak ve tedbir almak için gerekli olan şeylerin farkında olmak; olayları veya konuları olumlu ya da olumsuz yönleri ile birlikte düşünüp değerlendirerek, bu şekilde diğerlerine aktarabilmek; birden fazla konu veya birden fazla taraflar hakkında doğru ve tarafsız hakemlik yapmak veya bunlar hakkında doğru yargılar verebilmek; doğru anlayış ile iyiyi ve kötüyü birbirinden ayırabilmek; karar vermek, yönetmek, uygulamak, danışmanlık vermek ve rehberlik etmek için gerçeğe dayalı bir tutum içinde olabilmek; alınması gereken kararlarda, yapılması gereken tercihlerde, bu hayatın devamı boyunca her konuda edinilmesi gereken amaçlarda ve bunlara dayalı olarak atılan adımlarda ve yapılan işlerde; ve bunların hepsi için her şeyde Tanrı Sözü dayanarak, doğru zamanda ve doğru yerde ne söyleyeceğini ve ne söylemeyeceğini ya da ne yapacağını ve ne yapmayacağını bilmek; ve her şeyde Tanrı'nın yüceliğini ve insanın iyiliğini göz önüne alarak; ve her durumda Kutsal Üçlülük Tanrı'ya ve Tanrı'daki her şeye (karakterine, işlerine, sözlerine, doğruluğuna v.s.) dikkat ederek gündelik yaşama “*doğru, haklı, ve adil*” olanı uygulamak ve bilgiyi teorik yaklaşımla doğru ifade etmek ve bilgiyi pratik yaklaşımla doğru şekilde uygulayabilmek; her şekilde Tanrı'nın bilgeliğine işaret ederek ve bu bilgeliği yansıtmaya becerisi için *bilgili olmaya çalışmak; iç görüş, sağduyu, akıllılık ile öğrenebilir olmak, öğrenmeye çalışmak ve araştırmacı olmak, yetkilerini ve yeterliliğini iyi bilmek ve bunları geliştirmeye çalışmak, rehberlik edebilmek, rehberlik almaya hazır olmak ve böyle bir beceri kazanmaya çalışarak planlayıcı ve bu konuda cesaretli olmak.*¹²

Böyle bir bilgelik için iman ile Kutsal Kitap'ı okumak ve Tanrı'yı anlamaya ve buna göre yaşamaya çalışmak da bilgelikte büyüme gayretidir.

Matta 11:¹⁹İnsanoğlu geldi; yiyor da içiyor da. ‘Bak bak, obur ve şaraba düşkün biri!’ diyorlar, ‘Gümrük vergisi toplayanların, günahlıların dostu.’ **Ama bilgelik kendi eylemlerince doğrulandı.**

Mesih burada bilgeliğin akli bir bilme ya da bilgi olmaktan öte, yaşamın kendisi, insanın işleri ve tecrübeleri ile ilgili bir konu olduğunu vurguluyor. Öyleyse bilgelik yaşayan bir şey olup; yaşam devam ettiği sürece de ortaya koyduğu *adil, haklı doğru tavırlar ve bundan kaynaklanan işler* ile kendini doğrulamaktadır.

İşaya 33:6 Yaşadığımız sürenin güvencesi O'dur.

Bol bol kurtuluş, bilgi ve bilgelik sağlayacak.

Halkın hazinesi RAB korkusudur.

İşaya bize bilgeliğin RAB'bin bir sağlayışı olduğunu söylerken (Yakup 1:5) aynı zamanda kurtuluş ve bilgelik arasında bağlantı kuruyor (Filipililer 2:5, I.Korintliler 2:16). Diğer yandan ayet yaşam süresinin güvencesini RAB'be bağlıyor. Eyüp 28:28 ayeti “*İşte Rab korkusu, bilgelik budur*” diyerek RAB korkusu ile bilgelik arasından bir bağlantı kuruyor.

Bilgelik konusu, Meseller Kitabında uzun ömür (3:2; 4:10; 10:27) ve yaşam güvencesi şeklinde (1:33; 10:9; 29:25) karşımıza çıkıyor. Böylece Meseller boyunca karşımıza çıkan ‘*kötüler*,

¹² Bu bilgelik tanımı mutlaka tek başına bilgeliği tanımlaya yetmez. Ancak bu tanımın kendisi bile bilgeliğe ne kadar çok yaklaşmak için gayretli olmak konusunda okuyucuları teşvik etmelidir. Bu tanım içine yazılmayan şeylerin eksikliğini görmek bile tek başına bir insanın “**bilge**” unvanını taşıyamayacağını gösteriyor. Böylece kendi eksikliğimizi, zayıflığımızı, güçsüzlüğümüzü, isteksizliğimizi, beceriksizliğimizi görmek, bizleri **Tanrı'nın Bilgeliği Olan Mesih'e** ne denli ihtiyacımız olduğu konusunda ikna etmeli; Mesih'e bakmak ve O'na yaklaşmak için daha fazla teşvik etmelidir.

ahmaklar, akılsızlar' gibi insan tiplerini ile gösterilen RAB korkusundan uzak olan kimseler, yaşam güvencesi olmayan, dolayısı ile bilgeliği olmayan ve kurtuluşu olmayan kimseler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu yaşamdaki kararlarımız, tercihlerimiz, amaçlarımız ve bunlara dayalı olarak attığımız adımlar ve yaptığımız işler ya bilge olduğumuzu ya da olmadığımızı belli edecektir. Böylece yaşamdaki adımlarımız bizlerin kazanmasına ya da kaybetmesine, mutlu ya da üzgün olmasına etki edecektir. Bizlerin düşündüğümüz, yüreğimizde arzuladığımız, isteyerek veya istemeyerek yaptığımız şeyler sağlıklı ya da sağlıksız olmamızı, emniyette ve güvenlikte ya da terdirginlik ve korku içinde olmamızı etkileyecektir.

Meseller de bize bütün bu yaşam adımlarında Tanrı'yı hoşnut eden yolda yürümek için, bereketler ile yaşamamız için kısa öğretiler koleksiyonu olarak vardır. Bu anlamda Meseller yaşamsal pratiklere ve insani tecrübelerine yer verirler.

Meseller'de geçen "*oğlum, çocuklarım*" şeklindeki ifadeler, bunların Tanrı'nın babalık yüreğinden gelen sözler olduğunu anlamamıza yardım etmektedir (İşaya 63:16, Yeremya 31:9):

Tesniye 32:6 RAB'be böyle mi karşılık verilir,
Ey akılsız ve bilgelikten yoksun halk?
Sizi yaratan, size biçim veren,
Babanız, Yaratıcınız O değil mi?

23.b-) **Bilgelik ve Mesih:** Böylece Meseller bizlerin Tanrı ile bir baba ve çocukları gibi yakın ilişki içine girmemize yardım ederler. Bu durumda Meseller duygu, düşünce ve eylem olarak Tanrı'nın kendi halkından isteği olan şeyi görmemize yardım eden kısa ve öz öğretilerdir.

Meseller'de "*bilgelik*" bir kişi olarak sergilenir. Yine bu da Tanrı'nın yakın ilişki isteği için bir başka örnektir.

Meseller içinde toplanmış olan kısa öğretiler, bu öğretiler aracılığı ile dünya görüşümüzü dünyasallığın yollarından ayırmamız ve bu dünyada göksel değerlere göre yaşamamız için vardır. Ve yine Meseller, Kutsal Yazılar boyunca açıklanmış Tanrı bilgisini ve Tanrı'nın Yasası'nı gündelik yaşama ve kültüre uygulamamız için verilmiştir.

Meseller'in önsözünde (1:2-7) bu yazıların amacının ne olduğuna dikkat edin, bunlar aynı zamanda Tanrı'nın bizden isteğidir: *öyleyse Tanrı'nın isteği bilgece yaşamamızdır; eğitim ve disiplin ile yaşamamızdır; Tanrı'nın isteği bilgeliğe dayanarak yanlıları önceden ayırt ederek, hata ve günahlardan kaçınarak yaşamamızdır; doğruyu, haklıyı, adil olanı seçerek yaşamamızdır; Tanrı'nın isteği gerçeğin bilgisine dayalı olarak yaşamamızdır; Tanrı'nın isteği kutsal yaşam becerisi içinde yaşamamız; ve bunu ailemizden başlayarak herkese öğretmemiz; ve bu şekilde dünyaya bir tanıklık bırakmamızdır.*

Böylelikle Tanrı halkı bütün dünya ulusları arasında Mesih gibi (Yuhanna 8:23) göksellikte yaşayarak, kime ait olduklarını belli ederek yaşamaya davet edilmektedir. Bu durumda Meseller Kitabı Mesih'in başkâhinsel duasının da bir ön görüntüsüdür.

Yuhanna 17:⁹“Onlar için dilekte bulunuyorum. Dünya için değil, bana verdiklerin için dilekte bulunuyorum. Çünkü onlar senindir.

¹⁴Onlara sözünü bildirdim ve dünya onlara karşı kin besledi. Çünkü ben dünyadan olmadığım gibi onlar da dünyadan değiller.

¹⁵Onları dünyadan kaldırman için değil, kötü olandan koruman için dilekte bulunuyorum.

¹⁶Ben dünyadan olmadığım gibi onlar da dünyadan değiller.

Çünkü Meseller’de kişi olarak karşımıza çıkan bilgeliğin, Yeni Ahit’te bize Mesih kişisi olduğunu gösterilmektedir.

I.Korintliler 1:³⁰ **Mesih İsa** bağlılığımız Tanrı’dandır. Mesih Tanrı tarafından **bizler için bilgelik** kılındı: Doğruluğumuz, kutsanışımız, kurtuluşumuz O’dur..

I.Korintliler 2:⁶ Kaldı ki, **ruhsal yetkinlikte olanlara bilgelikten söz ediyoruz.** Ne bu çağa, ne de ortadan kaldırılacak olan şimdiki çağ başkanlarına özgü bilgeliktir bu.

⁷Bunun tersine, saklı bulunan Tanrı bilgeliğinden gizemlilikte söz ediyoruz. Başlangıcı olmayan çağlar öncesi, Tanrı’nın bizim yüceltilmemiz için öncelerden kararlaştırdığı bilgeliktir bu.

⁸Bu çağın başkanlarından hiçbiri bunu bilmedi. Bilmiş olsalardı Yücelik Rabbi’ni çarmıha çakmazlardı.

Diğer yandan kişiler Meseller’e bakarak verilen öğretilere “*yap, yapma*” şeklinde bakarlarsa, kendilerinin neyi iyi yaptıklarına ve başkalarının neyi yapmadıklarına odaklanma hatasına düşebilirler.

Eğer Tanrısal bilgelik Mesih ise, bu öğretiler samimi dua, tapınma ve tanıklık ile kişilerin yaşamında etkin olabilirler. Tanrı ile Mesih’te bir ilişki olmaksızın bu öğretiler kişilerin yaşamlarında etkin olamazlar. Çünkü Meseller’deki doğru, adil, haklı şeyleri bilmek veya bunlardan bahsetmek başka bir şey; bunları yaşamında etkin kılmak başka bir şeydir. Herkes Meseller’i okuyup araştırabilir ya da ezberleyebilir; ancak bu kitabın bilgelik öğretisinin kişinin hayatında yer alması başka bir konudur.

Böylece Meseller’i okurken ya da buradan öğretirken bütün Kutsal Yazılar gibi Meseller’in de Mesih hakkında olduğunu unutmamalıyız (Luka 24:25-27):

Luka 24:⁴⁴ Sonra onlara, “Daha sizinle beraberken söylemişim” dedi. “Musa’nın yasasında, peygamberlerde ve Mezmurlar’da benim için yazılmış bulunanlara ilişkin her şeyin yerine gelmesi gerekir.”

Böylece Meseller Kitabına bakarken Mesih’i görmeliyiz. Meseller Mesih’in vaaz ve öğretilerinde güçlü bir yer tutuyordu (1:6):

Markos 4:³³ Bunlara benzer daha bir sürü simgesel öyküyle onlara kavrayabildikleri oranda Kutsal Söz’ü anlattı.

³⁴ Simge kullanmadan bir şey anlatmazdı. Ama öğrencilerine özel olarak her şeyi açıklardı.

Matta 13:³ İsa simgesel öykülerle onlara birçok konuyu anlatarak, “Bir ekinci tohum ekmeğe çıktı” dedi.

Böylece Tanrı’nın Meseller Kitabı aracılığı ile İsrail’e konuşmasını, Yeni Ahit’te Mesih’in kiliseye konuşması olarak görüyoruz:

Matta 13:³⁴Bunların tümünü İsa simgesel öyküler kullanarak topluluğa anlattı. Simgesel öykü kullanmadan onlara bir şey anlatmadı.

³⁵Bu, peygamber aracılığıyla konuşulan şu söz yerine gelsin diye oldu:

“Ağzımı simgeler kullanarak açacağım.

Dünyanın kuruluşundan bu yana kapalı kalmış gerçekleri konuşacağım.”

Mezmunur 78’in Meseller’deki 1:5-6; 4:1-2; 7:24; 8:4-7; 22:17-19 ayetlerine yakınlığına dikkat edin:

Mezmunur 78:1 Dinle, ey halkım, öğrettiklerimi,

Kulak ver ağızımdan çıkan sözlere.

2 Özdeyişlerle söze başlayacağım,

Eski sırları anlatacağım,

3 Duyduğumuzu, bildiğimizi,

Atalarımızın bize anlattığını.

Böylece Yeni Ahit bizlere, eski zamanda verilen “*meseller, benzetmeler, muammalar, bilmece-ler ve sırların*” Mesih’e işaret ettiğini, Mesih hakkında olduğunu ve bunların Mesih’te anlamını bulunduğunu açıklıyor:

Efesliler 3:⁹Üstelik her şeyi yaratan Tanrı tarafından çağlarca saklı tutulan gizin yönetimine bağlı özelliği aydınlığa çıkarayım diye.

Romalılar 16:²⁵Yaymakta olduğum Sevinç Getirici Haber’in ve İsa Mesih’in Sözü uyarınca sizi sarsılmaz yeterlilikle destekleyebilen Tanrı’ya.. Bu giz öncesiz çağlarda üstü örtülü-yken günümüzde belirginliğe gelmiştir.

²⁶Peygamberlerin yazıları ve öncesiz çağlar Tanrı’sının buyruğu uyarınca açığa çıkmıştır bu. Uluslar topluluğunun duyma ve inanma buyruğuna uyması tanıtlandı.

I.Korintliler 2:⁷Bunun tersine, saklı bulunan Tanrı bilgeliğinden gizlilikte söz ediyoruz. Başlangıcı olmayan çağlar öncesi, Tanrı’nın bizim yüceltilmemiz için öncelerden kararlaştırdığı bilgeliktir bu.

Kolosaliler 1:²⁶Öncesiz çağlar ve insan kuşakları süresince saklı bulunan gizdir bu. Ama şu anda Tanrı bağılısı kutsal yaşamlılara açıklanmış bulunuyor.

Bu yüzden halk Mesih’in öğretişine ve dolayısı ile bilgeliğine şaşırıyordu:

Matta 7:²⁸İsa bu sözleri sona erdirince tüm topluluk O’nun öğrettiklerine şaşırıp kaldı.

²⁹Çünkü onlara kendi din yorumcuları gibi değil, ama yetki sahibi olarak öğretiyordu.

Luka 4:¹⁵Onların sinagoglarında öğretiyor, herkesçe yüceltiliyordu.

Anlaşıldığı üzere Nikodim Mesih’i uzaktan da olsa bir süre izleyip öğretişlerini dinlemişti. Böylece Mesih’in göksel bir öğretmen olduğunu anlamıştı:

Yuhanna 3:1 Ferisiler arasında Nikodimos adında bir adam vardı. Yahudiler’in önderlerindendi. ²Bu adam gece İsa’nın yanına gelip, “Rabbi” dedi. “Senin Tanrı’dan gelen bir öğretmen olduğunu biliyoruz. Çünkü Tanrı kendisiyle olmadıkça kimse senin yaptığın bu belirtileri yapamaz.”

Mesih yeryüzündeki hizmeti sırasında öğretişine ile dikkatleri çekmişti:

Yuhanna 7:¹²Halk arasında O'na ilişkin bir sürü çelişkili fısıltı dolaşıyordu. Bazıları, “İyi adamdır” diyordu. Başkaları ise, “Hayır, halkı kandırıyor” diyordu.

¹³Ama hiç kimse O'na ilişkin düşüncesini açıkça bildiremiyordu. Çünkü Yahudi yetkililerden korku vardı.

¹⁴Kutlama yarılanınca, İsa tapınağa çıkıp öğretmeye koyuldu.

¹⁵Yahudi yetkililer şaşakalmış durumda soruyordu:“Bu adam öğrenim görmeden nasıl bunca bilgiye sahip?”

¹⁶İsa onları yanıtladı:“Benim öğretim kendimin değil, beni gönderenindir.

¹⁷Tanrı'nın isteğini uygulamak isteyen biri çıkarsa, öğretinin Tanrı'dan mı olduğunu yoksa kendiliğinden mi konuştuğumu bilecektir.

Böylece Meseller Kitabını çalışmak nasıl okuyucuya bilgelik vaat ediyorsa, Mesih'in sözlerini çalışmak da Tanrısal öğretiyi anlama, Tanrısal öğretiyi dünyasal öğretilerden ayırt etme ve anlayış getirecektir (Yuhanna 7:16-17). Çünkü Mesih'teki Tanrı halkı Mesih'in başkâhinsel duasında olduğu gibi bu dünyada ama dünyaya ait olmayan bir yaşam ve tanıklık için çağrılmıştır (ayrıca 30. bölümdeki “*Tanrı ile halkı arasında nasıl bir bağlantı var?*” başlıklı makaleye bakınız).

24-) Meseller Kitabı'nın önsözünden sonra (1:2-7) gözümüze 3:5-7 ayetleri çarpıyor. Bu ayetler nasıl yaşamamızı gerektiğinden bahsediyor. Bunu iki nokta ile açıklayabiliriz: Tanrı'ya güvenerek (3:5) ve Tanrı'ya tapınarak (3:7) yaşamalıyız. Tanrı'ya güvenme ve Tanrı'ya tapınma da bizleri alçakgönüllülük ile kendimize ya da başka bir yaratığa umut bağlamadan; diğer şeylere güvenmeksizin her yolumuzu Tanrı'ya teslim etmemiz, her yolumuzda kötü olandan kaçınmamız gerekmektedir.

Böylece 3:5-7 ayetlerine bakarken 8:13; 16:3, 6; 22:17-19 ayetleri de öğretiler arasında bize benzer bir yaklaşımı vermeye çalışıyor.

Tanrı'ya güven ve Tanrı'ya tapınma, gerektiğinde Mesih ve Müjde uğruna her şeyi bırakabileceğimiz bir tutumu ve düşünceyi yaşamayı gerektirir. Yoksa bütün yollarımızda Tanrı'yı arayamayız ya da bütün yollarımızda yapmamız gereken işi Tanrı'nın yüceliğine ve övülmesine uygun bir şekilde yapamayız.

Tanrı'ya güvenme ve Tanrı'ya tapınma bu yaşamın içinde bir aktivite değil; bu yaşamın merkezi ve bu yaşamın kendisi olmalıdır. Mesih'in çölde denenmesi bu konuya bir örnektir. Benzer şekilde Mesih'in Getsamani bahçesinden itibaren başlayan yoğun ve acılı denenmesi ve çarmıhı da bir başka örnektir. Öyleyse Mesih evimizdeki yaşamın, işimizdeki ve bunun dışındaki yaşamın, tatilimizdeki yaşamın merkezinde olmalıdır; Mesih, arkadaş ve akrabalarımızla olan zamanların merkezinde olmalıdır; Mesih, bizi hiç kimsenin tanımadığı yerlere gittiğimizdeki yaşamın merkezinde olmalıdır. Mesih, birine yardım veya merhamet gösterirken, alışveriş yaparken yaşamımızın merkezi olmalıdır; Mesih, kazandığımız veya kaybettiğimizde, ödüllendirildiğimizde ya da haksızlığa uğradığımızda ne yaptığımız ve ne söylediğimizle ilişkili olmalı ve her şekilde yaşamımızın merkezi olmalıdır.

Böylece Meseller, hayatın içinde karşılaşılabilecek her durumlar için bize Mesihsel bir davranış kazandırmayı; bunu da yaşadığımız çağa bir örnek ve gelecek kuşaklara bir miras olarak bırakmayı kazandırmak için vardır. Meseller her işte Rab için düşünmek, her şeyde Rab'bin

övlmesini ve yüceliğini aramak için bize verilmiş teşviktir. Böylece bizler Tanrı merkezli bir yaşam ile insanlık ailesinin iyiliği için çalışabiliriz:

Koloseliler 3:²³Yaptığınız iş her ne olursa olsun, tüm yürekle, insanlar için değil Rab için iş yapar gibi çalışın.

²⁴Mirasınıza düşen ödülü Rab'den alacağınızı bilirsiniz. Çünkü hizmet ettiğiniz efendi Rab Mesih'tir.

25-) Meseller Kitabı boyunca bilge kişi ile bilge olmayan kişiyi karşılaştırdığımız zaman yaşam ve ölüm konusu karşımıza çıkmaktadır (1:32; 5:23; 10:21; 18:7; 21:25; 10:11, 14, 21; 12:13; 8:35-36, Vaiz 10:12):

Yeremya 2:19 Seni kendi kötülüğün yola getirecek,
Dönegliğin seni paylayacak.
Tanrın RAB'bi bırakmanın,
Benden korkmamanın
Ne kadar kötü, ne kadar acı olduğunu gör de anla."
Her Şeye Egemen Rab Yahve böyle diyor.

Ve yine bilge kişi ile bilge olmayan kişiyi karşılaştırdığımız zaman özgür ve köle konusu karşımıza çıkmaktadır (11:29; 12:24):

14:19 Kötüler iyilerin önünde diz çökecek
Ve kötüler doğruların kapısında.

Böylece bu iki karakteri farklı konularda kıyaslamakla bilgi ve bilgeliğin değeri daha da anlaşılır olacaktır.

26-) Tanrı Sözü hem ruhsal hem de fiziksel iyileşme için bize pek çok şekilde konuşur. Hastaysak ruhsal olarak da kendimizi iyi hissetmeyiz; ve bir baskı, korku, kaygı yaşadığımız zamanlar ya da bir depresyon altında olmamız fiziksel durumumuzu etkiler.

Tanrı kendi halkının yorgun, yıkılmış bir şekilde yaşamasını değil; sevinçli yaşamasını ister (12:25, Vahiy 7:17; 22:3). Böylece Tanrı halkı bu dünyadaki sıkıntıda, yasta ve her acının baskısı altında olanlara Mesih'in şifa sözü ve Mesih'in şifa veren eli olmayı arayabilecektir (15:13).

Mesih'in müjdelendiği bir ayete bakalım:

İşaya 50:4 Yorgunlara sözle destek olmayı bileyim diye
Egemen RAB bana eğitilmişlerin dilini verdi.
Eğitilenler gibi dinleyeyim diye kulağımı uyandırır her sabah.

Tanrı'nın birine "söz söyleyebilmesi için destek olması ve kişinin dilini eğitmesi" bize Musa'nın durumunu hatırlatmaktadır. RAB yanan çalıdan Musa'ya konuşarak acı çeken antlaşma halkını kurtaracağını ve bunun için de Musa'dan firavuna giderek onunla konuşmasını iste-

miştir (Çıkış 3:6-10). Ve ayrıca Musa'dan İsrail halkına gidip onlara kurtuluşu müjdelemesini buyurmuştur. Ancak Musa'nın bu işte biraz endişeleri vardır. Sonunda şöyle der: "ya Rab! Ben kulun iyi bir konuşmacı değilim; dili ağır, tutuk biriyim."

Böylece RAB Musa'ya şöyle cevap verir:

Çıkış 4:11 RAB, «Kim ağız verdi insana?» dedi, «İnsanı sağır, dilsiz, görür ya da görmez yapan kim? Ben değil miyim?
12 Şimdi git! Ben konuşmana yardımcı olacağım. Ne söylemen gerektiğini sana öğreteceğim.»

Böylece Tanrı geçmişte Musa aracılığı ile halkının fiziksel çıkışını gerçekleştirdi. Diğer yandan bu günün kilisesi olarak bizler de Mesih'teki ruhsal çıkış ile kurtuluşumuza bakarken Tanrı'nın Mesih'te nasıl güç ve kudret ile konuştuğunu hatırlıyoruz.

İşaya 50:4 ayeti "söz söyleyerek halkına destek olan" birinden söz ediyor. Bu kişi sokaktaki insanlardan farklı olarak "eğitilmişlerin dili" ile konuşan biridir. Böylece Mesih yeryüzündeki hizmetinde ayağını bastığı her yerde etrafına sözle öğretmiş, azarlamış ve destek olmuştur. Yani Müjde'yi vaaz etmiştir.

Mesih kendisine getirilen kötürüm kişiye "Cesur ol, oğlum, günahların bağışlandı; Kalk, yatağını topla, evine git" diyerek şifa ve bağışlanma vermiş; yani söz söyleyerek Müjde'yi vermiştir (Matta 9:2, 6-7).¹³

Mesih'in sözünün gücünü fark eden Romalı yüzbaşı hastalanan uşağının iyileşmesi için Mesih'e "Ya Rab, evime girmene layık değilim; Yeter ki bir söz söyle, uşağım iyileşir" demiştir (Matta 8:8).

Diğer yandan Meseller Kitabı'nın bize Tanrısal bilgeliği vermeye çalıştığını göz önüne alırsak; sözümüz şifa, esenlik, barıştırma getirmeli; sözlerimiz gücünü Müjde'den almalı; sözümüz Mesih'in kurtuluş Müjdesi'ne dayanmalıdır. Böylece Mesih'in dünyaya konuştuğu gibi cesaretle konuşmalıyız; teşvik etmek için, umut vermek için, sevinç ve şifa vermek için konuşmalıyız; ve tabii yetki ile kötülüğü azarlamak için; gerçeğin yerleşmesi ve açıkça bilinmesi için konuşmalıyız.

Böylece Mesih'in kurtuluş hizmetini hatırlayıp (Luka 4:18-19) bütün ezilmiş ve baskı altında, yorgun ve hasta olanlara (17:22; 18:14) Tanrı'nın Kutsal Sözlerini ileterek Mesih'in çağrısını yineleyebiliriz (Matta 11:28-30). Unutmayalım ki, bu sözleri konuşmak bizi de bereketleyecektir (15:23).

Böylece yaratılış amacına uygun olarak yaşayan ve buna göre çevresine bilgelik sözleri ile destek olan kimseler Meseller boyunca hem dilini öğretiş için eğitmiş hem de çevresine Mesih'ten bir sesleniş getirmiş olacaktır. Böylece imanlılar özgürlük, şifa, esenlik, barıştırma, yenilenme sözleri ile çevrelerine bereket olacaktır.

---

¹³ Matta 8:27 Hepsi hayret içinde kaldı. "Bu nasıl bir adam ki, rüzgar da göl de O'nun sözünü dinliyor?" dediler. Markos 1:25 İsa, "Sus, çık adamdan!" diyerek kötü ruhu azarladı.

27-) Meseller’de söz söylemenin önemi de belirgin bir konudur. Sözlerimiz bazen yaralayıcı olabilir (15:4); ancak Meseller bilgeliğin şifa veren dilini tavsiye etmektedir (12:18; 15:7). Ve yine bilgeliğin ne zaman konuşup ne zaman susacağını bilmekle ilişkili olduğunu öğreniyoruz (15:23, 28; 25:11).

Ama dilin terbiyesi esasen yürek tutumu ile ilgilidir (16:21; 17:27). Yüreğimiz, yani neye inandığımız sözlerimizi etkiler. Diğer bir şekilde söylersek sözlerimiz neye inandığımızı ya da inanmadığımızı belli eder (16:23):

Matta 12:³⁴ Engerekler soyu! Kendiniz kötü kişilerken iyi sözler söyleyebilir misiniz? Çünkü ağız yüreğin taşmasından söz söyler.

³⁵ **İyi insan içindeki iyi gömüden iyi olanları çıkarır.** Kötü insan da içindeki kötü gömüden kötü olanları çıkarır.

Böylece gerçeğe sadık kalmak ve doğru sözlü olmak arasında bir bağlantı vardır (12:19, 22; 4:5; 23:12). Bu yüzden bilginin ya da bilgeliğin peşinden koşmak ile yüreğini korumak ve dudaklarını korumak arasında bir bağlantı vardır (5:1-2; 8:12-13; 10:13-14; 11:9; 15:14).

Böylece Meseller dilimizi terbiye ederek doğru düşüncenin yüreğimize yerleşmesine yardım eder. Genelde ağzını övgüden fazla şikâyet, yargı, azarlama, dedikodu, küfür sözleri için kullanılan insanların olduğu yerde, Meseller çevremize kısa, öz ve akılda kalıcı ifadelerle aydınlanmış getirmemize ve böylece insanların kendi yürek tutumlarını doğru görmesine yardımcı olurlar.

28-) Meseller Kitabının bazı tercümelerinin 8:22 ayetinde “yarattı” olarak geçen kelime aslında Septugent tercümesinden gelmektedir. İbranice metinde Tekvin 1:1 ayetinde “*yaratmak*” olarak tercüme edilen kelime “*bara*” olup Meseller’in 8:22 ayetindeki “*yarattı*” olarak tercüme edilen kelime ise “*qanah*”tır.

“*Qanah*” kelimesi Tekvin 4:1 ayetinde “*doğurdu*”, Tekvin 14:19 ayetinde “*yaratan/sahibi*”, Tekvin 17:12 ayetinde ise “*satın alınmış*” anlamında kullanılmaktadır.

Yine “*qanah*” kelimesi Meseller’de 1:5 ayetinde “*anlamak*” veya “*bilgelik almak*” anlamında; 4:5, 7 ayetlerinde ise “*sahiplenmek*” anlamında kullanılmıştır.

Yine Meseller’de 8:23 ayetinde “*yerimi aldım*” diye tercüme edilen “*nasak*” kelimesi Mezmur 2:6 ayetinde “*oturttum*” olarak tercüme edilmiştir. Bu kelime, bir prensin resmi törenle tahta kral olarak oturmasını ifade eder (ama dikkat edin bu olay bir gün olmadı, ezelde oldu).¹⁴

Bu nedenle Meseller Kitabı’ndaki kelimelere dar anlamda bakmamalıyız. Meseller, İbrani edebiyatına ait şiirsel yazılardır. Bu nedenle **mecazi** anlamlarla dolu zengin bir edebi tür olduğunu unutmamalıyız. Bu yüzden şiirsel yazılara bakarken, her kelime ile Mesih arasında doğrudan bağlantı kurmaya çalışmak yanlış olur.

¹⁴ Yani Mesih yaratılmış herhangi bir insan gibi tarihte bir gün bir göreve getirilmedi. Mesih “Tanrı’nın sonsuz Oğlu, Tanrı’dan Tanrı, yaratılmamış” olması sebebiyle O’nun yeryüzündeki görünen fiziksel varlığı ile hizmeti henüz yokken bile O, Rab ve Kurtarıcı olarak zaten kraldı. Dolayısı ile gerek 2. Mezmur’daki gerekse Mesel’deki bu ifade Mesih’in öncesizliğine bir işaretir.

Yani 8:22 ayetine bakarken Tanrı başka bir varlık; *yarattığı* ya da *sahiplendiği* ya da *doğurduğu* bilgelik başka bir varlık diye bakarsak yanlış yorumlarız. Çünkü **Tanrı vardır ve Tanrı bilgeliktir**. Bunları birbirinden ayırmamız gerekmiyor. Böylece burada bahsedilen bilgelik, Üçlü birliğin ikinci kişisi olan Mesih'tir.

Ve şiirin içinde mecaz olarak yazılmış “*yarattı ya da sahiplendi ya da doğurdu*” ifadeleri, Baba ve Oğul arasındaki yakınlığı ve ilişkiyi güçlü bir şekilde vurgulamak için vardır. Burada geçen “*yaratıldım, doğdum*” şeklindeki mecaz ifadeler Mesih'in diğer insanlardan farklı bir şekilde var olduğunu vurguluyor aynı zamanda. Çünkü bunlar öncesizlikten beri var olan bir ilişkiyi ifade etmektedir.

Bilgelik akıl ve yürek ile kavranan bir olgu olduğu halde 3:18 ayetinde bir ağaca benzetilir. Bu ayet nasıl ki, gidip özel bir ağaç bulup ona sarılmamızı söylemiyor ise; 3:22 ayetinde bilgelik, insanın boynuna takacağı bir kolye ya da gerdanlık gibi olduğu ifade edilirken, bilgelik insanın yaptığı bir el işi gibi bir şey olduğunu söylemediği gibi ya da bu takıların alınıp boyna takılmasından bahsederken bilgelik fiziksel bir yolla elde edildiğini söylemiyor ise; 8:22 ayeti de Mesih'in yaratılmış biri olduğunu söylemiyor. Çünkü bu mecaz bir ifade olarak vardır.

Diğer yandan mecaz ifadeler Mesih'in kendisini ifade ederken bizzat kullandığı şeylerdir. Yuhanna 15:1 ayetinde Mesih “*Ben gerçek asmayım Babam da bağcıdır*” dediğinde, kimse Mesih'in konuşan bir bitki olduğunu düşünmez; çünkü bu Mesih'in söylemek istediği şey değildir. Benzer şekilde Mesih kendisinin “*kapı*” olduğunu söylediğinde açıktır ki, bir gerçeği mecaz anlamda konuşmuştur (Yuhanna 10:9).¹⁵

Öyleyse Meseller Kitabına bir bütün olarak bakıp Mesih'i görmeye çalışırken, tek bir ayete ya da tek bir kelimeye bakarak doğrudan Mesih ile ilişki kurma hatasından kaçınmalıyız. Çünkü Meseller şiirsel ifadelerdir.

29-) 8. bölümü 1-5; 6-11; 12-16; 17-21; 22-31, 32-34 ayetleri olarak altı bölümde gözden geçirelim.

1-5 ayetlerinde bilgelik **yüksek yerd**en insanları çağırıyor. Bu da bilgelik yüksek mevkisini görmemiz ve bilgelik mesajının ne kadar önemli olduğunu anlamamız için önemlidir. Bilgelik olmaksızın akılsız kişiler olacağımızı, bilgelik sağgörü ve anlayışın eşlik ettiğini; “*öğrenin*” emrinden de bunun gerekliliğini görüyoruz. Bu bilgelik erişilmesi zor, çok gizli ve çok yüksek bir felsefe gibi değil; öğrenilebilir ve pratik bir yol olarak insanlığa sunulmaktadır.

6-11 ayetlerinde bilgelik bize iki emir veriyor. Bunlar bilgelik söylediğini dinlememiz ve bilgiyi edinmemizdir.

12-16 ayetlerinde dinlememiz ve edinmemiz gereken şeyin “*sadece bir bilgiyi bilmek olmadığı*” bilgelik neler ile ilişkili olduğu, bilgelik nelere eşlik ettiği de açıklanıyor. Bu bilgelik sağgörü eşlik ediyor; bundan dolayı da bilgelik RAB korkusu ve kötülükten kaçınma ile yürüyor. Bu bilgelik o kadar pak ki, her bencilliğin, her çekişmenin, savaşın, yıkımın kö-

---

¹⁵ Yuhanna 6:35, 41, 51 ayetlerinde Mesih kendisini “ekmek” olarak; Yuhanna 9:5 ayetinde “ışık” ya da dünyayı aydınlatan gök cisimleri olduğunu ifade ederken mecazi anlam kullanmıştır.

künde olan gurur, küstahlık ve kıskırtıcı öfkeden [ve sözlerden] uzaktır. Bu bilgelik insan zayıflığına güç vaat etmektedir. Bu bilgelik daima kötü yönetim altında ezilenlere adil yönetim vaat etmektedir. Öyleyse hizmet etmek için tahta geçip de savaş ve kıtlığa sebep olanlara bu bilgelik doğru ve adil bir yargı getirecektir. Ve bilgeliğe sarılanlara ise dürüst bir şekilde egemenlik sürmeyi vaat etmektedir.

17-21 ayetleri bilgeliğin ödülüne değinmektedir: Sevgi, zenginlik, iyi bir ad (ün)... Bilgelik insana öyle bir yeni anlayış getiriyor ve dünya görüşünü öyle güçlü bir şekilde değiştiriyor ki, bilge kişiler kalıcı değerleri tercih ediyor; ama altın ve gümüşe dünyanın gözü ile bakmıyor.

17. ayet 4:4, 6, 8 ayetlerini hatırlatmaktadır (7:2, II.Selanikliler 2:10). Bu sevgi bir koruma, esenlik, yüceltilme vaat ediyor. Ve yine bu bölüm Mesih'in davetini bize hatırlatıyor:

Matta 7:⁷“Dileyin, size verilecektir. Arayın, bulacaksınız. Kapıyı çalın, size açılacaktır.

22-31 ayetleri bilgeliğin görkemine işaret eder: bilgelik yaratılıştan önce vardır (22-26); ve bilgelik yaratılışın mimarıdır (27-31). 8:22-31 ayetleri Eyüp 38:1-11 ayetlerine bir cevap niteliği taşıyor. Yaratılış ve düzenlenmesinin nasıl olduğunu kavramak insan için zordur; ancak bilgelik (Mesih kişisi) yaratılıştan oradaydı (Yuhanna 17:5).

32-36 ayetleri Yeni Ahit'te, mektuplardaki son selam ve bereketleme gibi yerini alıyor. Yazılanları adeta mühürlüyor. Benzer örneklerini bulabileceğimiz bir son davet sözü gibidirler (Mezmur 119:1-2; 128:1).

Luka 11:²⁸O ise şöyle yanıtladı:“Asıl Tanrı Sözü'nü işitip de uygulayanlara ne denli daha mutlu!”

8:32 ayeti için 5:7; 29:18 ayetlerine bakınız.

8:33 ayeti için 4:1 ayetine bakınız.

8:34 ayeti için 3:13, 18 ayetlerine bakınız.

Bilgelik çağırıyor ve dünya bunu iki şekilde cevaplayabilir. İnsanlar bu çağrıya ya bağlanacaktır, bunun anlamı yaşam demektir (8:35); ya da insanlar bu çağrıya uymayacaktır, bunun anlamı da ölüm demektir (8:36).

Böylece öncesizlikten beri var olan bilgeliğin, bu yaratılışın başında her şeyi düzenleyen bilgeliğin (Yuhanna 1:1-18)¹⁶ peşinden gitmek yaşamdır (Yuhanna 1:1-4; 6:58; 11:25; 14:6).

8:35 ayetinin dediği şey (3:1-4; 4:22) Mesih'te anlamını buluyor:

Yuhanna 17:²Çünkü sen O'na tüm insanlık üzerinde yetki verdin; öyle ki O'na verdiklerinin tümüne sonsuz yaşam versin.

³Sonsuz yaşam, seni tek gerçek Tanrı'yu ve göndermiş olduğun İsa Mesih'i bilmeleridir.

Çünkü Meseller'de yaşam olarak konuşan bilgelik, Yeni Ahit'te Mesih kişisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü yüksek ahlaklı bir kimse yol, gerçek ve yaşam olduğunu iddia etmez. Yine büyük bir peygamber Tanrı ile bir olduğunu (Yuhanna 10:30) iddia etmez; ya da bir

¹⁶ Koloseliler 1:15-17, I.Korintliler 1:24, 30, İbraniler 1:2-3

peygamber kendi adı ile dua edilmesini, kendi aracılığı ile dua edilmesini (Matta 18:19-20) öğretmez.

Böylece Mesih kendisini kurtuluşun tek aracısı (Yuhanna 10:9) olarak ifade ettiğinde şaşırıyoruz. Çünkü O dünyanın kuruluşundan önce var olan Bilgeliktir.

8:36 ayeti için 12:1-2; 5:11-14; 15:32 ayetlerine bakınız.

Mezmur 33:6 Gökler RAB'bin sözüyle,
Gök cisimleri ağzından çıkan solukla yaratıldı.

Mezmur ne diyor? Tanrı yarattı. Tanrı sözü ile yarattı; Kutsal Ruh'u ile yarattı.

Tekvin 1:1 Başlangıçta Tanrı göğü ve yeri yarattı.

2 Yer boştu, yeryüzü şekilleri yoktu; engin karanlıklarla kaplıydı. Tanrı'nın Ruhu suların üzerinde dalgalanıyordu.

3 Tanrı, «Işık olsun» diye buyurdu ve ışık oldu.

Yaratılışın başına baktığımızda gördüğümüz şey budur: Tanrı gökleri ve yeri yarattı; Tanrı gökleri ve yeri Ruh'u ile yarattı; Tanrı gökleri ve yeri ağzından çıkan söz ile («Işık olsun» diye buyurdu) yarattı.

Yuhanna 1:1 Başlangıçta Söz vardı. Söz Tanrı'yla birlikteydi ve Söz Tanrı'ydı.

2 Başlangıçta O, Tanrı'yla birlikteydi.

3 Her şey O'nun aracılığıyla var oldu, var olan hiçbir şey O'nsuz olmadı.

14 Söz insan olup aramızda yaşadı. Biz de O'nun yüceliğini, Baba'dan gelen, lütuf ve gerçekle dolu olan biricik Oğul'un yüceliğini gördük.

Tekvin 1:1-3 ayetlerini aklımızda tutarak Yuhanna 1. bölüme baktığımızda şunu okuyoruz: yaratılışta Tanrı konuştu, bir söz söyledi ve her şey böyle yaratıldı; ve bu söz Tanrı Oğlu Mesih'ti (Yuhanna 1:14).

Böylece Meseller Kitabında 8:22-31 ayetlerine bakarken, burada konuşan bilgeliğin Mesih olduğu açıklığa kavuşuyor. Yuhanna diyor ki, başlangıçta “Logos” vardı: başlangıçta bilgi, akıl vardı; ve o Logos Mesih'ti.¹⁷

30-) Tanrı ile halkı arasında nasıl bir bağlantı var? Tanrı kendi halkının çobanıdır, sığınağı, güçlü kulesidir (Mezmur 23:1; 61:3); Tanrı kendi halkının gücü, sığınacak yeri ve kurtarıcısıdır (Mezmur 18:1-2); Tanrı kendi halkının koruyanı, kalkanı ve savaşan gücüdür (Mezmur 121:4; 5:12; 20:7; 24:8). Kutsal Kitap boyunca bu örnekleri çoğaltabiliriz. Meseller Kitabı'nda da Tanrı ile halkı arasında bağlantı bilgeliği olarak açıklanır: **Halkın bilgeliği RAB'dir.**

Yeni Ahit'te sır (gizem) olarak bahsedilen şeyin Mesih'in açıklanması olduğunu görmekteyiz:

---

¹⁷ “Loji” yani “bilim” Logos kelimesinden gelmektedir.

Efesliler 1:⁹Tanrı, Mesih'in kişiliğinde kıvançla tasarladığı kendi isteğinin gizini bizlere belirgin etti.

Efesliler 3:³Az önce kısaca yazdığım gibi, bu giz bana özel açıklamayla bildirildi.

⁴Bunu okursanız, Mesih'in gizini benim nasıl anlamış olduğumu kavrayabilirsiniz.

⁵Söz konusu giz daha önceki kuşaklardan gelen Âdemoğullarına şimdiki dönemde olduğu gibi açıklanmamıştı. Oysa bu dönemde Ruh aracılığıyla Tanrı'nın kutsal habercilerine ve peygamberlerine açıklandı.

Böylece Meseller Kitabı'ndaki giz, bilmece, bilge öğütler, bilgelerin sözleri ve muammalarının yani sırrın Mesih olduğunu görüyoruz.

Böylece Meseller Kitabına bakarken şunu görmeliyiz: Mesih, Tanrı'nın bilgeliğidir. Luka 2:40, 52 ayetleri Mesih hakkında bahsederken aynı zamanda bilgelikten bahsediyor:

⁴⁰Çocuk bilgiyle dolarak geliyor, güçleniyordu. Tanrı iyiliği O'nun üzerindeydi.

⁵²İsa bilgice ve boyca geliyor, Tanrı ve insanlar önünde iyilik buluyordu.

Luka 2:46-47 ayetleri henüz Mesih on iki yaşındayken alimlerle olan sohbetini anlatırken; O'nun gerçekte on iki yaşında biri gibi olmadığını; üstün bir bilgelige sahip olduğunu gösteriyor. Böylece Mesih henüz Yeni Ahit'te kayıt edilen işlerine başlamadan önce bile Tanrı'nın bilgeliğini temsil ediyordu:

⁴⁶Üç gün sonra O'nu tapınakta öğretmenler arasında oturur buldular. Onların dediklerini dinliyor, kendilerinden sorular soruyordu.

⁴⁷O'nu dinleyenlerin tümü anlayışına ve verdiği yanıtlara şaşırıyordu.

Yeni Ahit Mesih'in bilgeliği konusunda pek çok güçlü vurgu yapmaktadır:

Markos 1:²¹Kafernahum'a vardılar. İsa Şabat günü dosdoğru sinagoga girdi, öğretmeye başladı.

²²**Öğretisine şaşırıp kaldılar. Çünkü onlara yetki sahibi biri gibi öğretiyordu.** Dinsel yorumculara benzemiyordu.

Markos 6:²Şabat günü olunca sinagogta öğretmeye başladı. İşitenlerin birçoğu şaşırıp kaldı. "Bu adam bütün bunları nereden sağladı?" diyorlardı. "O'na verilen bu bilgelik nedir? O'nun eliyle yapılan bu güçlü işler de ne?"

Yeni Ahit'te "parabole" kelimesi Türkçe'ye "benzetme" olarak tercüme edildiğinde, Mesih'in sözlerini okurken bunların Meseller ile bağlantılı olduğunu düşünemiyoruz. Bu kelimenin İbranice karşılığı ise "*maşal*" olup "mesel (özdeyiş)" anlamına gelmektedir. O zaman İnciller açıkça Mesih'in Meseller hakkında konuştuğunu söylemektedir.

Böylece Mesih bilge biri olarak ortaya çıktığında ona inanmayanların, Meseller'deki "*aptal, ahmak, akılsız, alaycı adam*" tipilerine söylenen uyarı, azarlama, sıkıntı ve yargıyı alacakları daha net gözüküyor.

Mesih kendi bilgeliğini öğretirken sözlerinin sağlam, sarsılmaz, güvenilir olduğuna dikkat çekmiştir. Öyleyse O'na inanmayan kimseler için ne denli büyük tehlike vardır.

Luka 11:³¹Güney'in kraliçesi yargı günü bu kuşağın insanlarıyla birlikte dikilecek ve onları suçlu çıkaracak. Çünkü Süleyman'ın bilgeliğini duymak için dünyanın öbür ucundan kalkıp geldi. İşte, Süleyman'dan üstün olan buradadır.

Seba kraliçesi Süleyman'ın bilgeliğini dinlemek için uzaklardan gelmişti; ve Süleyman'ın bilgeliğine hayran kalmıştı. Ancak Mesih ile birlikte Meseller'deki bilgelik halkın arasına gelmişti; Süleyman'dan daha büyük olan biri konuşunca ona inanmamak ne kadar büyük bir yargı getirecekti.

I.Korintliler 1:³⁰Mesih İsa bağlılığınız Tanrı'dandır. Mesih Tanrı tarafından bizler için bilgelik kılındı: Doğruluğumuz, kutsanışımız, kurtuluşumuz O'dur.
Koloseliler 2:³Bilgelğin ve bilginin tüm gömüleri Mesih'te saklanmış duruyor.

Bu ayetler Mesih'in sadece bilge biri değil, aynı zamanda bilgeliğin kendisi olduğunu söylemektedir. Açık bir şey var ki, Meseller Kitabındaki bilgelik Mesih'tir.

Matta 11:¹⁸“Çünkü Yahya geldi; ne yiyor ne içiyor. ‘Onda cin var’ diyorlar.
¹⁹İnsanoğlu geldi; yiyor da içiyor da. ‘Bak bak, obur ve şaraba düşkün biri!’ diyorlar, ‘Gümrük vergisi toplayanların, günahlıların dostu.’ Ama bilgelik kendi eylemlerince doğrulandı.”

Matta 11:18-19 ayetlerinde bazı insanların her doğru öğretiyi reddettiğini okuyoruz. Bu durumda Mesih de onlara “*kim doğru ve bilge ise işini ortaya koysun*” diyerek konuşmaktadır. Bazen Mesih'e tanıklık edersiniz, kimisi karşı çıkar, kimisi öfkelenir, kimisi inanmaz, kimisi umursamaz, kimisi küçümser ve önemsemez. Benzer şekilde Mesih burada daima şikâyet eden ve inanan kimselere kendi işlerini ortaya koymalarını söylemektedir. Açıkçası, Mesih'in sözlerinin ve işlerinin karşısına çıkarılabilecek daha doğru veya daha bilge bir insan ürünü yoktur. Bu da göstermektedir ki, Mesih Tanrısal bilgeliktir.

Koloseliler 1:15-17 ayeti Meseller 8. bölümü hatırlatıyor:

¹⁵Bu Oğul görünmeyen Tanrı'nın görünen kişiliği, tüm yaratılışın ilk-doğanıdır.

¹⁶Çünkü göklerde ve yerde, göze görünen ve görünmeyen her şey Mesih'te yaratıldı: Tahtlar, egemenlikler, başkanlıklar, yetkiler, topu toplamı O'nun aracılığıyla ve O'nun için yaratıldı.

¹⁷O her şeyden öncedir ve her şey O'nda birbirine bağlı durmaktadır.

Bu ayetlerde Mesih'in her şey üzerinde kral olarak hükmedişi “*ilk-doğan*” sıfatı ile belli ediliyor. 8:4 ayetinde insanlığa sesleniş, 8:15-16 ayetlerinde bahsedilen ulusların ileri gelenleri, krallar, soylular Koloseliler mektubundaki tahtlar ve egemenlikleri bize hatırlatıyor. Bu da Koloseliler mektubunda açıklandığı üzere her şeyin Mesih'e bağımlı olmasını açıklıyor.

8:22-30 ayetleri ile Vahiy 3:14 ayeti ile arasında bir paralellik vardır. Öyleyse Mesih “*Tanrı yaratılışının kaynağı*” olarak 8.bölümde yerini almıştır. Yine 8:30 ayetindeki “*mimar*” ifadesi ile burada açık bir bağlantı var. Yaratılış ile ortaya konan iş Mesih ile ilişkili olarak anlatılmaktadır.

31-) 9. bölümde iki konu var: Tanrısal bilgelik ve dünyanın bilgeliği. Orijinal metinde bilgelik dişi bir kelimedir. Böylece 9:13-18 ayetlerindeki Fahişe Kadın tanrısızlığın ya da sahte tanrıların bilgeliğini yansıtırken, 9:1-6 ayetlerindeki Bilge Kadın İsrail'in Tanrısı'nın bilgeliğini yansıtmaktadır. Her iki kadın da yoldan geçenleri kendi evlerine çağırıyor. Ancak bu yollardan biri eğri (yanlış) ve kötüdür (1:10, 15-16). Böylece okuyucu RAB'bin bilgeliği ile mi, fahişenin bilgeliği ile mi yemek yiyeceğine karar vermelidir.^{vii}

9. bölümdeki her iki kadın da “*bana gelin*” diye bağırılmaktadır (9:4, 9). Belki burada “*neden kadın?*” diye sorabiliriz. Meseller Kitabı boyunca baba oğluna ya da öğretmen öğrencisine konuşmaktadır (“*oğlum dinle*”). Ancak 9. bölüm biraz farklı; burada bilgelik doğrudan konuşuyor. Bütün Meseller genç bir kişiye yazılıyor. Genç bir kişi hayatın başlangıcındayken, henüz hayat tecrübesi yokken ona “*dinle*” diyerek uyarılar ve öğütler verilmektedir.

Meseller Kitabı genç insanların hayata hazırlanması için yazılmış olduğundan, genç ve tecrübesiz bir adamın hemen dikkatini çekebilecek bir şekilde, güzel bir kadın simgesi kullanılarak Tanrısal Bilgelik öğretilmektedir.

Diğer yandan yetişkin ve olgun kimseler olsak bile, Meseller bize dikkatli olmak konusunda yol gösterir. Çünkü tecrübelerimiz varsa da yeterli değildir; bilgeliğimiz varsa da yeterli değildir; gücümüz varsa da yeterli değildir. Böylece Meseller kadın veya erkek olsun, büyüklere, yetişkinlere ve çocuklara öğretmek içindir. Yani hepimiz kendi tecrübe, bilgi ve gücümüzle tuzaklardan kaçamayız; ve bilmeyiz ki, tuzaklar da bizim düşmanlarımızdır.

Tanrısal Bilgelik burada kadın olarak yüksek yerde oturuyor (9:3). Bu da kadının çok önemli biri olduğunu göstermektedir. Ve yine 9:14 ayetindeki fahişe kadın da yüksek bir yerde oturuyor -o da kendini önemli göstermeye çalışıyor; yani dünyasal bilgelik Tanrısal bilgeliği taklit ediyor.

Antik çağda tapınaklar yüksek yerlere kurulurdu ve önemli kimseler de bu tapınaklara yakın, yüksek yerlerde evlerini yaparlardı; ve böylece şehrin özel insanları böyle tepelere yakın yerde yaşarlardı. Tapınakların yüksek yerlerde olması o kadar önemliydi ki; Babil'in merkezi iki ırmak arasında düz bir yer olduğundan, tapınak yapılabilmesi için önce taşlardan pramit şeklinde bir tepe inşa ettiler ve bu tepenin en üst kısmına tapınağı kurdular. Böylece yüksek yer deyince “*Tanrıya ait yer*” akla gelmektedir (8:2).

9:5 ayetinde Bilge Kadın bu genç adımı birlikte yemek yemeğe davet etmektedir. Bu olay yakın bir ilişki göstermektedir. Ve yine “*genç adamı bir kadının çağırması*” meseline bakarak, bilgelikle ilişkimizin karı-koca arasındaki ilişki gibi çok yakın olması gerektiğini öğreniyoruz. Ancak fahişe kadın da bu genç adama yakın bir ilişki teklif etmektedir (9:17). Ancak dünyasal bilgelik olan fahişenin yolu ölüme götürmektedir (9:18).¹⁸

Böylece insanlar bu geçici hayatın yollarında yürürken karşılıklarına çıkan iki kadından bahsedilmektedir. Bu kadınların sesini duyan bir genç adam, en başında hangi kadını seçmesi gerektiğine karar vermelidir.

Diğer yandan bu iki kadın bize yaratılışın başında, ilk günah ve düşüşten hemen sonra açıklanan Tanrı'nın yargı sözlerini hatırlatmaktadır:

---

¹⁸ I.Krallar 16:31, 18:4, 19; 21:25; II.Krallar 9:22, Vahiy 2:20

Tekvin 3:15 Seninle kadını, onun soyuyla senin soyunu
Birbirinize düşman edeceğim.
Onun soyu senin başını ezecek,
Sen onun topuğuna saldıracaksın.

Bu yargı sözleri aynı zamanda bize iki soy olduğunu göstermektedir: **kadının soyu ve yılanın soyu** (Matta 13:37-38). Bu iki soy birbirine düşman bir halde ve savaş içinde olacaktır (Matta 13:39-40). Bu iki soy görüldüğü üzere kadının soyu ve yılanın soyu yani şeytanın soyudur (I.Yuhanna 3:10).

Yani burada da iki soy arasındaki savaşa tanık olmaktadır. “*Kadının Soy*” ifadesi ile açıkça Mesih’e işaret edilmektedir; çünkü Mesih olağan bir şekilde doğan biri değildir; bilinen bir şekilde bizlerin bir ana-babadan doğmasının tersine Mesih İşıya peygamberin dediği üzere bir bakireden beden alıp aramıza gelecekti:¹⁹

Galatyalılar 4:⁴ Ama vakit dolunca, Tanrı öz Oğlu’nu gönderdi. O bir anadan doğdu, doğumu da ruhsal yasa altındaydı. ⁵Öyle ki, ruhsal yasa altında bulunanları özgür kılsın ve bizler evlatlığa alınabilelim.

Galatyalılar Mektubundaki bu sözlerden yaratılışın başında vaat edilmiş, kadın soyundan gelecek olan Kurtarıcı’nın zaman dolduğunda geldiğini okuyoruz. Çünkü bu yüzden oğulluğu alabilmişiz; Tanrı’ya “baba” diyebiliyoruz; ve bu yüzden Tanrı’nın çocukları olma yetkisine sahibiz (Yuhanna 1:12).

Böylece Mesih ve göksellik, Mesih ve kurtuluş gözlerimizde daha net oluyor. Çünkü Mesih’in zamanın doluluğunda doğumu ve bizleri kurtuluşundan bahseden bu ayetten önceki Galatyalılar 4:3 ayeti Mesih’siz insanı “*dünya unsurları altında köle*” olarak tanımlıyor:

Galatyalılar 4:³ Bunun gibi bizler de ruhsal yönden çocukken, dünyanın ilkel öğelerince **tutsak** edilmiştik.

Bu ayetin ne dediğine dikkat edin: “*dünyada ve tutsak*” diyor. Vahiy kitabını açınca Mesih’in son zaferini okurken yine benzer bir ifade ile karşılaşmaktayız. Filedelfiya kilisesine yaşadığı sıkıntı ve gördüğü baskılar neticesinde şu vaat verilmişti:

Vahiy 3:¹⁰ Çünkü **sabra ilişkin sözümü tuttun.** Yeryüzünde yaşayanları denemek için tüm dünyaya gelecek olan deneme saatinde ben de seni koruyacağım.

Görüldüğü üzere burada iki halktan bahsediyor: Tanrı Sözü’ne sadık olan halk (**Mesih’in sözü tuta halk**) ve yeryüzün yaşayan halk.

Meseller Kitabı da benzer şekilde bize iki kadın gösteriyor (9:1-5, 13-18). Bu kadınlardan ilki Tanrısal Bilgelik –**yaşam vaat ediyor**; ikincisi ise dünyasal bilgelik –**ölüme götürmektedir**.

Tekvin Kitabında gördüğümüz kadının soyu –**Tanrı’ya ait halk**- ile yılanın soyu –**şeytana ait halk**- arasındaki savaş devam etmektedir. Her ikisi de insanları kendisine çağırılmaktadır.

¹⁹ İşıya 7:14 Bundan ötürü Rab`bin kendisi size bir belirti verecek: İşte, kız gebe kalıp bir oğul doğuracak; adını İmmanuel koyacak.

Her ikisi de bir paydaşlık için insanları çağırıyor. Hangi kadını seçeceğiniz konusu ise ölüm veya yaşam konusu oluyor.

Vahiy 6:⁹Kuzu beşinci mührü açınca, **Tanrı Sözü ve ruhsal tanıklıkları için ölenlerin canlarını sunağın altında** gördüm.

¹⁰Yüksek sesle bağırdılar: “Ey egemen Rab! Kutsal ve gerçeksın sen. **Yeryüzünde yaşayanları** ne zaman yargılayacak, onlardan kanımızın öcünü ne zaman alacaksın?”

Yine Vahiy Kitabına baktığımızda “(1-) Tanrı Sözü ve ruhsal tanıklıkları için ölenler ve (2-) yeryüzünde yaşayanlar” olarak iki halk görmekteyiz. Bu da bizi yaratılışın başına, düşüşten hemen sonrasına götürmektedir: kadın soyu ve yılan soyu (Tekvin 3:15).

Azizlerin Mesih’e olan feryatları bu iki halkı bize tekrar gösteriyor. Burada Tanrı Sözü ve tanıklık sebebiyle öldürülmüş olanların halen Kuzu’ya dua ettiklerini görüyoruz. Tanrı Sözü ve tanıklık için öldürülmüş; ama Mesih’te yaşayan halk olarak, ölümden bile dua ederek “*yeryüzünde yaşayanlar*”²⁰ olarak tanımladıkları kişilerin yargılanmasını bekliyorlar.

Böylece burada da iki soy ya da iki halk net bir şekilde bellidir: Tanrı’nın halkı ve yılanın halkı. Kurtuluş tarihi boyunca şeytanın soyu Tanrı’nın halkına karşı savaşmaktadır. Kutsal Kitap içinde sadece iki halk vardır; ya Tanrı’nın tarafında olan halk ya da şeytanın tarafında olan halk.

Böylece hangi kadın ile yemek yiyeceğimiz nasıl bir yaşam şeklini seçeceğimizle çok ilgilidir. Bu yüzden Mesih de insanın gideceği iki yoldan bahsetmiştir: bu yol ya dar yoldur, yaşama gider; ya da geniş yoldur, yıkıma gider (Matta 7:13-14; [13:37-38]).

Benzer şekilde Vahiy 2:20-22 ayetlerinde sahte öğretiş, geçmişte Tanrı halkına eziyet etmiş olan bir kadına benzetilir. Bu kadın İzebel’dir (I.Krallar 16:31-33; 18:4, II.Krallar 9:22, 30). Böylece Tiyatira kilisesi bu kadın hakkında uyarılırken karşımıza yine iki halk ya da iki soy çıkmaktadır.

Vahiy 2:²³Bu kadının çocuklarını ise kırıp geçireceğim. O zaman tüm kilise toplulukları yüreğin isteklerini ve aklın düşüncelerini araştıran ben olduğumu ve her birinize yaptıklarınıza yaraşır karşılığı vereceğimi anlayacak.

²⁴“Öte yandan, ‘Tiyatira’da geriye kalanlarımıza, bu öğretiyi benimsemeyenlere konuşuyorum. Onların, şeytanın derin gizleri dediği öğretilere sırt çeviren sizlere bildiriyorum: Üzerinize başka yük yüklemiyorum.

Kutsal Kitap Tanrı halkının göksel vatandaş olduğunu söylemektedir (Filipililer 3:20). Böylece buradaki şehitler sadık olan tüm Tanrı halkını temsil ederek göklerde Tanrı’nın huzurundadır. Onlar Tanrı düşmanlarını “*yeryüzünde yaşayanlar*” olarak tanımlıyor; yani onların duası yersel vatandaşlığı olanları işaret ediyor. Böylece Vahiy Kitabı ve Kutsal Kitap boyunca bu iki halk arasındaki savaşı (Vahiy 6:15; 13; 14; 17:2), Meseller Kitabında iki kadın ve dolayısı ile onlara katılan iki halk olarak görmekteyiz.

I.Korintliler 3:⁹Çünkü bizler Tanrı’nın iş ortaklarıyız. Sizlerse Tanrı’nın çiftliği, Tanrı’nın yapısı..

²⁰ “yeryüzünde yaşayanlar” (yeryüzü üzerine) Vahiy 3:10; 8:13; 11:10; 13:8, 14; 17:8.

¹⁰Tanrı'nın bana verilen kayrası uyarınca uzman bir mimar gibi temeli attım, başka birisi de yapıyı kuruyor. Bu kavramla herkes yapıyı nasıl kurduğuna dikkat etsin.

Böylece Meseller Kitabı sağlam bir temel üzerinde devam etmenin önemine dikkat çeker. İki kadın ya da iki çağrı ve dolayısı ile onlara katılan iki halk, bize hangi taraftan olmamız gerektiğine dikkat etmemizi gösterir.

32-) Yakup 3:1-12 ayetlerini dikkatle okuyunuz. 2. ayet “*sözlerinde suç bulunmayan kişinin, bedenini dizginleyebilen bir kişinin yetkin bir kişi*” olduğuna dikkat çekilmektedir. Yakup ayetleri sözlerimiz ve bu bedendeki yaşamımız; dolayısı dilimiz ve işlerimiz yani dilimiz ve yaşayışımız arasında bir bağlantı kurmaktadır. Benzeri yaklaşımı 15:7, 28 ayetlerinde de görmekteyiz –*bu ayetlerde bilgenin konuşmaları ve düşüncesi ile kötü kişinin yüreği ve sözleri arasında zıtlık olduğunu vurgulanmaktadır.*

Böylece kişilerin sözlerini dikkatli seçip kullanmaları bu yaşamda pek çok şeyi etkileyecektir (10:14; 11:13; 15:2; 29:11). Kim hakkında ya da her ne konu hakkında konuşursak konuşalım, sözlerimiz aynı zamanda başkalarına kendimizin gerçekte kim olduğunu, kendimizin nasıl bir kimse olduğunu gösterecektir (öğretecektir).

Öyleyse Tanrı hakkında konuşan kimselerin diğer zamanda kimin ya da neyin hakkında konuştuğuna bakarak bu kişinin yetkin bir kimse olup olmadığını görebiliriz. Tanrı hakkında konuşan kimselerin alçakgönüllü ve yumuşak huylu bir yaşam ile –*Mesih karakteri*- ile dikkat çekmesi gerekir. Ancak kişinin sözleri kendi bencilliğini, cahilliğini, kötü niyetini yansıtıyorsa, aynı zamanda bu kişi sözleriyle hatalarını başkalarına aktarıyor demektir. Çünkü dilimiz aynı zamanda iyiliği yayma aracı olabileceği gibi kötülüğü kışkırtan bir araç da olabilir (10:20-21):²¹

Yakup 3:⁶Dil de bir ateştir. Tüm bedeni lekeleyen ve cehennemden aldığı kıvılcımlarla doğanın çemberini alevlere boğan kötülük evreni.. Beden parçalarımız arasında dildir böyle davranan.

⁷Tüm yabanıl hayvanlar, kuşlar, sürüngenler ve denizdeki yaratıklar denetim altına alınabilir. Nitekim insanlarca denetim altına alınabilmişlerdir.

⁸Ama dili denetleyebilecek insan yoktur. Öldürücü zehirle dolu, uslanmak bilmez kötülük kaynağıdır o.

Diğer yandan ailemizde, işimizde ve sosyal çevremizde kullandığımız sözlerimiz aynı zamanda Tanrı ile ilişkimizi hangi temelde düzenlediğimiz açısından da önemlidir. Çünkü şifa ve teselli için, barıştırma ve bağışlama için, adalet, doğruluk ve iyilik için, gerçeğin korunması ve savunulması için konuşan kimseler aynı zamanda Tanrı ile bir diyalog geliştirmede başkalarından daha ayrıcalıklıdır. Böyleleri Tanrı'nın yüreğine yakın konuşmakla bereketlenmiş olurlar (12:18; 15:4; 16:24).

Yakup 1:²⁶Ben dinselim yolunda kurama kapılırken, dilini gemlemeyen, bunun tersine yüreğini oyuna getiren bireyin dinselliği boştur.

²¹ Çıkış 20:16, Mezmur 57:4; 52:1-4; 57:4

Yakup Mektubu'ndaki "atın ağzındaki gem" veya "geminin dümeni" örneklerine bakarak dilin küçük bir konu gibi düşünülmesinin yanlış olduğuna dikkat çekilmektedir. Çünkü *atın ağzındaki gem* onun bütün bedenini kontrol etmeye ve yönlendirmeye yarar. Benzer şekilde geminin dümeni gemiye yön verir. Öyleyse kişinin sözleri kişinin nasıl bir yolda yürüdüğüne işaretidir. Dilini kontrol edip dizginleyenler yaşamlarına Tanrı'yı hoşnut eden bir şekilde yön vermekte başarılı olurlar. Çünkü dilimiz ile doğruluğu, adaleti, kutsallığı başkalarına aktarabildiğimiz gibi, dilimizle kötülüğü, kıskançlığı, haksızlığı, çekişme ve kavgayı kışkırtabiliriz. Dilimiz doğru öğretişin bir aracı olabileceği gibi yanlış öğretişin yayılmasına da sebep olur.

Böylece dilini kontrol etmek ile yaşamını Tanrı'nın kontrolü altına getirmek arasında bir bağlantı olduğu açıktır:

I.Petrus 3:¹⁰Bu nedenle,
"Yaşamı sevmekle ilgilenen
ve parlak günler görmek isteyen,
dilini kötülükten sakınsın;
dudaklarını da aldaticı sözler söylemekten..
¹¹Kötülükten kaçınsın, iyilik yapsın;
barışı arasın ve kovalasın.
¹²Çünkü Rab'bin gözleri doğru kişilerin üzerindedir,
kulakları da onların dileklerinde.
Ama Rab'bin yüzü kötülük yapanlara karşıdır."

Ve yine Mesih "Ağza giren şeylerin değil de ağızdan çıkan şeylerin –insanın dilinin- insanı kirlettiğini" ve "yürekte kaynaqlanan kötü tasarıların –adam öldürme, evlilik dışı ilişki, rastgele cinsel ilişki, hırsızlık, yalan tanıklık, sövüp saymanın insanı kirlettiğini" söylemiştir (Matta 15:11, 19-20):

Matta 12: ³³"Ya ağacı sağlıklı yetiştirirsiniz, ürünü de sağlıklı olur; ya da ağacı çürük yetiştirirsiniz, ürünü de çürük olur. Çünkü ağaç ürünüyle tanınır.
³⁴Engerekler soyu! Kendiniz kötü kişilerken iyi sözler söyleyebilir misiniz? Çünkü ağız yüreğin taşmasından söz söyler.
³⁵İyi insan içindeki iyi gömüden iyi olanları çıkarır. Kötü insan da içindeki kötü gömüden kötü olanları çıkarır.
³⁶"Size diyorum ki, insanlar söyledikleri her boş söz için yargı gününde hesap verecekler.
³⁷Öyle ki, sözlerin doğrultusunda suçsuz ve yine sözlerin doğrultusunda suçlu çıkarılacaksınız."

Böylece Yakup 3:1-12, Matta 12:33-27, Matta 15:11-20 ayetlerinden bir Hristiyan'ın imana dayanarak konuşması gerektiğini öğreniyoruz. Bir Hristiyan'ın Mesih'in öğretişini temel alarak konuşması gerekiyor. Bu yüzden Meseller Kitabında da durum bu konuda farklı değildir. Yakup 3:6 ayeti dilin kontrol altına alınmadığında cehennemden gelen bir ateşe benzediğine ve tehlikeli yangınların kaynağı olduğuna dikkat çekilmektedir.

Böylece Meseller Kitabına bakarken "bilge insan ve bilge olmayan insan" tanımı ile "dilini doğru kullanan insan ve dilini doğru kullanmayan insan" arasında bir ilişki olduğuna dikkat ediniz (Yakup 3:9-10).

Bilge insan dilini kontrol altına almış bir şekilde yürüdükçe (10:19) bu konuda başkalarına örnek olacak ve bu da sapkın niyetli kişileri uzaklaştıracaktır (4:24; 10:32).

Bilge kişi sözleriyle ikna edicidir (16:21, 23); sözleriyle şifa verir (12:18; 16:24), bilgenin sözleri yatıştırıcı ve uzlaştırıcı (15:18) bir amaç için, iyilik için etkindir (15:2; 31:26; 13:3; 18:21).

Böylece doğru kişi kendi etrafını sözleriyle yaşam yolunda bina etmeye çalışırken, kötüler sözleriyle kendi kötülüklerini örtmeye çalışmaktadırlar (10:11, 18, 21).

Bilgelerin sözü kaygılı kimselere şifa ve esenlik getirirken (16:24; 15:4), yanlış konuşmalar kişileri yaralamaktadır (12:18, 25)

Dilini dizginleyen ile dizginlemeyen arasındaki farkın, yaşam ve ölüm arasındaki fark ile ilişkili olduğunu okumaktayız (13:3; 15:1).

Kötülük sorunu bir kuşaktan diğer kuşağa geçmektedir (17:4, 20; 18:6). Kişiler bazen kendi başlarına gelen ve şikâyet ettikleri sıkıntı ve zorlukları, çoğu zaman dillerini dizginlemeyip dili doğru kullanmadıkları için kendileri davet etmiş olmaktadır (10:13; 13:3; 14:3; 18:6-7, 20-21; 26:28). Çünkü bu türlü sıkıntılar özünde yürek tutumu ile ilgilidir (17:20).

Oysa dil temiz bir yürek tarafından yönlendirildiğinde (16:23) iyilik getirmektedir (12:14; 22:11; 24:26); ve dili bilgece kullanmak bir berekettir (11:9, 11; 13:2; 18:4, 20; 21:23; 22:18; 25:11, 15).

Böylece bilge kişi sözleriyle bilgiyi başkalarına aktarmakla (5:2; 15:2) ve sözleriyle gerçeği korumakla meşgul iken (8:6-8; 10:31-32), kötüler de tam tersine kendi kötülük dolu düşünce-lerini korumakta ve kötülüklerini başkalarına yaymaktadır (11:9; 17:4; 18:6; 24:1-2, 10:31-32).

Böylece sözlerimiz adalet ve merhamet için etkin olmalıdır (31:8-9, 26). Ve gerçeğin yanında olan kişi RAB'den korkan kişidir (8:13). Bu durumda Meseller Kitabı'nın yazılış amacını (1:2-6, 8) göz önüne aldığımızda, kişiler dilini nasıl kullandığına bakarak hangi tarafta olduklarını ve hangi tarafta olmaları gerektiğini görebilirler. Böylece Kelam'ın yaşam davetine (2:19; 3:2, 18) bakarak teşvik alabilirler. Ve yine kitabın yazılış amacına ve dil konusunda bakarken aklımızda 4:24 ayetinin uyarısı, Mezmur'un duası da dilimizde olmalıdır:

Mezmur 39:1 **Karar verdim:** "Adımlarıma dikkat edeceğim,
Dilimi gúnahtan sakınacağım;
Karşımda kötü biri olduğuça,
Ağzıma gem vuracağım."

Böylece dili dizginlemek ve dili doğru kullanmak ačíından Meseller Kitabı'na bakarken, bilgeliğin durgun bir řey olmayıp aynı zamanda bir hareket ve iř konusu olduğunu (Matta 11:19) göz önüne almalıyız. Ve hatırlamalıyız ki, dil konusu Tanrısal bilgeliğe hizmet etmekle üstünlük kazanır (20:15). Ve insanın mutluluk arayışına bakarak konuşursak, dil konusu (22:18; 23:16) ilişkileri bina eden veya yıkan yönü ile temel bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

33-) Bu dünyada yaşarken aynı zamanda çalışmak durumundayız; yaşamak için işler yapmak zorundayız; ve yemek için emek harcamamız gerekmektedir. Bu durumda çalışmak veya tembellik yapmak konusu karşımıza çıkıyor.

28:19 ayeti “*bol yiyeceğin çalışmakla mümkün olduğunu ve avarelik peşinde olanların payına yoksulluk düştüğünü*” söylerken 12:11 ayeti “*çalışıp ekmek kazanmak varken, boş şeylerle vakit öldürenlerin –tembelliliğin- sağduyudan yoksunluk*” olduğunu söyler.

İnsanoğlu bu yeryüzünde pek çok şey gibi çalışmak için de sorumludur. Ancak Hristiyanlar çalışmayı sadece bir sorumluluk değil, aynı zamanda bir çağrı ve bir tanıklık olarak kabul ederler.

Efesliler 2: ¹⁰Çünkü bizler O’nun yapıtıyız. **Mesih İsa bağlılığında iyi işler için yaratılmış bulunuyoruz.** Tanrı günlerimizi bunlarla geçirmemizi amaçlayarak onları önceden hazırladı.

Bu ayetin ne dediğine dikkat edin:

- Tanrı iyi işlerin yolunda yürümemiz için bizi yarattı;
- Tanrı bizi iyi işlerin yolunda yürümemiz için Mesih’te yarattı;
- Tanrı önceden hazırladığı iyi işlerle günlerimizi geçirmemizi (çalışmamızı) amaçlayarak bizi Mesih’te yarattı;
- çünkü Tanrı bizi Mesih’teki imanın yolunda yürümemiz için yarattı...

Öyleyse bu yaşamın en belirgin iyi işi, Mesih’teki bu çağrımıza uygun yaşamak olarak kendini belli ediyor (Efesliler 4:1-2). Çağrımıza bakarken aslında Tanrı’nın yaptığı iyi işe bakıyoruz (Efesliler 5:1-2).

Yuhanna 6: ²⁷Gelip geçici yiyecek için değil, sonsuz yaşam boyunca kalıcı yiyecek için çalışın. Bunu size İnsanoğlu verecektir. Baba Tanrı O’na mührünü basmıştır.”

²⁸Onlar İsa’ya sordu: “Tanrı’ca onaylanan işleri yerine getirmek için ne yapmamız gerekir?”

²⁹İsa, “Tanrı’nın işi O’nun gönderdiği kişiye iman etmenizdir” diye yanıtladı onları.

Böylece en önemli işin, insanın en iyi işinin iman olduğunu okuyoruz. Böylece diğer işlerimizin kalitesini belirleyen şey iman oluyor. İşlerimiz yani ne yaptığımızı ve ne yapmadığımızı belirleyen şey iman oluyor. Çünkü iman olmadan yapılan işler Tanrı’yı hoşnut etmez (İbrani-ler 11:6).

Böylece bizler gündelik ekmeğimizi sağlamak üzere, görünürde ailemiz ya da kendimiz için çalışıyorsak da; ya da bir komşunun [*veya bir insanın*] iyiliği için bir konuda emek ve zaman harcarken, öncesinde ilk iyi işimiz olan iman sayesinde, yaptığımız şeyi Rab için yapar gibi çalışmamız gerekiyor (Efesliler 6:6-8):

Koloseliler 3: ²²Uşaklar, her konuda dünyasal efendilerinizin buyruğuna uyun. Bunu insanların gözüne hoş görünmek için yapmayın; tersine, gönül hoşluğuyla ve Rab’be saygı göstererek yapın.

²³Yaptığınız iş her ne olursa olsun, tüm yürekle, insanlar için değil Rab için iş yapar gibi çalışın.

²⁴Mirasınıza düşen ödülü Rab'den alacağınızı bilirsiniz. Çünkü hizmet ettiğiniz efendi Rab Mesih'tir.

Öyleyse bu yaşamda Kelam'ın ahlaki ve ruhani değerlerine bağlı bir şekilde yaşamak; aynı zamanda Tanrısal bilgeliğe dayanarak, iyi meyve vererek yaşamaktır. Böylece bilgece yaşamakla, iyilik ve doğrulukta ürün vermek, pratikte el ele giden bir şey olması gerekiyor:

Efesliler 5: ⁸Çünkü bir vakitler siz karanlığın ta kendisiydiniz. Ama şimdi Rab bağlılığında ışıksınız. Işığın çocukları gibi yaşayın.

⁹Çünkü ışığın ürünü her iyilikte, doğrulukta, gerçekte belirir.

¹⁵Bu nedenle, günlerinizi nasıl geçirdiğinize tüm inceliğiyle dikkat edin. Bilge olmayan kişiler gibi değil, bilgeler gibi davranın.

Böylece Meseller Kitabı'ndaki çalışkan ve tembel ayırımına yeniden dönersek, dünyayı dün-yasal hayat ve ruhani hayat diye ikiye bölmeksizin, bilgece nasıl çalışırız?

I.Selanıklılar 2: ⁹Kardeşlerim, hiç kuşkusuz, emeğimizi ve çabamızı anımsarsınız. Hiçbiri-nize yük olmamak amacıyla gece gündüz geçimimiz için çalışarak size Tanrı'nın Sevinç Getirici Haberi'ni yaydık.

II.Selanıklılar 3: ⁷Çünkü bize benzemeniz gerektiğini biliyorsunuz. Sizlerle birlikteyken düzensiz biçimde davranmadık, ⁸ne de hiç kimseden hazır ekmek yedik. Tam tersine, ara-nızdan hiçbirine yük olmamak için emek ve çaba harcayarak gece gündüz çalıştık.

⁹Gereksinimimizin karşılanmasına hakkımız olmadığından değil. Hayır, size örnek olalım diye yaptık bunu. Öyle ki, bize benzeyesiniz. ¹⁰Birlikteyken de size aynı şeyi vurgulamıştık: Çalışmak istemeyen yemek de yemesin.

Görüldüğü üzere elçi burada çok açık bir şekilde sorumluluğunu cevaplamış olmaktadır. Bu ayette Mesih'te etkin olan imanın nasıl çalıştığını görüyoruz. Elçi gündelik ekmeği için çalışırken diğer yandan da kazancını Tanrı'nın görkemine adanmış bir şekilde yaşıyor; böylece elçi hem kendi gündelik ekmeği için hem de Tanrı'nın işi için çalışıyor. Böylece elçi bize bir başka ayeti hatırlatmış oluyor:

Efesliler 6: ⁶İnsanların gözüne girmek için değil, Tanrı isteğini yürekten yerine getiren Me-sih uşakları gibi yapın bunu.

⁷İnsanlara hizmet eder gibi değil, iyi niyetle Rab'be uşaklık eder gibi davranın.

⁸Bilirsiniz ki ister köle, ister özgür olsun, herkes yaptığı yararlı işe yaraşan karşılığı Rab'den alacaktır.

Her şekilde Rab'be hizmet için çalışmak, insandan değil Rab'den alacağımız ödüle göre ça-lışmak (Koloseliler 3:23-24), Tanrı'nın bizi yarattığı iyi amacı olan imanın yolunda yürümek-tir (Efesliler 2:10).

Böylece iş ya da çalışmak konusuna bakarken iman konusunu göz önünde bulundurmalıyız. Bu durumda Meseller Kitabı'nda iş ve çalışma konusuna "**iman ile çalışmak**" açısından ba-karız. Ve tembellik de "*imandan uzak işler olması sebebi ile Tanrı'nın beğenisine adanmamış işler*" olarak karşımıza çıkar.

Diğer yandan imanla çalışmanın zıddı olan tembellik Meseller'de nasıl tarif ediliyor, bakın: tembelin çalışmamak için sürekli bahanesi olduğunu görüyoruz (26:13; 22:13); bu bahaneler aynı zamanda yalancılık anlamına da gelmektedir. Diğer taraftan tembelin mazereti onun ap-

tallığını ortaya koymaktadır. Çünkü işten kaçmak için ahmakça bir gerekçe buluyor –*kendi aklınca*. Bir şeyler yapıyor gözüke de aslında bir ilerleme içinde değildir ve yerinde duruyordur. Onun durumu kapının menteşe ile sabitlenmesine benzetiliyor (26:14). Yani tembel kişi de kapının menteşe ile duvara sabitlenmesi gibi yatağına öylece bağlanmış olarak kısıtlı hareket eden, üretmeyen, başladığı işi bitiremeyen (26:15), zaman öldüren, böylece yetki ve sorumluluk almak istemeyen biri olarak anlatılmaktadır.

Diğer yandan tembel kişi kendisini bilge zannetmektedir (26:16).²² Neden öyle? Çünkü tembel karakterinde RAB'den korkmak yoktur (3:7). Bu yüzden de tembel kişi kendi ihtiyacını ve eksikliğini göremeyecek kadar gururlu biri olarak karşımıza çıkıyor. Kendini bilge zannediyor ama gerçek öyle değil.

Diğer yandan tembellik yoksullukla, açıklıkla ilişkili olarak anlatılırken (6:9-11, 20:4; 24:30-34); çalışkanlık ise varlık ve doygunlukla ilişkili olarak özendirilir (20:13).

Diğer yandan tembellik kendini kısa yoldan para kazanma işleri ile belli eder. Böyleleri çalışıp emek vermeyi istemezler. Ancak kişilerin hayatı kısa yoldan kazanmaya çalışmaları, gerçekte çok daha zahmetli, sıkıntılı bir iştir ve azıcık da olsa çabaların boşa gitmesi ile emeğin ve zamanın boşa harcanmasına sebep olur (1:10-19). Onların boş emekleri (16:27-30) fahişe kadının yolu gibi olup (2:18-19; 7:26-27) sadece ölüme götürmektedir (1:18; 11:19), yalan ve hile ile edinilen servet gibi (21:6; 11:1, 5; 20:17)...

Böylece tembellik temiz eller ile çalışmayı sevmediği için sonu felaket olacaktır (21:25; 11:16-19). Böylece kötülerin işleri rast gitmezken; gayretle, emek vererek, şerefle çalışanlara gerçek servet vardır (12:27). Böylece tembellik de kendi açgözlülüğünün cezasını alacaktır (21:25-26).

Tanrı bizi kendi suretinde yarattı –yani Tanrı bir iş yaptı; ve Tanrı yaratılış ile başlattığı işini devam ettiriyor; demek ki, bizim de bir iş yapmamız gerekiyor (Yuhanna 5:17). Böylece biliyoruz ki, bizler tembellik için değil, çalışkanlık ve iyi iş için yaratıldık; öyle ki, her şey Tanrı'nın övülmesi ve yüceliğine hizmet etsin; ve aynı zamanda işlerimiz insanın iyiliği için olsun:

Tekvin 1:27 Tanrı insanı kendi suretinde yarattı. Böylece insan Tanrı suretinde yaratılmış oldu. İnsanları erkek ve dişi olarak yarattı.

28 Onları kutsadı ve, "Verimli olun, çoğalın" dedi, "Yeryüzünü doldurun ve denetiminize alın; denizdeki balıklara, gökteki kuşlara, yeryüzünde yaşayan bütün canlılara egemen olun. Tekvin 2:15 RAB Tanrı Aden bahçesine bakması, onu işlemesi için Âdem'i oraya koydu.

Böylece iman edenler (1:7; 2:5) dürüst olarak çalışıp, dünyanın her yerinde Tanrı'nın Krallığını temsil etmekle görevlidirler. İnsanlar, Âdem'e verilen bu görev uyarınca Tanrı'ya olan imanları ile her nereye giderlerse "*Tanrı'nın suretinde yaratılmış*" birine yakışır bir şekilde çalışmaları gerekiyor. Aynı zamanda Mesih imanından kaynaklanan iyi işlerimiz dua ve ta-nıklık ile de taçlanmalıdır.

Tanrı bir kral olarak bütün yaratılışa hükmediyor ve yönetiyor. Tanrı, suretinde yarattığı insana krallığı altındaki işler için kâhyalık görevi veriyor. Böylece yaptığımız iş her ne iş olursa

---

²² Burada da olan şey aynı zamanda putperestlik tehlikesidir. Çünkü kişi kendi aklına güvenirse gerçeği aramak yerine kendi zannettiği şeyi gerçeğin yerine koyar.

olsun, imanla yapılırsa, Tanrı'nın görkemi ve insanın iyiliği için yapılacağından, her iş önemlidir.

Çalışırken amacınız nedir? Çalışırken amacımız ne olmalıdır? Çalışırken Tanrı'ya hizmet etmek amacıyla çalışmalıyız. Bu dünyadaki geçici yaşamımız "*Tanrı'yı yüceltmek ve O'ndan zevk almak*" temeli üzerinde devam etmelidir. Böylece Tanrı bize kalıcı ve çok özel bir iş verdiği için şükretmeliyiz. Çünkü RAB kendi yaratılışını bize emanet etti; bizi kâhyaları olarak ellerinin işi üzerinde yetkili kıldı (Mezmur 8:4-6).

Böylece işçi ya da patron, memur ya da amir olsak bile, işlerimizi RAB için yapar gibi, RAB'be hizmet eder gibi gayretle ve hoşnutlukla yapmalıyız (Efesliler 6:6-8). Çünkü bu bir berekettir. Tanrı çalışmamızı istediğine göre bu bizim için iyidir ve bizim için gereklidir. Böylece çalışan insan iman ile kazandığı gibi, iman ile harcayıp, iman ile biriktirecektir. Yani kazancını bencilce sadece kendisi için değil, kazancını Tanrı'nın yüceliği ve görkemi için de kullanarak; kiliseyi ve görevlilerini, yüce görevi, merhamet işlerini destekleyerek bereket olacaktır. İmanın korunması ve güçlenmesi için gereken işlerin maddi kısmında cömert olarak yaşayacak; böylece Tanrı'nın krallığına yatırım yapmış ya da Tanrı'nın krallığı için biriktirmiş olacaktır:

Matta 6:¹⁹“Yeryüzünde kendinize gömüler biriktirmeyin. Burada güve ve pas yok eder; hırsızlar da delip çalar.

²⁰Bunun yerine gökte gömüler biriktirin kendinize. Orada ne güve yok edebilir, ne de pas. Hırsızlar da delip çalamaz.

²¹Çünkü gömün neredeyse yüreğin de orada olacaktır.”

Genel olarak dünyada bazı insanların işlerden şikâyet etmek ve işlerden kaçmaya çalışmak gibi bir eğilimi vardır. Diğer yandan bazı insanlar da işkolik olarak çalışırlar. Sadece işe, kazanca, yatırıma odaklanarak yaşarlar. Aslında böyleleri için iş, bir anlamda bir put ya da bir din olmuştur. Çünkü bütün çalışma amaçları en yüksek ve rahat bir emeklilik olabilir veya daha fazla kişi üzerinde yetki sahibi olmak olabilir; bütün çalışma amaçları başkalarından daha fazla servet sahibi olmayı istemek olabilir veya her yerde tanınmak, ün ve prestij sahibi olmak olabilir; bütün bunlar kişinin yaşam amacı ve hedefi olunca insan bu amacı kendisine bir put yapmış, yani amacını tapındığı bir Tanrı yapmış olur. Bu amaçların kendisi kişinin gururunu beslediği gibi; böyle bir gurur da çalışmayı bir takıntı halinde kişinin benliğinde daha da güçlü hale getirecektir.

Ancak yaratılışımızın tek amacı diğer bütün sorumluluklarımızı bir kenara bırakarak sadece köle gibi çalışmak değildir. Çünkü iş ve çalışma bize bir lanet olarak verilmemiştir. Bu durumda tembellik de işin kölesi olmak da yanlıştır *–her iki yanlıştan da kaçınmalıyız*. Bu iki yanlıştan özünde bencilik vardır. Tembel sadece kendi rahatına odaklanmıştır. İşkolik ise sadece işin hedeflerine odaklanmıştır. Tembel fakirlik tadacaktır, işkolik belki fakirlik tatmasa da, diğer sosyal sorumluluklarından kaçacaktır.

Örneğin tembel kişi bir aile sahibi olmanın sorumluluklarını taşıyamaz. Diğer yandan da işkolik kişi de işlerden vakti olmadığı için bu sorumluluklarla ilgilenemez. Birinde sorumluluk almak ve yakınlarımızla çalışma, dinlenme, eğlenme, ortak yaşamda roller üstlenme, sosyal yaşamın gerekli kıldığı diyalog ve paylaşımdan kaçınmak varken; bir diğerinde bütün bunları görmezlikten gelmek ya da işler için bütün bunları ihmal etmek durumu söz konusudur. Gerek tembel gerekse işkolik olsun, her iki insan tipi de ailesine, akrabalarına ve genelinde insanlık ailesine karşı olan sorumluluklardan kendilerini çekmişlerdir.

Böylece iman edenler (3:7; 8:13) olarak işimiz Tanrısal bir çağrıya dayalıdır. Bu çağrı antlaşmasal bir ilişkiden doğar. Çağrımız hayatın her alanını kapsamaktadır; dünyayı fiziksel hayatımız ve ruhani hayatımız diye ikiye bölmeden yaşamamız gerekir:

I.Korintliler 10: ³¹Ne yerseniz yiyin ne içerseniz için ne yaparsanız yapın; tümünü Tanrı'nın yüceliği için yapın.

Ve yaşarken işimiz, hayatımızın en büyük amacı olsun diye değil; ya da işimiz hayatın en küçük parçası olsun diye yaşamıyoruz. Antlaşmasal bir çağrımız var; bu çağrı çalışmayı ve dinlenmeyi kapsamaktadır (Tekvin 2:2-3, Çıkış 20:8-11).²³

Böylece Meseller'de bir taraftan tembellikten kaçınmak ve iman ile çalışmak teşvik edilirken; '*zenginliğin RAB'bin bereketi*' olarak gösterilmesi çalışan kişiye bir güven vermektedir (8:21; 10:22; 15:16). Çalışan kişi kaygı duymadan çalışmalı, kazancına şükrederek çalışmalı; zenginlik tutkusundan kaçınarak Tanrı'nın verdiklerinin kendisi için iyi olduğuna güvenerek çalışmalıdır. Çünkü vaadin çocuğu olan İshak, RAB onu kutsadığı için ektiği ürünün yüz katını biçmişti (Tekvin 26:12):

Tesniye 8:18 Ancak bu serveti toplama yeteneğini size verenin Tanrınız RAB olduğunu anımsayın. Atalarınıza ant içerek yaptığı antlaşmayı yerine getirmek amacıyla bugün de bunu yapıyor.

6:6-11 ayetlerinde karınca iyi bir örnek (6:6-9) ve tembel kişi kötü bir örnek olarak gösterilmektedir (6:9-11). Karıncanın tersine tembel adam her zaman çalışmıyor, daha fazla uyuyor.

Diğer yandan tembel kişinin öğrenmek için karınca gitmesi oldukça düşündürücüdür (6:6). Çünkü insan yaratılışın en ayrıcalıklı varlığı iken (Tekvin 1:26) günah, düşüş ve lanet onun orijinal yaratılışını bozmuştur. Böylece insanı burada karıncadan bile öğrenebilmek durumuna düşmüş görüyoruz.

Böylece Tanrı'dan öğrenemeyen insan (Eyüp 35:11) ya bir böcekten daha zavallı duruma düşecek ya da böcekten biraz öğrenmek durumunda kalacaktır.²⁴ Karınca bir kralı olmadığı halde (6:7) takım halinde çalışıyor. Çünkü Tanrı karıncayı böyle yarattı. İnsan da benzer şekilde çalışmak için yaratıldı (Tekvin 1:28; 2:15). Bu durumda karıncanın aksine, tembel insan çağrısına ve insan olma doğasına aykırı yaşamaktadır.

Böylece iman edenler (9:10; 10:27) yaptıkları her işi RAB'be saygı göstererek ve O'nun için yapmalıdır (Koloseliler 3:22-23). Bu durumda Meseller bize karıncayı bile örnek göstererek, her işte RAB için çalışmayı; bunu aklımızda tutarak yaşamayı teşvik eder. Eğer iş hayatımızın her anında aklımızda bu çağrımız olursa sevinçli, gayretli ve şükrederek çalışanlardan olacağız.

Böylece karınca örneği bizlere doğru olan şeyleri yapmak konusunda teşvik ediyor. Diğer yandan 6:9-11 ayetlerine bakınca yanlış şeylerden kaçmak konusunda da bir teşvik almaktayız. Böylece bu bölüm ve 26:14-16 ayetlerine baktığımızda tembelliğin sonucu bellidir. Tem-

²³ Westminster İnanç Açıklaması XXI/8, Westminster Kısa İlmihal 58, 60, 62.

²⁴ Diğer yandan "*karıncaya bakma*" örneği gözlerimizi "*doğal vahiy*" konusuna çevirmektedir (Mezmur 19:1-6).

bel kişi sorumluluktan kaçıyor, gayret etmek ve emek vermek istemiyor. Bu yüzden de sonuç yoksulluk olacaktır (19:15; 20:4, 13).

Süleyman Mezmur'da şöyle diyor:

127:1 Evi RAB yapmazsa,
Yapıcılar boşuna didinir.
Kenti RAB korumazsa,
Bekçi boşuna bekler.
2 Boşuna erken kalkıp
Geç yatıyorsunuz.
Ey zahmetle kazanılan ekmeği yiyenler,
RAB sevdiklerinin rahat uyumasını sağlar.

Böylece dördüncü emirde dediği üzere hem çalışma hem de kutsal dinleme hayatımıza yer almalı. Böylece Tanrı'ya güvenerek yaşamayı ve Tanrı'ya güvenerek çalışmayı hayatımıza dengeli bir şekilde yerleştirmeliyiz.

Kutsal Kitap merkezli bir iman (13:13; 14:2, 14:26-27) eğer yoksa, bu durumda Tanrısal bilgelik de olmayacağından para ve maddiyatın kişiler için bir put olması kaçınılmazdır. Bu durumda açgözlülüğün Kutsal Kitap'ta putperestlikle bir tutulduğuna dikkat edin:

Koloseliler 3: ⁵Bu nedenle, bedeninizin salt yersel varlığa ilişkin eğilimlerini öldürün: Rastgele cinsel ilişkiyi, iğrençliği, düşük isteği, uygunsuz tutkuyu ve yalancı tanrılara tapıcılıkla eşdeğer olan açgözlülüğü.

Tanrı bizi kendi suretinde yarattığı gibi, Tanrı bize Tanrısal bir yaşam vermek istedi.²⁵ Bu yüzden tembellikten de, çok kazanma hırısından da, açgözlülüğün de, savurganlıktan ya da cimrilikten de kaçınarak dengeli bir şekilde çalışmalıyız, Tanrı'dan ve bize bağışlanmış yaşamdan zevk alarak çalışmalıyız:

Vaiz 2:24 İnsan için yemekten, içmekten ve yaptığı işten zevk almaktan daha iyi bir şey yoktur. Gördüm ki, bu da Tanrı'dandır.

Tanrı dünyayı yaratırken bundan hoşnutluk duymuştur (Tekvin 1:31 –her şey çok iyi). Ve Tanrı insanı kurtarma işini kıvanç duyarak yapmıştır (Efesliler 1:5). Benzer şekilde Mesih'in kâhinliğinin sürekli olmasına bakmak (İbraniler 6:20; 7:16-17, 21-25), bizleri doğru bir şekilde çalışmak ve Tanrı'da doğru bir şekilde dinlenerek yaşamak için motive etmelidir (İbraniler 12:2-3, Romalılar 8:34).

Bizler de işimizi yaparken, kutsal Tanrı'nın kutsal korkusuna sahip kimseler olarak dürüstlikle, adaletle, sevinçle ve gayretle çalıştığımızda, insanlık ailesi iman ile çalışan ile çalışmayan arasındaki farkı daha güçlü bir şekilde görecektir. Böylece Tanrı'nın Mesih aracılığı ile bizde çalışmasına (1:6) verdiğimiz şükran dolu bir cevap, Tanrı'nın yüreğine uygun çalışmak olacaktır.

²⁵ Tekvin 2:2 Tanrı yapmakta olduğu işi yedinci gün **bitirdi**. O gün işi bırakıp **dinlendi**. Çıkış 20:9 Altı gün çalışacak, bütün işlerini yapacaksın. 10 Ama yedinci gün bana, Tanrının RAB'be Şabat Günü olarak adanmıştır. O gün sen, oğlun, kızın, erkek ve kadın kölen, hayvanların, aranızdaki yabancı hiçbir iş yapmayacaksınız. 11 Çünkü ben, RAB yeri göğü, denizi ve bütün canlıları altı günde yarattım, yedinci gün dinlendim. Bu yüzden Şabat Günü'nü kutsadım ve kutsal kıldım (Çıkış 23:12; 34:21)

34-) İnsanlık ailesi ile ilişkilere (arkadaşlık) bakış:

a-) Davut ve Yonatan: Davut ve Yonatan yakın iki arkadaştı. Onların arkadaşlığının diğerlerinden bir diğer farkı ise aralarında bir dostluk antlaşması yapmış olmalarıydı. Böylece sürekli birbirlerine destek olacak, sürekli birbirlerine yardım edecek ve sürekli birbirleriyle dayanışma içinde olacaklardı (I.Samuel 18:1-4). Böylece Davut öldürülme korkusu ile çöle kaçtığı zaman Yonatan geldi ve onu teselli etti (I.Samuel 23:15-18). Yonatan Davut'un çağrısını tanıdı ve onu teşvik etti. Yonatan böylece Davut'un hayatını korudu (I.Samuel 19:1-4) ve sıkıntılı zamanlarda onu ziyaret etti (I.Samuel 20:41-42). Bunu kralın (babasının) buyruğuna karşı gelmek pahasına yaptı. Davut bu arkadaşlık sebebi ile yakın arkadaşlığın değerini çok iyi anlamıştı (II.Samuel 1:17-27).

b-) Pavlus ve arkadaşları: Benzer şekilde Pavlus için Müjde hizmetindeki kimseler önemliydi. Yakın arkadaş onun için ruhunu rahatlatan bir kardeş gibiydi:

II.Korintliler 2: ¹³Kardeşim Titos'u bulamayınca, ruhum tedirgin oldu...

II.Timoteyus 1: ¹⁶Rab Onisiforos'un ev halkına acısın. Çünkü o defalarca canımı tazeledi. Tutukluluğumdan hiç utanç duymadı.

Filipililer 2: ²⁵Gereksinimimi karşılamak için görevlendirip gönderdiğiniz kardeşim, iş ortağım ve ruhsal savaş paydaşım Epafroditos'u yine size göndermeyi gerekli gördüm.

Davut ve Yonatan örneğinde olduğu gibi Müjde gerçeğinde samimi bir arkadaşlığın örneklerini Yeni Ahit içinde de görmekteyiz:

Romalılar 16: ³Mesih İsa bağlılığında iş ortaklarım Priska ile Akila'ya selamlarımı bildirin. ⁴Onlar benim için kendilerini ölüm tehlikesine attı. Yalnız ben değil, uluslardan oluşan tüm kilise toplulukları da onlara teşekkür borçludur.

Böylece arkadaşlık konusuna bakarken Mesih'i bir temel olarak alıyoruz:

Yuhanna 15: ¹³Kimsede insanın dostları yararına canını vermesinden daha üstün sevgi yoktur.

¹⁴Eğer size buyurduklarımı yaparsanız dostlarımsınız.

¹⁵Bundan böyle size uşak demeyeceğim. Çünkü uşak efendisinin ne yaptığını bilmez. Size dostlarım diyorum. Çünkü Babam'dan işittiğim her şeyi size bildirdim.

Ve yine Mesih'in yetmişleri ikişer ikişer göndermesinden sadece misyon konusunda değil, arkadaşlık konusunda da öğrenmeliyiz (Luka 10:1). Yetmişlerin bir takım ruhu içinde hizmet etmeleri gerekiyordu. Bunu iyi yapmaları için iyi arkadaş olmaları önemliydi.

c-) Meseller'de İnsanlık ailesi ile ilişkilere (arkadaşlık) bakış: Böylece Meseller, arkadaşlığa kardeşten öte bir ilişki olarak bakarken, zor bulunan ve pahalı olan "*esans ve buhur*" simgelerini kullanıyor:

27:9 Yağ ve koku yüreğe hoşnutluk verir,

Bir adamın öğüdü arkadaşına öyle tatlıdır.

27:10 Kendi dostunu ya da babanın dostunu bırakma

Ve senin felaketinin gününde kardeşinin evine gitme;
Yakın bir komşu uzaktaki bir kardeşten daha iyidir.

Öyleyse bu denli yakın ve eşi bulunmaz arkadaşlar edinmiş olmak, aynı zamanda birbirlerine öğüt verebilir durumda olmaktır. Bir arkadaşın iyiliği için öğüt vermek de “*Tanrı korkusu içinde öğüt vermek*” yani samimi iman ile mümkündür. Böyle bir arkadaşlık aslında dünyada çok gerekli ama bir o kadar da değerli ve aynı zamanda kolay bulunamayan bir şey olduğu için Meseller’de bu arkadaşlık ve komşuluk yağ ve kokuya (esans ve buhur) benzetiliyor.

Sizin “*esans ve buhur*” simgelerini çağrıştıran kaç arkadaşınız ya da komşunuz var? Yoksa öğüt almaya hiç ihtiyacınız olmadı mı? Kaç kişi için siz *esans ve buhur* durumundasınız? İnsanların kolay yaklaştığı, kolay ulaşılabilir, yardımsever biri misiniz?

Diğer yandan tecrübelerle sabittir ki, kolayca yakınlarımızı kırabilir ve bazen de onları kaybedebiliriz. Ama bir ilişkinin güvenilir ve sağlam olması için uzun zaman geçer; ve bu zordur.

Doğru arkadaşlıkta övgü ve iltifat temel bir yer tutmaz. Doğru arkadaşlıkta taraflar birbirleri aracılığı ile kendilerini tanırlar. Böylece doğru arkadaşlıkta taraflar birbirlerinden kendi eksikliklerini görür; ve daha önce düşünmedikleri bir şekilde taraflar kendilerini tanırlar ve bu şekilde kendilerini geliştirirler. Doğru arkadaşlıkta taraflar hakaret, küçümseme, ihmal ve alay olmaksızın dayanışma içindedir.

Bazen eksikliklerimizi görmek pek hoşumuza gitmeyebilir. Ancak alçakgönüllü olarak arkadaşlığı korursak, böyle bir arkadaşlık ilişkisi bir danışmanlık almak gibidir. Kendimiz adına iyi bir hasat alabilmemiz için bu gereklidir. Bu şekilde kendimizi geliştirebilir ve kendimizi yenileyebiliriz.

Diğer yandan doğru arkadaşlıkta taraflar birbirlerini bir hedefe yönlendirir. Doğru yola gitmek, doğru yolda birlikte yürümek için bu gereklidir. Ve tabii ortak hedef Mesih benzerliğinde ilerlemektir. Çünkü doğru arkadaşlık için de örneğimiz Mesih’tir.

Efesliler 4: ¹⁴Bundan böyle, insanların ustalıklı düzenlediği aldatılara kanan, her öğreti rüzgârının etkisiyle çalkalanıp sürüklenen çocuklar olmayalım.

¹⁵Tersine, sevgide gerçeği sürdürerek, baş olan Mesih’e doğru her yönden gelişelim.

Burada ayetin ne dediğine bakın: “*birlikte Mesih’e odaklandıkça ruhsal olgunlukta birlikte ilerleyeceğiz*” demektir. Burada bu ilerleme ve gelişim sürecinin bir birliktelik ve paydaşlık ile birlikte yürüdüğüne dikkat ediniz.

Böylece gerçek arkadaşlıkta birbirini düzeltmek vardır. Gerçek arkadaşlıkta taraflar birbirlerini yanlış yoldan alıkoymak için çalışır. Ve böyle bir arkadaşlık sayesinde doğru yolu korumak; ve doğru yolda birlikte devam etmek mümkündür.^{VIII}

27:6 Bir dostun yaralaması sadıktır

Fakat bir düşmanın öpücükleri bolcadır.

Doğru arkadaşlıkta kişiler birbirlerinin kurtarıcısı olarak birbirlerini kollayıp gözetirler. Çünkü Mesih bize dost oldu ve bizi kurtardı (Yuhanna 15:13-15). Böylece biz de arkadaşlarımızın hatalarına yargılayıcı veya suçlayıcı olarak değil, arkadaşlarımıza hatalarına rağmen, sevgi ile bir yenilenme vermek için bakmalıyız. Bu yüzden ayet “*Bir dostun yaralaması sadıktır*” de-

mektedir. Bu ayetteki kıyaslamayı görüyor musunuz? Yaralanma kaçınmak istediğimiz bir durumdur; öpücük yani şefkat, ilgi, iltifat ise sevdiğimiz bir durumdur. Ancak ayet dünyasal standardın dışına çıkmamızı, sevilmeyen yaralanmayı tercih etmemizi söylemektedir. Neden? Çünkü kendimizi yenileyip geliştireceksek, kendimiz adına iyi bir hasat biçmek istiyorsak bu gereklidir:

Mezmun 141:5 Doğru insan bana vursa, iyilik sayılır,
Azarlasa, başa sürülen yağ gibidir,
Başım reddetmez onu.

Öyleyse gerçek arkadaşlık bize günahlarımızı ve hatalarımızı da gösterir. Çünkü Mesih bize günahlarımızı gösterdi, günahımızın kötülüğünü saklamadı ve bunu açıkça gösterdi; ancak Mesih yine de bizi o çamurda bırakmadı; bizi sevdiği için bir şey yaptı: kurtardı; elimizden tutup bizi kaldırdı.

Böylece doğru arkadaşlık günahları saklamaz, suçları örtmeye çalışmaz; bu yüzden de doğru bir arkadaşlık iltifata gerek duymaz. Bazen böyle bir ilişki bizi yaralar; ancak gerçek arkadaşlık zor şeylerle yüzleşmemizi sağlar ve bu süreçte acı çektiğimiz de olur. Bu yüzden Meseller bize *“Bilge adamı azarla ve sevecektir seni”* demiştir (9:8). Bu yüzden Kelami arkadaşlıkta bir taraf diğerinden hataları, eksiklikleri, suçları için kaçmaz ya da saklanmaya çalışmaz. Çünkü kişiler kendileri ancak bir dostun yardımı değiştirip geliştirebilirler; kişiler hata ve zayıflıklarının üstesinden ancak bir dostun yardımı ile gelebilirler:

17:17 Bir dost her zaman sever
Ve bir kardeş zor zamanlar için doğmuştur.

Mesih'in ne yaptığını hatırlayın: Petrus'a *“Beni inkâr edeceksin”* demişti (Luka 22:34). Ama bütün bunlardan önce Mesih bu arkadaşımı kendi düşüşüne bırakmayıp *“imanın sarsılmasın diye senin için dua ettim”* de demiştir (Luka 22:31-32). Mesih çarmıha gerilip dirildikten sonra yine yetiştirdiği bu küçük sürüyü bırakmamış ve inkârına rağmen Petrus'a *“kuzularımı otlat, koyunlarımı güt”* diyerek bir yetki ve sorumluluk vermiştir (Yuhanna 21:14-17). Yani Mesih ele verilmesi ile başlayan baskı ve korku döneminden itibaren dağılmış olan öğrencilerini (arkadaşlarını), bu dağılıklığın teslim almasına müsaade etmemiştir. Çünkü *bir kardeş zor zamanlar için doğmuştur* (17:17).

Unutmayalım ki, sadece bir düşman bizim yanlışlarımızı düzeltmez; düzeltmeyi istemez. Dünya bizlerin yanlışlarını daha da güçlendirmeye çalışır. Yani düşmanımız olan dünya, şeytan ve benlik bize doğruyu kötü, kötüyü iyi gibi göstererek bizi lanetlemeye çalışır (24:24). Ancak Kelami arkadaşlar günahı, laneti ve kötülüğü göstererek bizleri bereketler (24:25).

Böylece doğru arkadaşlık bizi yanlış yola gitmemek için ya da bizi yanlıştan alıkoymak için çalışır; diğer yandan da bir yanlışın hayatımıza girmesi durumunda bizi teselli eder; bizden kaçmaz ya da bizi terk etmez; kurtuluşumuz için çalışır ve bu aşamada yükümüzü taşımamıza yardım eder:

Galatyalılar 6: ²Birbirinizin yükünü taşıyın, böylelikle Mesih'in yasasını uygulayın.

Diğer yandan gerçek arkadaşlık birbirine Müjde'yi hatırlatır. Gerçek arkadaşlık Müjde temeli üzerinde devam eder. Böylece Mesih'in kurtuluşunun bize verdiği güven ile her zaman bütün insanlara teselli verebiliriz; insanlığın da ihtiyacı olan gerçek dostluğu bulabilmesi için, bu

dünya Kelami arkadaşlığı ve Kelami paydaşlığı bizde –kilisede- gördükçe, bizler bu şekilde Mesih'in dostluğunu böylece uluslara tattırabiliriz.

Yakup 5: ¹⁶Bu nedenle, birbirinize günahlarınızı açıkça söyleyin ve birbiriniz için dua edin ki iyi olasınız. Doğru kişinin dileği çok güçlü etkiyle iş görür.

Doğru arkadaşlık sadece “birlikte hoşça vakit geçirdiğiniz kimseler” tanımı ile sınırlı değildir –olamaz da. Doğru arkadaşlık “herkesten sakladığınızı güven ile paylaşabildiğiniz kimse[ler]” ile tanımlanabilir. Ayetin ne dediğine dikkat edin: bir taraf günahını, hatalarını, zayıf yanlarını diğerine itiraf ediyor ve diğeri de bu konu için dua ve danışmanlık veriyor. Görüldüğü üzere doğru arkadaşlıkta kimse arkadaşını yolda bırakmıyor, onun zayıflığını yenmesi için destek oluyor.

Bu yüzden karşılıklı güvenin yerleşmiş olduğu bir toplulukta, itirafta bulunabildiğiniz kimseler sizin için arkadaş, komşu, kardeş, akraba oluyorlar. Ve siz de başkaları için böyle güvenilir biri olmak için gayretli ve sabırlı olmanız gerekmektedir.

Bu durumda iki soru ile karşı karşıyayız: kaç kişi sizi güvenilir biri olarak tanıyor ve itiraf için size güveniyor? Ve siz kendi gerçeklerinizle yüzleşmek konusunda cesur musunuz? Eğer öyleyseniz sizin de itiraflarınızı yapabileceğiniz, öğüt dinleyip kendinizi düzelterip yenileyebileceğiniz kaç kimse[ler] vardır?

Böylece Mesih'in her zaman bizimle birlikte olma vaadini hatırladığımızda (Matta 28:20), *bir dostun her durumda bizi sevmesi* daha da anlaşılır oluyor. “Her zaman seven bir dost” düşüncesi (17:17) ile Tanrı'dan bize verilen birliktelik güvencesi (İbraniler 13:5); bizlere de başkaları için “her zaman dost” karakterinde [*Masih karakterinde*] yaklaşmayı teşvik etmektedir. Bu da arkadaşlığımızın karşı taraf için “kardeşten daha yakın” olmasının gerekliliğini göstermektedir (18:24 ... seven biri (dost) vardır; bir kardeşten yakındır).

Böylece RAB korkusu [gerçek dindarlık] ile dünyaya verilebilecek değerli bir tanıklık doğuyor. Biz RAB'bi seven taraf isek; biz pak imanlı isek; önce biz gerçek arkadaş olmalıyız. Öyleyse bir kimseye iyiliğimiz, desteğimiz, öğüdümüz, duamız ve yardımımız söz konusu olduğunda karşı tarafın bunu hak edip etmediğini ya da buna layık olup olmadığını düşünmemiz gerekmiyor. Çünkü Mesih kendi arkadaşlığını bize lütufkâr bir şekilde verdiği için bizim de insanlık ailesine lütuf temelinde yaklaşmamız gerekiyor.

Mesih layık olmadığımız halde –*Petrus örneğinde olduğu gibi*- bizi terk etmedi; elimizden tutup düşmüşlükten bizi kaldırdı ise, bizim de herkes için öyle olmamız gereklidir. RAB'be iman eden taraf biz olduğumuz için –*lütuf edilmiş olduğumuz için*- ayırım gözetmeksizin lütufkâr olmamız gereklidir.

Levililer 19:18 **Öç almayacaksın. Halkından birine kin beslemeyeceksin. Komşunu kendin gibi seveceksin. RAB benim.**

Bu ayette iki halk ya da iki topluluk var: “halkından biri” ifadesi açıkça İsrail halkından biri, dolayısı ile bugün için Hristiyan olan tarafı hatırlatmaktadır. Böylece ayet bir Hristiyan'a “*bir Hristiyan için kin duyma*” telkininde bulunmaktadır. Bu ayette bir de “*komşu*” yani İsrail'in dışında olan taraf var. Ayet “*komşuna da kendin gibi –bir İsraili'nin sana davranmasını istediğin gibi davran; kardeşinin sana nasıl davranmasını istiyorsan yabancı birine öyle davran*” diyor. Bu ayetteki “*RAB benim*” ifadesi aynı zamanda RAB'bi tanıyan, iman ettiğini söyleyen

tarafın sorumluluğuna işaret etmektedir. Bu durumda 24:23 ayeti insanlık ailesine bakışımızda bir başka temel olmaktadır:

24:23 ... Yargılarken taraf tutmak iyi değildir.

Böylece Meseller Kitabı içinde insan ilişkilerine bakarken “*RAB korkusu*” yani RAB’bin kim olduğunu bilen, samimi iman sahibi olan kişi Tanrı halkına ve dünyaya bir tanıklığa davet edilmiş olmaktadır. Bu yüzden de “*kardeş, arkadaş, komşu, akraba*” gibi tarafları RAB bağlılığında birbiri ile eş anlamlı ifadeler olarak düşünmeliyiz.

d-) İnsanlık ailesi ile ilişkiler (kardeşlik, arkadaşlık, komşuluk, akrabalık):

Yeni Ahit’te iyi Samiriyeli meseli anlatılırken Yasa ve Peygamberlikler iki olumlu buyrukla açıklanır: bunlar kısaca “*Tanrı’yı sevmek ve insanı sevmek*” şeklinde özetlenir (Luka 10:27). Böylece Tanrı, Yasa ve Peygamberlikler aracılığı ile kendi iradesini insana açıkladığı gibi; yine Tanrı olumlu bir yaklaşımla (*sev*) insanı kendi iradesine bağlanmaya davet etmektedir (Tesniye 5:1-3, 31-33; 6:4-7).

Böylece insana yaklaşımımız ile Tanrı’nın Sözü olan Kutsal Kitap’a yaklaşımımız arasında bir bağlantı ve ilişki olduğu açıktır. İyi Samiriyeli meseline tekrar dönersek (Luka 10: 25-37); haydutların yaraladığı adama yolda rastlayan iki İsraili de sahip çıkmak istememiştir. Ancak bu yaralı ve ölmekte olan adama İsraili’ler tarafından hiç de sevilmeyen Samiriyeli bir adam sahip çıkmıştır. Samiriyeli’nin bu davranışının arkasında olan şey yüreğindeki acıdır (a.33). Böylelikle Mesih bu meseli “*sen de acı; sen de merhametli ol*” şeklinde bir mesaj ile kapatmıştır (a.37).

Mesih’in burada onayladığı davranış bize yine Yasa’yı hatırlatmaktadır (Levililer 19:18):

Tesniye 10: ¹⁹Siz de yabancıları seveceksiniz.

Böylece insanlık ailesi ile ilişkiler açısından doğru yürek tutumu Yasa’dan kaynaklanıyor. Meseller’de bu durum benzer bir şekilde ifade edilmektedir:

14:21 Komşusunu hor gören günah işler
Mazluma lütfedene ne mutlu.²⁶

11:12 Komşusunu küçümseyen sağduyudan yoksundur...

24:28 Nedensiz yere komşuna karşı bir tanık olma
Ve dudaklarınla aldatma (25:18).

Böylece komşularımıza arkadaşça davranmamız istendiği açıktır. İyi Samiriyeli meselinin verdiği mesajda “*komşu*” sadece yakınımızda oturan biri olmaktan öte, aynı zamanda da hiç tanımadığımız herhangi bir insandır. Bu durumda “*komşu*” bütün insanlık ailesidir. Böylece Yasa ve Peygamberlikler bize “*bütün insanlık ailesini sevin, Tanrı’yı sevdiğiniz için*” demektedir.

²⁶ “*Komşusunu hor görme*” öğüdü içinde gizli bir “*komşunu –insanı- sev*” ifadesi olduğu açıktır. Böylece ayetin diğer yarısında “*muhtaç olan kimseye lütfkâr ol*” emri anlaşılır bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

Böylece II.Timoteyus 4:9-13 ayetlerinde komşuluk ve kardeşliğin iç içe olduğunu görmekteyiz. Pavlus burada “*Kriskis, Titos, Luka, Markos, Tihikos, Karpos*” isimlerini iyi komşu ve iyi arkadaş olarak kullanıyor. “Dimas” ismi ise iyi Samiriyeli meseline bahsedilen “*yolda yaralı kişiyi görmezlikten gelen kişiler gibi; tam ihtiyaç anında komşusunu/arkadaşını/akrabasını yüzüstü bırak giden kişi*” olarak geçmektedir.

Meseller’de bu konuda yaklaşım yine benzer olup arkadaşlık ve komşuluk eş anlamlı bir şekilde anlatılmaktadır.

27:17 Demir demiri biler,
Böylece bir adam da başkasını biler.

Acaba siz bu ayeti düşündüğünüzde kimler aklınıza geliyor? Sizin yaşamınıza, gelişiminize, dünya görüşünüze, karakterinize etki ve katkıda bulunmuş kimler oldu? Yoksa kimseden öğrenmeye ihtiyacınız olmadığını mı düşünüyorsunuz? Size beklenmedik bir anda iyilik etmiş kaç kimseleri tanıyorsunuz? Bu gün o kimselerle diyalogunuz ne durumda? Siz kaç kişinin hayatında “*iyi Samiriyeli*” oldunuz?

Sizi kimler “*esans ve buhur*” gibi görüyor (27:9)? Sizin bir araya gelip konuşmaktan, danışmaktan, öğrenmekten keyif aldığınız kaç arkadaş/komşu/akraba ile ilişkiniz var? Ve geçmişte sizler için yakın arkadaş ve yakın komşu olmuş kimselerle bu gün ilişkiniz ne durumda?

Öğüt almak ve öğüt vermek konusunda (27:9-10) ilişkileriniz ne durumda? Unutmayın, bizler “her zaman seven taraf” olmaya davet edildik (17:17). İyi Samiriyeli meseline tekrar dönersek, Yasa ve Peygamberlikler bize “sev” emrini vermişti.

Eğer her zaman sevebiliyorsanız 27:17 ve 27:9-10 ayetlerinde bahsedilen sürecin bazen zorluklarla karşılaştığını bilirsiniz:

27:6 Bir dostun yaralaması sadıktır...

Demek ki 27:17 ayetindeki bir arkadaş ve komşunun danışmanlık/öğüt süreci her zaman “*şunu yaparsan iyidir*” şeklinde devam etmiyor. Bazen bu süreç “*şunu eksik yapıyorsun; şunu kötü yapıyorsun; şu davranışını değiştirmelisin*” şeklinde işler:

28:23 Bir adamı azarlayan iyilik bulur...

Böylece eğer biz kendimiz dost isek “*her zaman seven taraf*” olarak (17:17), azarlama, uyarı ve kendimizin düzeltilmesi taleplerini sevgi ile cevaplayabilmeliyiz. Çünkü sevgi aynı zamanda alçakgönüllü olmayı da gerektirir. Çünkü azarlama bile olsa dinleyip öğrenmek bilge kişinin (“*sev*” emrine itaat eden kişinin) karakteridir:

1:5 Bilge adam dinleyip ve öğrenmede büyüyecek...

9:8 ... Bilge bir adamı azarla; ve sevecektir seni.

Diğer yandan bu ayetler (1:5; 9:8; 27:26; 28:23 v.b.) gerçeğe sadık olmak adına bize başka bir soru soruyor: *siz hiç birini yaralayacak kadar dostça davrandınız mı; siz hiç gerçeğe sadık kalmak adına bir dostunuzun kırılmasını göze aldınız mı? Siz hiç birini kaybetme pahasına bile olsa, gerçeği korumak ve gerçeği savunmak adına, birini azarlama riskini göze aldınız mı?*

Ve siz hastalarınız ve günahlarınız konusunda gerçeğin yanında olmak adına uyarılmaya, azarlanmaya hazır mısınız? Kendinizi dostlarınız yardımı ile yenileyip düzeltmeye hazır ve istekli misiniz?

Bilge kimseler olmanın gerektirdiği sorumluluklardan biri de zamanında söz söylemek, gerçeği korumak ve gerçeği savunmak için uyarıyı, öğüdü, azarlamayı uygun zamanda, doğru bir amaç için yapmaktır. Bir de bunun tam tersi bir durum vardır ki, o da görüntüyü kurtarmak [*ya da statükoyu korumak*] adına **gerçeğe rağmen** sessiz kalmak olabilir; ya da **gerçeğe rağmen** bir konunun üstünü örtmek olabilir; ya da yağcılık yapmak olur.

Diğer yandan 3:27-30 ayetlerine üç ayrı mesaj olarak baktığımızda arkadaşlık ve komşuluk ilişkisi açısından ayrı ayrı dersler olduğunu görürüz:

- 3:27 Hakkı olanlardan iyiliği esirgeme
Yapmak için gücün olduğunda (Romalıları 13:7, Galatyalılar 6:10).
- 3:28 Komşuna <<git ve geri gel; yarın vereceğim>>
diye söyleme
Sahip olduğun şey için (Levililer 19:13, Tesniye 24:15).
- 3:29 Zarar verecek entrika planlama
Sana güvenerek yakınında yaşayan komşuna (6:12-15).
- 30 Sebep olmaksızın bir adamla mücadele etme
Hele sana zarar vermediyse (14:22).

Diğer yandan Kelam “*Herkesle barış içinde yaşamak için elinizden geleni yapın*” demiştir (Romalıları 12:18). Öyleyse “*aile, akraba, arkadaş, komşu, kardeş*” şeklinde özetlediğimiz insanlık ailesi ile ilişkilerde adaletin, barışın, doğruluğun yanında olarak yaşamalıyız.

Diğer yandan düşmanlarla ilişkiler açısından Mesih’in “*düşmanlarınızı sevin, size zulmedenler için dua edin*” diyen sesini (Matta 5:44) Meseller’de de duyarız:

- 25:21 Senden nefret eden aç ise
yemesi için ona yiyecek ver;
Ve o susamış ise
içmesi için ona su ver;
- 22 Böylece onun başına kızgın kömür yığılacaksın
Ve RAB seni ödüllendirecektir (Luka 6:27-28, 32, 36, Romalıları 12:20).
- 24:17 *Düşmanın düştüğünde sevinme*
Ve o tökezlediğinde yüreğin memnun kalmasın,
29 <<*Ona yapacağım bana yaptığının aynısıdır;*
Adama yaptığı işe göre edeceğim>> deme.

İnsanlık ailesi ile ilişkiler açısından Meseller, etrafımızdakilerin duygularını anlayarak; kendimizi başkalarının yerine koyarak, ilişkilerimizi öylece düzenlemeyi öğütler (26:18-19, 24:17):

- 25:17 Ayağın komşunun evinde nadiren olsun,
Senden bıkmamasın ve senden nefret etmesin.
- 27:14 Sabah erkenden arkadaşına verilen gürültülü bir
selam,

Ona lanet sayılacaktır.

“Aile, akraba, arkadaş, komşu, kardeş” ile ilişkiler bizler için önemli olduğuna göre I.Korintliler 5:6 ayetinin “*Azıcık maya bütün hamuru kabartır*” şeklindeki ifadesini akılmızda tutmalı; kimlerle ve nasıl bir düzeyde ilişki içinde olduğumuza dikkat etmemiz gerekir (7:4-5; 1:10-19; 23:20-21):

18:24 *Çok arkadaşların bir adamı yıkıma gidebilir*

Fakat seven biri vardır; bir kardeşten yakındır.

20:19 İftiracı olan sırları açıklar,

Bu nedenle bir dedikoducu ile görüşme.

22:24 Kızgın adamla ilişki başlatma

Ya da tez öfkelenenle yürüme;

22:25 Onun yollarını öğrenmeyesin

Ve kendin için bir tuzak almayasın diye.

Dünyaya Mesih arkadaşlığını tanıtmak gibi bir görevimiz varken; diğer yandan da esas paydaşlığımızın kimlerle olması gerektiğine dikkat etmeliyiz (13:14-15):

13:20 Bilgelerle yürüyen adamlar bilge olacaktır

Fakat ahmakların yoldaşı zarar acısı çekecektir.

Ve yine I.Korintliler 15:33 ayetinin “*Kötü arkadaşlıklar iyi huyu bozar*” diyen uyarısına göre imanın ev halkının yolunda ve onlarla paydaşlık içinde yürümemiz gerekmektedir. Çünkü nasıl kimselerle ilişki içinde olduğumuz bizim davranışlarımızı da etkilemektedir:

29:22 *Öfkeli bir adam kavga çıkarır*

Ve çabuk sinirlenen bir adam suç çoğaltır.

2:20 Böylece sen iyi adamların yolunda yürüyeceksin,

Ve doğruluğun patikalarını tut.

15:31 Kulağı yaşam veren azarlamayı dinlemede olan

Bilgeler arasında konaklayacak.

Diğer yandan 18:24 ayeti “*seven biri kardeşten yakındır*” diyerek arkadaşlık ya da komşuluk kadar değerli olabileceğini hatırlatmaktadır. Öyleyse imanlılar başkaları için böyle kimseler olmalıdır:

27:10 Kendi dostunu ya da babanın dostunu bırakma

Ve senin felaketinin gününde kardeşinin evine gitme;

Yakın bir komşu uzaktaki bir kardeşten daha iyidir.

Çünkü Mesih bizi gerçekten sevmiş ve bize Meseller'deki iyi arkadaş, iyi komşu, iyi kardeş örneklerinin en derin anlamını göstermiştir (Luka 5:27-31; 7:36-50; 19:1-10).

I.Korintliler Mektubundan aldığımız iki öğüt bize Rut'un hikayesini hatırlatmaktadır. Naomi Orpa ve Rut'a “evinize dönün” diye ısrar ettiğinde Rut Naomi'ye “*Sen nereye gidersen ben de oraya gideceğim, sen nerede kalırsan ben de orada kalacağım. Senin halkın benim halkım, senin Tanrının benim Tanrım olacak*” demişti. Bu olaydan ne öğreniyoruz? Çünkü Tanrı'da kalmak için, Tanrı ile birlikte yürümek için Tanrı halkı ile birlikte yaşamak gerekiyor (Rut 1:8, 11, 17-18).

Böylece Rut kendi ülkesinden ayrılmayı istedi. Çünkü Tanrı'nın yüreğine yakın bir şekilde yaşamak istiyordu. Bunun için de Tanrı'nın ev halkı ile birlikte yürümesi; imanlılar ile paydaşlık içinde yaşaması gerekiyordu. Bu durumda Rut'un kaçındığı şey imanını kaoslardan korumak; yaşamını kötü arkadaşlık/komşuluk örneklerinden uzak tutmak olmuştur (I.Korintliler 1:11):

16:28 Huysuz bir adam çekişmeyi körükler

Ve bir iftiracı can dostları ayırır.

29 Zorba bir adam komşusunu kötülüğe ikna eder

Ve onu iyi olmayan yola yönlendirir.

10:12 Nefret çatışmayı uyandırır...

Böylece Meseller'de "doğru [ya da bilge] kimselerle ilişki içinde olma" öğütleri bizleri Mesih'e yönlendirmektedir:

Efesliler 5: ²Mesih'in bizleri sevdiği ve bizim için kendisini güzel kokulu beğenilir sunu olarak Tanrı'ya kurban verdiği gibi, sizler de sevgi içinde yaşayın.

Çünkü Mesih bizi sevdiği için bizim uğrumuza kendini feda etmiş ve bize doğruluk yaşamını yaşayabilmemiz için örnek ve teşvik olmuştur (Romalılar 4:25, Galatyalılar 2:20). Çünkü Mesih bizler uğruna canını vererek bize sevginin gücünü göstermiş ve bizlere "*arkadaşlık, komşuluk, akrabalık, kardeşlik*" için en mükemmel örneği vermiştir (Yuhanna 15:13).

Diğer taraftan geçici veya sahte arkadaşlık dünyada herkesin karşılaştığı bir durumdur:

14:20 Fakirden nefret edilir, komşusu tarafından bile.

Fakat zengini sevenlerse çoktur.

19:4 Varlık çok dostlar katar

Fakat bir fakir adam arkadaşından ayrı düşer.

19:6 Birçoğu cömert bir adamın iyiliği için yalvaracak

Ve her adam bir arkadaşır kendisine armağanlar verene.

Bilgelik de böyle kimselere rağmen, böyle kimselere bile lütfkârca davranabilmek; bütün bunlarda imanı koruyabilmek olmalıdır.

35-) '*Aile olmak*' konusu Meseller Kitabında çok önemli bir yer tutmaktadır. Çok defa Meseller'de baba oğluna konuşmaktadır; yani bir aile düzeni açık bir şekilde görülmektedir.

a-) Aile içindeki ilişkilerin güçlü olması gerekir. Bu yüzden aile ilişkilerini bozacak davranışlar ve imanlı bir aile tanıklığını yaralayacak davranışlar (6:16-19) açıkça yargılanmaktadır. Meseller Kitabı'nın İsrail evindeki gençlere yazıldığını göz önüne alırsak bütün bir kitap içindeki tüm farklı konuların "*doğru aile*" tanımı için, dolayısı ile "*doğru, adil, bilge bireyler*" tanımı için gerekli olduğu da açıktır.

Böylece eğitim de öncelikle ailenin sorumluluğu olarak karşımıza çıkar (4:3-9, 6:20-23, Efesliler 6:4):

7:1 Oğlum, sözlerimi tut
Ve emirlerimi içinde sakla.
2 Emirlerimi tut ve yaşa
Ve öğretişim göz bebeğın gibidir.
3 Onları parmaklarına bağla;
Onları yüreğinin levhasına yaz.
4 Bilgeliğe <<Sen kızkardeşimsin>> de,
Ve anlayışı <<yakın arkadaş>> diye çağır;
4:10 Dinle oğlum ve kabul et söylediklerimi
Ve yaşamının yılları çoğalacaktır.

Böylece İsrail evinde anne ve babaya saygılı çocuklar olması şaşırtıcı değildir (29:17; 31:28):

15:20 Bilge bir oğul bir babayı memnun eder
Fakat bir ahmak adam annesini küçümser.
23:24 Doğru kişinin babası fazlasıyla sevinecek
Ve bilge bir oğula baba olan onunla sevinecektir.

Bu yüzden Meseller’de çocukların iyiliğı için terbiye edilmesi konusuna da yer verilmiştir (23:13-14):

13:24 Oğlundan değneğini esirgeyen ondan nefret ediyordur
Fakat onu seven özenle terbiye eder.

Ancak terbiye ve disiplin RAB’bin emir ve yasaklarına uygun olmalıdır:

3:11 Oğlum, RAB’bin terbiye edişini reddetme,
O’nun azarlamasını sevmemezlik etme;
12 Çünkü RAB sevdiklerini azarlar
Bir babanın hoşnut olduğu oğluna yaptığı gibi.
6:20 Oğlum, babanın emrini tut,
Annenin öğretisini bırakma.
23 Emirler bir çıra ve öğretiş ışıktır
Ve terbiye için azarlamalar yaşam yoludur,

Aileler Tanrısal davranış için çocuklara model olmalıdır (20:7, 28:7, Mezmur 112; 37:25-26; 25:12-13):^{IX}

19:1 Kendi doğruluğunda yürüyen yoksul bir adam daha iyidir
Dudaklarında sapkınlık olan ve ahmak birinden.
11:21 Mutlaka kötü adam cezasızlığa gitmeyecek
Fakat doğruların soyu kurtarılacaktır.
14:26 RAB korkusunda sağlam güven vardır
Ve onun çocuklarına da sığınak yer olacaktır.

b-) 1:8 ayeti gençlere “*anne ve babanızın öğretisine sahip çıkın*” derken yine olması gereken bir imanlı/bilge aile düzenini temel alarak konuşmaktadır (4:1; 6:20). Meseller’de aile konusunun önemine dikkat çekilirken yanlış kimselerle aile kurmanın kötü sonuçlarına bu yüzden değinilir:

15:17 Sevgi olan yerde bir kâse sebze daha iyidir
Nefret olan yerdeki bir besili danadansa.
17:1 Kuru bir lokma ve beraberinde huzur
Kavgayla ziyafet dolu evden daha iyidir.

Bu ayetlere bakınca “*burası nasıl bir ev olmalı ki?*” diye düşünmeden edemiyoruz. İnsanlar bir tas sebze yemeğine hatta kuru bir lokmaya razı olmak durumunda kalmışlar. Ne için? Biraz sevgi ve huzur için... Ailenin nasıl önemli bir yer olduğunu, ailenin kişinin bütün hayatı için nasıl önemli bir yer olduğunu iyi düşünüp, gençlere doğru bir şekilde öğretmek gerekiyor. Çünkü Kutsal Kitap “*evlilik*” konusuna yaşam boyu –*ölüm ayırana kadar*- devam etmesi gereken bir beraberlik olarak bakmaktadır. Bu yüzden insandan gelen miras ile RAB’den gelen mirası nasıl kıyaslamak mümkün değilse, doğru eş seçimi de hiç bir şeyle kıyaslanamayacak kadar değerlidir (18:22):

19:14 Ev ve varlık babalardan mirastır
Fakat sağgörülü kadın RAB’denir.

Evlilik ve aile hayatını erkek başlatan bir taraf olmasına karşın bunun korunması ve devamı konusunda kadının rolü erkekten daha az değerlidir (14:1):

12:4 Erdemli kadın kocasının tacıdır
Fakat utandıran kadın kocasının kemiklerinde çürüklük gibidir.

En başta baktığımız 15:17; 17:1 ayetleri yanlış kurulmuş ailenin taraflara yaşatacağı kötü tecrübelere değinirken, yıkılmakta olan bir yuvanın çatırtısını (14:1) şu ayetlerde duymaktayız (21:19):

25:24 Damın köşesinde oturmak daha iyidir
Kavgacı bir kadınla bir evde oturmaktansa.
11:22 Domuzun burnundaki altın bir halka gibidir
Sağgörü yoksunu güzel bir kadın.

Bilge kadının (8:35) “*beni bulan yaşam bulur ve RAB’bin beğenisi kazanır*” diyen sesini aklımızda tutarsak dünyasal evlilikle RAB’deki ruhsal evliliğimiz arasında bir benzerlik ilişkisi kurabiliriz. Tekvin 2:18-24 ayetlerinde adamın yalnız kalmasının iyi olmadığını ve bu yüzden adama “*uygun bir yardımcı*” gerektiğini okuyoruz. Yani doğru evlilikte taraflar birbirlerini tamamlamak ve birbirlerinin destekçisi ve yardımcısı olmak durumundadırlar. Diğer yandan ilk günah ve düşüş sebebi ile mükemmel insan olmadığı için; düşmüş ve zayıf olan kadın ve erkeğin yardımcısı RAB’dir. O halde imanlı eşler RAB’den destek aldıkları için eşlerine destekçi ve yardımcı olabilirler; ve böylece evlilik birliği güçlü bir şekilde devam edebilir.

Bu yüzden Müjde’de Mesih ile birleşmişlik ilişkisi ile evlilik ilişkisi arasında bir paralellik kurulur (Efesliler 5:22-33). Müjde’nin bu yaklaşımının arka planı ise Eski Ahit’tir (Yeremya 3:14; 20; 31:32):

İşaya (62:5) 54:5 Çünkü kocan, seni yaratandır.
O’nun adı Her Şeye Egemen RAB’dir,
İsrail’in Kutsalı’dır seni kurtaran.
O’na bütün dünyanın Tanrısı denir.

Bu yüzden tarihin sonunda Mesih'in bir gün gelip kendi kilisesini yanına almasını okurken gelin ve damat simgeleri tekrar karşımıza çıkar (Vahiy 19:6-9). Çünkü RAB'den korkan iki kişi –*adam ve kadın*- iman ile birleştiklerinde bu evlilik aynı zamanda Tanrı'nın kutsal antlaşmasından dolayı Mesih ve kilisesi arasındaki birleşmişliğe tanıklık eder.

Bu yüzden evlilik ve aile hayatının düzeni dünyaya imanlı kimseler olarak verdiğimiz tanıklığın önemli bir parçasıdır. Evlilik ve aile hayatının düzeni gençleri ve çocukları hayata Kelami olarak hazırlamak için gerekli bir ortamdır.^X

36-) Meseller'deki öğretilerden biri de evlilik için bilgelik veya bakış açısı vermektir.

a-) Meseller'de kadınlara odaklanmış ayetler görmekteyiz. Kitapta kadınlar hakkında konuşurken bunu başta genç adamlara öğretmek için konuşmaktadır: Fuhuştan ve ahlaksız kadından kaç (5:3-6; 6:24-29; 7:5-23)...

Çünkü Tanrı halkı (RAB'den korkan halk) inanış ve yaşayış açısından diğer uluslar gibi yaşayamaz. Bu yüzden de bir adam ile karısı arasındaki ilişki sağlam olmalıdır (5:15-20). Bu yüzden de iman hayatı için [*ve dolayısı ile evlilik, aile hayatı, gelecek neslin yetiştirilmesi için*] tehdit oluşturan ahlaksızlığa karşı uyarılar tekrarlanan bir nakarat gibidir (2:16; 6:24-29; 7:5; 9:13-18):

5:3 Zina eden kadının dudaklarından bal damlar
Ve sözleri daha yumuşaktır yağdan.
5:4 Fakat sonu pelin otu kadar acı,
İki ağızlı kılıç kadar keskindir.
5:5 Ayakları ölüme gider,
Adımları ölümler diyarına ulaşır.
5:6 Yaşam yolunu düşünmez o kadın,
Yolları dolaşıktır, bilmez *bunu*.

Böylece Meseller bize doğru bir eş bulmakla sevinçli ve zaferli bir şekilde yaşamının (18:22; 8:35); mümkün olduğunu hatırlatır (Mezmun 128:3). Bu sebepten 31:10-31 ayetlerinde böyle bir kadından övgüyle söz edilir.

19:14 Ev ve varlık babalardan mirastır
Fakat sağgörülü kadın RAB'dendir.
12:4 Erdemli kadın kocasının tacıdır...
11:16 Kibar bir kadın onur kazanır...

Diğer yandan yanlış bir eş seçimi yapmak ise sıkıntı sebebi olacaktır (27:15-16; 9:13, 21:19).^{XI}

19:13 Ahmak bir oğul babasına yıkımdır
Ve bir karının münakaşaları sürekli bir su damlaması gibidir.
11:22 Domuzun burnundaki altın bir halka gibidir
Sağgörü yoksunu güzel bir kadın.
21:9 Damın bir köşesinde oturmak daha iyidir
Yaygaracı kadınla aynı evi paylaşmaktansa (25:24).

Böylece doğru kadın ile yanlış kadın arasındaki fark çok önemlidir. Neden? Çünkü bu fark aynı zamanda doğru ev ile yanlış ev arasındaki farkı belirler. Ve bu fark doğru yetişmiş çocuklar ile doğru yetişmemiş çocuklar arasındaki farkı belirler. Dolayısı ile bu fark kuşaklar boyunca toplumları ve ülkenin yapısını etkiler.

Böylece doğru kadın ile yanlış kadın arasındaki fark bize seçimimizi ve bunun sonuçlarını net bir şekilde görmemiz için verilmiştir:

12:4 Erdemli kadın kocasının tacıdır

Fakat utandıran kadın kocasının kemiklerinde çürüklük gibidir.

14:1 Bilge kadın evini kendi yapar

Fakat ahmak kadın onu kendi elleriyle yıkar.

Diğer yandan Meseller Kitabının hayatın başındaki tecrübesiz genç adamlara yazıldığını hatırlamak bize başka bir ayeti hatırlatmaktadır:

Tekvin 2:18 Sonra [RAB Tanrı], "Âdem'in yalnız kalması iyi değil" dedi, "Ona uygun bir yardımcı yaratacağım."

Bu ayet bize bütün İsrail evinin genç adamlarının sadece "uygun bir yardımcı" ile birliktelik düşünmesi konusunda çok net bir şekilde fikir vermektedir. Çünkü uygun yardımcı konusu (31:10-31) açıkça belirtildiği gibi, uygun olmayan birinin "yardımcı" olarak düşünülmesi durumunda doğacak sonuçlar da Meseller'de açıkça belirtilmiştir (11:22; 12:4; 14:1; 19:13; 21:9).

Böylece "uygun bir yardımcı" düşüncesi arkasında olan şey orijinal yaratılışımızdır:

Tekvin 21:21 RAB Tanrı Âdem'e derin bir uyku verdi. Âdem uyurken, RAB Tanrı onun kaburga kemiklerinden birini alıp yerini etle kapadı.

22 Âdem'den aldığı kaburga kemiğinden bir kadın yaratarak onu Âdem'e getirdi.

23 Âdem,

"İşte, bu benim kemiklerimden alınmış kemik,

Etimden alınmış ettir" dedi,

"Ona 'Kadın' denilecek,

Çünkü o adamdan alındı."

24 Bu nedenle adam anasını babasını bırakıp karısına bağlanacak ve ikisi tek beden olacak.

Yani İsrail evinin genç adamları bilge kadın ile *tek beden* olmanın Tanrı'nın suretinde yaratılmış olmanın (Tekvin 1:26) ayrıcalığı gereği olduğunu iyi bilmeleri gerekmektedir. Böylece imanlı iki kişi (*adam ve kadın*) birlikte Tanrı'nın yüceliğini, bilgeliğini dünyaya taşımak konusunda daha başarılı olabileceklerdi (Tekvin 1:26-27). Bu yüzden Meseller Kitabı'nı çalışan genç adam bir kadın ile birleşmenin onunla tek beden olmak anlamına geldiğini iyi bilmesi gerekiyordu. Böylece hayatın başındaki tecrübesiz genç adamın yanlış kadını seçmenin kendi yaratılışına ne denli aykırı olduğunu bilmesi gerekiyordu. Bu yüzden doğru kadın ve yanlış kadın arasındaki kıyaslama çok nettir.

b-) Unutmayalım ki, evlilik insan hayatında önemli bir dönüm noktasıdır; evlilik insanı etkileyip değiştiren önemli ve güçlü ilişkilerden biridir. Bu yüzden Meseller'de bilgece yaşama-

nın RAB'bin hoşnutluğunu getiren bir şey olduğu yazılmıştır (8:35). Çünkü doğru kadını seçmek de *bilgece yaşam* içinde olan bir şeydir.

Öyleyse Meseller Kitabı bilgelikle yürümenin bir gereği olarak, kadın ve erkeğin sorumluluklarını iyi anlamış olarak evlilik hayatına girmesini amaçlar. Bu yüzden ideal eş için olan standartlar bazen çok yüksek olabilir; ancak bunlar kadın ve erkeğin sorumluluklarına daha güçlü bir şekilde sarılması için aynı zamanda bir teşviktir.

31:10 ayeti erdemli kadını bulmanın zorluğuna dikkat çekiyor. Çünkü bir kadının erdemli bir karakter (*soylu, güçlü, çalışkan, yetenekli, cesur v.s.*) sahibi olması onu aranan bir kişilik haline getirmektedir. Bu yüzden öyle kadın "*değerli bir mücevher gibi*" ifade edilmektedir. Bu kadının erdemli karakterinin arkasında olan şey ise öğretisi olan bir kadın olmasıdır; yani RAB'bin öğretilerine sarılmış bir kadın olmasıdır:

1:8 ..Ve annenin öğrettiklerinden vazgeçme.

6:20 Oğlum, babanın emrini tut,

Annenin öğretilerini bırakma.

Yani eş arayan bir adamın erdemli kadın niteliklerini gözden geçirmesi; evleneceği eşini buna göre dikkatli seçmesi gerekir. Diğer yandan unutmayalım ki, erdemli bir kadın da erdemli bir adam arar. Bu yüzden erdemli bir adam Mesih karakterinde biri olmalıdır (Efesliler 5:25).

Çünkü bir eş seçimi sadece her iki tarafın yaşamını etkilemiyor; bu aynı zamanda çocukları da etkileyen bir durum olduğundan dikkatli olmak gerekiyor. Bu yüzden doğru eş seçimi bir adamın taç giymesi gibidir (12:4); yani doğru eş seçimi bu yaşamın kendisini etkileyen önemli bir sorumluluk almaktır:

12:4 Erdemli kadın kocasının tacıdır

Fakat utandıran kadın kocasının kemiklerinde çürüklük gibidir.

31:11 Kocasının kalbi ona güvenir

Ve adamın kazancından eksilmeyecek.

Bu yüzden evlilik yeni bir konumda hayata devam etmek ve yeni bir başlangıç yapmak anlamındadır. Böylece 12:4 ayeti bize iki farklı seçimi karşılaştırıyor: hikmetli kadın taç giymek gibiyken, ahmak kadın ise adamın kendi bedeninde bir hastalık gibi anlatılıyor.

Bundan dolayı kadının "*yardımcı*" rolü (Tekvin 2:18) erkeğin yöneticiliğini desteklemesi için iyi anlaşılmaktadır (Efesliler 5:22, 33). Bu durumda Tanrı'nın yaratılıştaki amacına uygun olarak kadın ve erkeğin bir araya gelmesi ile Tanrı'nın yüceliği ve amacının yeryüzünde daha görünür olması söz konusudur. Bu yüzden imanlı bir adamın doğru kadını bulması, erkeğin parlayan tacıdır. Yani bilge kadının eşine desteği, adamın parlayan tacı olacaktır. Diğer yandan kadının Tanrısal davranışı erkeğe dış dünyada daha fazla saygınlık getirecektir (*I.Korintliler 11:7 –kadın erkeğin yüceliğidir*). Bu durumda kadın yaşamı ile erkeğin görkemini göstermiş olacaktır. Böylece iki taraf da doğru tercih için bilgelik ile yürümelidir; adam ve kadın evlilik için aceleci değil sabırlı olmalıdır.

Meseller'de övülen kadının eşinin tam karşılığı "*Mesih'in sevgisi ile kadını seven bir adam*" olarak karşımıza çıkar (Efesliler 5:25). Yani kadın bu adamda Mesih'in yüceliğini görmelidir; çünkü kocanın rolü Mesih'in rolüne benzemesi gerekiyor. Taraflar evlenmeden önce bu konuda bilgelik edinmemişse, çoğunlukla evlendikten sonra da bu konuda bilgelik yaşamı gö-

rülmeyecektir. Karar vermeden önce taraflar birbirlerinde ait oldukları rolü (I.Korintliler 11:7, Efesliler 5:22, 25) önceden görmelidir.

Böylece 31:10-31 ayetlerindeki övülen erdemli kadının eşi “*kadına değer verin*” diyen ayete uygun olarak (I.Petrus 3:7), eşine saygı ve şefkat ile bakan bir adamdır.

12:4 ayetinde bir de kötü seçenek vardır. Yanlış kadını seçmek “*kemiklerde çürüklük*” olması gibi ciddi bir durumdur. Böylece yanlış seçenek tüm hayatı etkilediği gibi kişinin beklenti ve kararları üzerinde de kötü tercihler yapmasına sebep oluyor (21:9):

21:19 Çöl diyarında yaşamak daha iyidir,
Bir kavgacı ve can sıkıcı kadınla olmaktansa.
25:24 Damın köşesinde oturmak daha iyidir
Kavgacı bir kadınla bir evde olmaktansa.

Bu durumda doğru bir eş için kadın ve erkeğin öncelikle RAB’be bakması gerekiyor (19:14, 18:22); çünkü sağgörülü kadın RAB’den gelmektedir. Öyleyse Mesih ile derin bir ilişki geliştirebilenler evliliklerinde daha iyi ve derin ilişki kurabilirler. Böylece kadın ve adam birbirlerinde RAB’deki ilişkilerinin sağlamlığını aramalıdır.

31:30 Cazibe aldatıcı ve güzellik boştur;
RAB’be saygılı bir kadın övülecektir.

Böylece kadın adamda ve adam kadında en yüksek erdem olan “*RAB korkusu –gerçek dindarlık*” arar. RAB korkusunda bir iman ve RAB korkusunda bir bilgelik, Tanrı halkının eş seçiminde aranan bir standart olmalıdır.

Diğer yandan kesin evlilik kararından önce “*bilge danışmanlar*” göz ardı edilmemelidir (15:22). Çünkü ilk baştaki romantik sevgi doğru bakış ve doğru karar önünde bir engel oluşturabilir.^{XII}

Diğer yandan ev, aile, evlilik gibi konulara bakarken kadınlara odaklanmış ayetler, erkeklerin de benzeri sorumluluklar içinde hareket etmesini gerektirmektedir.

5:15-18 ayetlerinde bir erkeğin eşine sadık olması, eşi dışında bir ihtimali bile düşünmemesi konusu onun kişisel sorumluluğu olarak karşımıza çıkmaktadır. 31:11 ayetinde erdemli kadının eşinin çalışan-kazanan-tutumlu bir yönü olduğunu görüyoruz. Diğer yandan 31:11 ve 31:12 ayeti arasında karşılıklı bir ilişki var: “*adamın kadına olan güveni ve kadının adama olan iyiliği...*”

Bu iki ayet karşılıklı dayanışma ve diyalogun olduğu bir yuva ortamını çağrıştırmaktadır. 31:28 ayetinde adam ve kadının uyumlu birlikteliği çocukların nasıl sevgi ve sevinçten beslendiklerini gösteriyor. Burada adamın kadına verdiği övgü aynı zamanda RAB’den korkan bir adamın karısının duygusal ihtiyaçlarına karşı nasıl duyarlı biri olduğuna işaret etmektedir.

Böylece kadına odaklanmış ayetlere bakarken adamın sorumluluklarını göz ardı etmemeliyiz. Unutmayalım ki, erdemli/bilge bir kadın da erdemli/bilge bir adam arayacaktır. Doğru bir evlilik ve aile hayatında her iki tarafın sorumlulukları vardır (I.Petrus 3:1-7). Ve böyle bir sorumluluk paylaşımı içindeki evliliklerde çocuklar da bu sorumluluğu doğru bir şekilde cevaplamayı öğrenirler:

Kolosaliler 3: ¹⁸Kadınlar, Rab bağımlılığına yaraşır tutumla kocalarınıza bağımlı olun.

¹⁹Kocalar, karılarınızı sevin ve onlara karşı sert davranmayın.

²⁰Çocuklar, her konuda ana babalarınızın buyruklarına uyun. Çünkü Rab'bin beğendiği tutum budur.

Diğer yandan Meseller Kitabı “bilgelik” çatısı altında bir konular bütünüdür. 10:4-5 ayetlerini ele alırsak, burada evlilik ya da aile hayatı değil, iş ve çalışma hayatı için bir bakış açısı verilmektedir. Bu ayetlerde tembellik ve çalışkanlık kıyaslanmaktadır. Sizce bu tembel kişinin Meseller boyunca gördüğümüz “*ideal ev, aile, eş*” konusuna nasıl bir etkisi olabilir? Bu ayetlerdeki tembel adam evli olsaydı, bir eş ve bir aile reisi, bir baba olmanın sorumluluklarını sizce yerine getirebilir miydi? Hayır! Böyle bir adamın evine esenlik değil sıkıntı getireceği açıktır (14:19):

11:29 Evine sıkıntı çektirenin mirası yel olacak

Ve ahmaklar yürekten bilgelere kul olacaktır.

Benzer şekilde 26:21 ayeti kavgacı bir adamın olduğu yerde çekişmenin kaçınılmaz olduğunu yazmaktadır. Bu durumda bu ayetteki adam karakterini Meseller içindeki ideal eş ve ideal baba örnekleri içinde düşünemeyeceğimiz açıktır. Öyleyse kadınlara odaklanmış olumsuz ifadelerle bakarken adamlar için de benzer olumsuz örneklerin (18:6; 22:10) yazılmış olduğunu göz önünde tutmalıyız. Çünkü Meseller Kitabı “bilgelik” çatısı altında bir konular bütünüdür.

37-) 31:10-31 ayetlerine bakış:^{XIII}

31:10 Erdemli bir kadını kim bulabilir?

Onun değeri mücevherin çok üzerindedir.

11 Kocasının kalbi ona güvenir

Ve *adamın* kazancından eksilmeyecek.

12 Kadın ona iyilik eder ve kötülük değil,

Bütün günleri boyunca.

13 O yün ve keten arar

Ve elleriyle istekli çalışır.

14 Ticaret gemileri gibidir,

Yiyeceğini uzaktan getirir.

15 Henüz karanlıkken kalkar

Ve ev halkına yiyeceğini verir

Ve hizmetçilerine paylarını.

16 Bir tarlaya göz koyar ve onu satın alır

Ellerinin kazandığıyla, bağ diker.

17 Belinin gücüyle kuşanır,

Ve kollarını güçlendirir.

18 Kazancının iyi olduğunu bilir,

Çırası geceleyin sönmez.

19 Eliyle örekeyi uzatır,

Ve avuçları işi kavrar.

20 Avucunu fakire açar

Ve ellerini muhtaç olana uzatır.
21 Kardan korkmaz ev halkı için,
Bütün ev halkının giyeceği yeterli olduğundan
22 Kendisi için örtüler dokur,
Onun giysisi ince ketenden ve mordur.
23 *Kent* kapılarında kocası tanınır,
Ülkenin ihtiyaçları arasında oturduğunda.

24 Kadın keten giysiler diker ve satar
Ve ördüğü kuşakları tacirlere.
25 Güç ve asalettir onun giysisi,
Ve son günlere gülümser.
26 Ağzını bilgelikle açar
Ve bağlılık öğretisi onun dilindedir.
27 Ev halkının yollarını gözetir,
Ve tembellik ekmeği yemez.
28 Çocukları ayağa kalkar ve bereketler onu,
Ve kocası, o onu över:
29 <<Asilce işlemiş çok kızkardeşler vardır
Fakat sen onların hepsinden üstünsün.>>

30 Cazibe aldatıcı ve güzellik boştur;
RAB’be saygılı bir kadın övülecektir.
31 Ellerin meyvesini ona verin
Ve işleri kapılarda övülsün.

Antik zamanda kahramanlar hakkında yazılmış şiirler vardı. Meseller Kitabı’nın sonunda da soylu bir kadın için bu şiiri görmekteyiz.

Erdemli kelimesi (hayil) güçlü askerler veya kahramanlar için kullanılırdı (Çıkış 14:4). Bu kelime Tekvin 47:6 ayetinde “yetenekli” anlamında geçmektedir (Çıkış 18:21, 25). Yine bu kelime Hakimler 3:29 ayetinde “güçlü (yiğit) adam” anlamında; Tesniye 8:18 ayetinde “ser-vet” anlamında kullanılmıştır.

Böylece 31:10 ayetindeki “*Erdemli Kadın*” ifadesi “*güçlü kadın; kahraman kadın; yetenekli kadın; zengin kadın; yani kişisel özelliklerinden dolayı beğenilen kadın*” düşüncelerini de çağrıştırmaktadır.

Meseller’de 5-7. bölümlerde fahişe kadından bahsediyor. 8. bölüme geldiğimizde orada konuşan bilgeliğin dışı bir kelime olduğunu görüyoruz. 9. bölümde bilge kadın ve fahişe kadın arasında bir kıyaslama vardır. Böylece Meseller Kitabı yanlış kadın ve doğru kadın karşılaştırması yapmış oluyor. İbrani Kutsal Kitap dizininde Meseller Kitabı’ndan sonra Rut Kitabı gelmektedir. Ve Rut, 3:11 ayetinde erdemli kadın olarak övülmektedir. Ve yine bu sıralamaya bakarsak Ezgiler Ezgisi bölümü Rut’tan sonra geliyor. Böylece Meseller’in son kısmı bize bilge kadın hakkında bir kısa vaaz verdikten sonra onu ayrıca peşinden gelen diğer iki kitapta açıklamış oluyor.

Böylece 31:10 ayetine bakınca “*Erdemli kadını kim bulabilir?*” sorusuna hemen “*kimse bulamaz*” diyebiliriz; çünkü dünyada mükemmel insan yok. Böylece 31:10-31 ayetleri bir adamın kendi karısını buna göre ölçmesi için verilmemiştir. Çünkü burada aranan niteliklerin

hepsini –*adeta bir liste gibi*- bir arada görmekteyiz. Ve burada kadındaki niteliklere denk gelen bir adam bulmak da zordur.

Burada “erdemli kadın” bütün Meseller Kitabı boyunca anlatılan bilgelik işlerini yapan biridir.

Burada erdemli kadından, ticaret yapan bir kadın olarak bahsediliyor; ve evini iyi yöneten bir kadın olarak da bahsediliyor; böylece çok çalışkan, tembellikten kaçan biri olarak (6:6-11) bilgelik standartlarına göre yaşayan biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu kadın güvenilir, çalışkan ve üretken niteliklere sahiptir; eşinden ve ev halkından saygı görmesi, bütün kentte tanınan birisi olması diğer özellikleridir. Ayrıca cesur olması sebebi ile başka şeylerden ve gelecekte de korkmayan bir karakter olarak karşımıza çıkar. Böylelikle kocası akli evde kalmadan kendi işlerine rahatça odaklanmıştır. Çünkü erdemli kadın evde bir karmaşa olmayacağını ve işlerin yolunda yürüyeceğinin güvencesidir. Böylece kadının düzenli bir şekilde çalışıp yaşaması sayesinde kocası işinde verimli oluyor ve bütün kent kocasının iyi işlerinden faydalanıyor.

Burada anlatılan kadın, bir erkeğin gözüyle olması gereken kadın olmasına rağmen, kadının fiziksel güzelliği hakkında hiçbir şey yazmıyor. Normal olarak bir erkek bir kadının fiziğine bakar. Öyleyse burada tam olarak “RAB korkusu” içinde bir bakış; yani gerçek iman bakışı görmekteyiz: Meseller’deki bilgelik standartlarına göre yaşayan bir adam da demek ki, bir kadında dışarıdan görünmeyen nitelikleri, içsel güzellikleri arıyor. Çünkü bu bilgelik standardı Tanrı’nın standardıdır; çünkü sadece insan dış görünüşe bakar, ancak RAB yüreğe bakar (I.Samuel 16:7). Burada fiziksel güzelliğe ve çekiciliğe odaklanmak yerine –*bunlar geçicidir*- kutsallığa odaklanmış bir yaklaşım söz konusudur. Kutsal Kitap burada yaygın dünya görüşünün aksine *kutsallığın güzelliğine* dikkat çekmektedir.

Buradaki kadın tiplemesine karşılık gelen adam ise 112. Mezmur’da anlatılmaktadır. Ayrıca bu bölüm İbrani alfabesini sıra ile takip eden akrostiş şiir olarak yazılmıştır.

38-) Kutsal Kitap kültüründe çocuklar RAB’den bir armağandır (Mezmur 127:3). Böylece Meseller Kitabına bakarken onların eğitiminin bir yönü olarak “*terbiye*” konusu gözümüze çarpar.

a-) Çocuk edinmek Tanrı’dan bir sorumluluk almaktır. Çocuk sahibi olmak yaşamda en zor ve en önemli şeylerden biridir. Bilgelikle öğretirsek çocuk edinmek aynı zamanda sevinçli bir durumdur. Çocukların terbiye edilmesi konusunda Meseller Kitabı baştan sona dek bir bütündür; çünkü Meseller Kitabı İsrail evinin genç erkeklerine yönelik yazılmıştır. Böylece onlar bilgece bir seçimle doğru kadını arayacak, RAB korkusunda çocuklar yetiştirecektir. Bu yüzden terbiye deyince sadece aklımıza “sopa” gelmemelidir.

Çocuğa eğitim (1:2), öğretim (1:8; 4:1-2) vermek terbiye etmenin bir yönüdür. Diğer yandan çocuk yetiştirmek (22:6) genel bir ifade olmakla birlikte aynı zamanda azarlamak, uyarmak, düzeltmek, disiplin etmek dahil olmak üzere çocuğun terbiyesinin önemli birer parçasıdır (29:17; 10:1):

19:20 Öğüdü dinle ve terbiyeyi kabul et ki,

Bilge olasın kalan günlerin boyunca.
2:9 O zaman doğru ve haklı olanı ayırt edeceksin
Ve her iyi yolda neyin adil olduğunu.

Çocuklar, sonuçları öngörülerek terbiye edilmelidir. Böylece çocukların gelecekteki hayatı iyi ve düzgün olsun diye çocuklara terbiye verilmesi gerekmektedir. Çünkü toplumlar disiplinsiz kimseleri kabul etmek istemezler. Ancak gerekli terbiyeden yoksun olan insanların erken ölme ihtimali de vardır (23:13-14):

19:18 Umut varken oğlunu terbiye et
Ve onun ölümüne yol açmanı isteme.

Genelde kültürler çocukları saf ve iyi varlıklar olarak kabul etme eğilimi içindedirler. Ancak Kutsal Kitap bunun tam tersini söylemektedir (Westminster Uzun İlmihal 21-29):

22:15 Ahmaklık bir çocuğun kalbine bağlanmıştır,
Terbiye sopası onu ondan uzaklaştıracaktır.

Öyleyse aileler çocuklarını terbiye etmezse, bu çocukları dünyanın kendisi terbiye edecektir. Yani bilgeliğin eğitim ve terbiyesini almayanlar dünyanın ve benliğin yönlendirmesinin eğitimi ile şekilleneceklerdir. Böylece çocuklar en başında terbiye edilmezse gelecekte daha kötü durumlar meydana gelecektir (I.Samuel 2:12; 3:12). Terbiye vermek sabır, zaman ve emek isteyen bir şey olduğu halde bunu başarabilirseniz, çocuklardan gelecekte iyi bir hasat gelecektir. Böylece en erken yaştan itibaren çocuğun yetiştirilmesi daha kolaydır.

İmanlı aileler olarak yaşanan topluma iyi bir tanıklık verilecek ise; bu tanıklığa çocukların terbiyesi de dahildir. Ve terbiye olmadan büyüyen yetişkinler dünyanın terbiyesi ile ancak ahmak olarak büyüyeceklerdir; ve bu da dünyaya tekrar bir kötülük ve zarar getirecektir (Luka 10:27):

17:12 Ahmaklığındaki bir ahmakla *karşılaşmak*
Bir adamın yavrularından edilmiş dişi bir ayı ile
karşılaşmasından *beterdir*.

Bir aile kurmak da, bu aileyi iman ile koruyup devam ettirmek de, çocukların yetiştirilmesi de bir kurban hayatı yaşamayı gerektirir (Yuhanna 15:13). Anne ve babanın bilgeliğe dayanarak yürümesi halinde bu mümkündür. Çünkü Tanrı'yı ve insanı sevmekten dolayı çocukların yetiştirilmesine özen göstermek gerekir. Böylece esenlik, rahatlık ve hoşnutluk içinde bir yaşamımız olabilir (29:17). Diğer yandan çocukların bilgelikle terbiye edilmesi kendimize zarar gelmesine karşı bir engeldir (17:21; 13:15-16):

10:1 ... Bilge bir oğul babasını memnun eder
Fakat ahmak bir oğlan annesine büyük kederdir.
29:15 Değnek ve azarlama bilgelik verir
Fakat kendi kendisine bırakılan bir çocuk annesine utanç getirir.
17:25 Ahmak bir oğlan babasına bir keder
Ve onu doğurana acılıktır.

Ve canımıza gelebilecek bir zarar aynı zamanda çocuklarımıza da gelebilir (23:13):

19:18 Umut varken oğlunu terbiye et
Ve onun ölümüne yol açmanı isteme.
23:14 Ona değnekle cezasını vereceksin
Ve onun canını ölümler diyarından kurtarırısın.

Meseller Kitabı İsrail evine çocuğu Kutsal Kitap ve Tanrı merkezli bir şekilde yetiştirmek için ciddi bir öngörüş verir. Çünkü çocuğu RAB'bin ögüdü ile yetiştirmekle onun canındaki ahmaklık kırılabilir (22:15). Yoksa anne ve babanın canındaki ve evindeki esenlik bozulacaktır (17:25; 29:15). Bu yüzden disiplin sopası çocuk için kullanılmazsa RAB'bin sopası anne babanın canına vuracaktır.

Böylece evlilik ve çocuk yetiştirme konusunda da her ne yaparsak '*Tanrı'nın yüceliği ve insanın iyiliği için yapmak*' öngörüsü ile hareket etmemiz esastır (I.Petrus 2:12):

Mezmun 115:1 Bizi değil, ya RAB, bizi değil,
Sevgin ve sadakatin uğruna,
Kendi adını yücelt!

Matta 5:16 Işığınız insanların önünde öyle parlaysın ki, sağlıklı işlerinizi görsünler ve göklerdeki Babanız'ı yüceltsinler.

Filipililer 2:¹⁴Yaptıđınız her işi hiç mırıldanmadan, çekişmeden yapın.

¹⁵Öyle ki, kusursuz ve aldatmasız olasınız. şu eğri ve sapmış kuşanın içinde, dünyaya ışık saçan yıldızlar gibi Tanrı'nın suçsuz çocukları durumunda olun ve

¹⁶yaşam sözüne sarılın. Öyle ki, Mesih'in Günü'nde bununla övünç duyayım. Çünkü bu, boşa koşmadığımı boş yere emek harcamadığımı gösterecektir.

Böylece terbiye altında yaşayan çocuklar aracılığı ile dünyaya bir bereket, tanıklık ve teşvik olabiliriz.^{XIV}

b-) "Terbiye" konusu anne ve babanın sorumlulukları içinde olup iki şeyi kapsamaktadır: sözlü eğitim ve bedensel eğitim (ceza).

İyi davranışları teşvik etmek ve gerekir (4:1-9). Bilgeliğin kendisinin bir ödöl olması sebebi ile çocuğun gayretle çalışması amaçtır.

Böylece doğru davranışın ödöl getirdiğine bakarak öğretmek gerekiyor; iyi ve doğru davranan kimseler için durumlar daha iyi, daha güzel olacaktır veya böyleleri dünyaya daha esenlikli bir ortam sunmak konusunda tanıklar olacaktır:

Efesliler 6:²Çocuklar, Rab bağlılığında ana babanızın buyruklarına uyun. Çünkü doğru tutum budur. "Anana babana sayđı göster." Vaat ilişiğinde duyurulan ilk buyruk budur:

³"Öyle ki, üzerine iyilik gelsin

Ve yeryüzünde yaşamın uzun sürsün."

Babalar ve anneler çocuklar için sürekli olarak doğru yolu teşvik eden sözler kullanmalıdır:

23:22 Seni meydana getiren babanın sözlerini dinle

Ve yaşlandığı zaman anneni hor görme.

Böylece teşvik veren sözler ve öven sözleri, azarlama ve yargı sözlerinden daha fazla konuşmalıyız:

23:26 Oğlum, kalbini bana ver
Ve gözlerin yollarımda memnun olsun.

Diğer yandan anne babalar öğretme ve yetiştirme görevlerinin Tanrı'nın emri olduğunu; çocuk yetiştirirken kendilerine emanet edilmiş Tanrı görevini yerine getirdiklerini zaman içinde çocuğun anlamasını sağlamalıdır:

Tesniye 6:2 Yaşamınız boyunca siz, çocuklarınız ve torunlarınız, size verdiğim bütün kurallara, buyruklara uyarak Tanrınız RAB'den korkun ki, ömrünüz uzun olsun.

3 Kulak ver, ey İsrail! Söz dinleyin ki, üzerinize iyilik gelsin, atalarınızın Tanrısı RAB'bin size verdiği söz uyarınca süt ve bal akan ülkede bol bol çoğalalım.

4 "Kulak ver, ey İsrail! Yahve Tanrımız'dır, O tektir.

5 Tanrınız Yahve'yi bütün yüreğinizle, bütün canınızla, bütün gücünüzle seveceksiniz.

6 Bugün size verdiğim bu buyrukları aklınızda tutun.

7 Onları çocuklarınıza benimsetin. Evinizde otururken, yolda yürürken, yatarken, kalkarken onlardan söz edin.

8 Bir belirti olarak onları ellerinize bağlayın, alnınıza takın.

9 Evlerinizin kapı sövelerine, kentlerinizin kapılarına yazın."

Ve terbiye ederken uyarılar ile ikna edici olmalıyız. Çünkü çocuklar kolayca sapkın yolun kulağa hoş gelen davetine kanabilirler:

1:10 Oğlum, günahkârlar seni ayartırlarsa,
Razı olma.

11 Eğer derlerse ki, <<Bizimle gel,
Kan için bekleyelim,

Suçsuz birini sebepsiz pusuya düşürelim;

12 Onları canlıyken ölümler diyarı gibi,
Tamamıyla derin çukura gidenler gibi yutalım.

13 Her çeşit değerli mallarımız olacak,
Evlerimizi ganimetle dolduracağız.

14 Aramıza sen de katıl,
Hepimizin kesesi bir olacak.>>

15 Oğlum, onların gittikleri yolda yürüme,
Onların yollarından ayaklarını koru.

Böylece uyarıları bir açıklama izlemelidir:

1:16 Çünkü ayakları günaha koşar,
Ve onlar kan dökmekte çabukturlar.

17 Gerçekte ağ sermek boştur
Kuşların gözü önünde.

18 Fakat onlar kendi kanları için yatar,
Kendi yaşamlarına tuzak kurarlar.

19 Şiddetle kazanç edinen herkesin yolları böyledir,
Bu yol sahibinin canına mal olur.

Yani "bunu yapma" demek gerektiğinde aynı zamanda "bunun sonuçları bu olur" demek de gerekir.

Unutmayın, gençler için çok fazla tuzaklar vardır. Ve genelde günahın seslenişi hep aynıdır: *buraya gel, güzel bir şey olacak, iyi bir şey olacak, zevkli bir şey olacak; korkma, hiçbir şey olmaz, merak etme kimse görmez; zaten bunu herkes yapıyor.* Böylece eğitmek ve öğretmek, açıkça uyararak ve azarlamak, RAB korkusunda kararlı bir duruş göstermek yerinde olur.

27:5 Açıkça azarlamak daha iyidir;

Gizli tutulan sevgidense.

28:23 Bir adamı azarlayan iyilik bulur

Diliyle yaltaklanandansa.

Yani gelecek kuşakları yetiştirirken “*öğretmek, öğüt vermek, uyararak, azarlamak*” konusunda Tanrı Sözü’ne bilgece bakmamız gerekmektedir (Romalılar 15:14, Koloseliler 3:16, I.Selanıklılar 5:11, İbraniler 10:24):

II.Timoteyus 3: ¹⁶Tüm Kutsal Yazı Tanrı esinlemesidir. Öğretiye, yüreği eleştirmeye, yaşamı düzeltmeye ve doğruluk yolunda eğitmeye yarar.

¹⁷Öyle ki, Tanrı bağıslısı insan yetkin olsun, her iyi iş için donatılsın.

Diğer yandan çocukların okuldan, aile büyüklerinden öğrenmesini beklemeden, her fırsatı bir eğitim olarak değerlendirmek doğru bir terbiye ve disiplin yoludur. Doğru yolu bir hata ile karşılaşmadan önce göstermek önemlidir. Aile ve kilise olarak çocukların ve gençlerin eğitimi için Meseller’deki motivasyonu iyi kullanmalıyız.

Çünkü çocuklara bu dünya (*televizyon, gazete, sinema, dergi, okul, sosyal çevre ve yerleşik kültür v.s.*) bir kültür ve bir dünya görüşü verme konusunda kesintisiz bir süreklilik içindedir. Dünya kötü örneklerin bolluğu ile yanlışlıkları hep iyi gibi, doğru gibi öğretmektedir.

Yakup 3:3-12 ayetlerinde dilin kötü kullanılması konusuna değinilirken aslında “*dilin gücü*” hakkında bir şey öğreniyoruz. Dil kötü kullanıldığında kötü sonuçlar veriyor; ancak kalıcı ve iyi meyve için dili doğru kullanmak, dili sürekli olarak doğru bir şekilde kullanmak gerekiyor. Çünkü insanlar iyi örneklerden çok kötü örneklerin etkisi altında daha fazla kalıyorlar. Öyleyse RAB korkusunda bir Kelam eğitimi doğru terbiyenin başlangıcıdır.

Ancak bazen sözlü terbiye yetmez, bu durumda fiziksel terbiye de gerekir. Günah işlemeden önce ve sonra sözlü terbiye hep devam etmelidir. Fiziksel terbiye ise günahattan sonra gelir. Aileler fiziksel bir cezada Tanrı’nın sevgili bir baba olduğu hatırlamalıdır ve fiziksel terbiye sevgiden gelmelidir (İbraniler 12:7-9). Yani fiziksel terbiye, inatçılıkla devam eden, doğru yola gitmek istemeyen kimseler için, sözlerin yeterli olmadığı durumlarda geçerlidir:

10:13 Anlayışlı kişinin dudaklarında bilgelik bulunur

Fakat bir sopa ise anlayışı eksik olanın sırtı içindir.

26:3 Bir kırbaç at için, bir gem eşek için;

Ve bir sopa ahmakların sırtı için.

Burada “*sopa*” ifadesi aynı zamanda anne ve babanın Tanrı’dan aldığı yetkinin bir ifadesidir (Tesniye 6:2-9):

6:20 Oğlum, **babanın emrini** tut,

Annenin öğretisini bırakma.

Efesliler 6: Çocuklar, Rab bağlılığında ana babanızın buyruklarına uyun. Çünkü doğru tutum budur.

²“Anana babana saygı göster.” Vaat ilişkisinde duyurulan ilk buyruk budur:

³“Öyle ki, üzerine iyilik gelsin

Ve yeryüzünde yaşamın uzun sürsün.”

Böylece çocuklar anne ve babaya itaat etmenin Tanrı’ya itaat içinde bir yeri olduğunu biliyor olmalı. Çünkü çocukların itaatsizlik etmesi Tanrı’nın koyduğu düzene itaatsizlik etmek olacaktır (Tesniye 4:9).

Ancak yine de başka cezalar bazen alternatif olarak düşünülmelidir (para kesmek, bir yere göndermemek gibi). Çocuğun sevdiği veya istediği bir şeyden bir süre için mahrum edilmesi, yaşına göre bazı düzeltmeler yapmasında yardımcı olabilir. Fakat bu tür cezalar bile çocuk ya da gencin yüreğinin değişmesine yardım etmeyebilir (4:23).

Terbiye, disiplin ve eğitimde esas amaç, doğru davranış modelini benimsetmek ve bu yolla yüreğın değişmesi olmalıdır. Tek başına ceza suçu engellemeyeceği için, çocuk ve gencin yetiştirilmesinde onların doğru davranış modeli edinmeleri ve bu şekilde karakterlerinin gelişmesine odaklanmak esas olmalıdır. Çünkü anne babanın üzülmeye, sinirlenmesine, yorulmasına sebep olan davranışların arkasında olan şey yürek tutumudur (4:23).

29:15 ayeti kendi haline bırakılan çocuk veya gencin sonunda ailesine utanç getireceğini söylüyor. Burada aynı zamanda fiziksel eğitim ve sözlü eğitim ile eğitimsizlik kıyaslanıyor:

29:15 Değnek ve azarlama bilgelik verir

Fakat kendi kendisine bırakılan bir çocuk annesine utanç getirir.

Böylece terbiye ve eğitim sevgiden gelmelidir. Ve çocuk veya genç terbiye edilirken suçunu anlamış olmalıdır; bunun yanında haklı tarafın kim olduğunu kabul etmiş ya da bunu öğrenmiş olmalıdır:

Efesliler 6: ⁴“Ve siz babalar, çocuklarınızı kızdırmayın. Tam tersine, onları Rab’bin eğitimi ve öğüdüyle yetiştirin.

Genelde terbiye verilirken yetişkinlerin bir hatası vardır. Anneler ve babalar sinirlendiği anda ceza ve uyarı verirler. Ancak doğrusu bekledikten sonra olmalıdır. Çocuklar ve gençler için bekleme süresinin kendisi bile eğitici olabilir.

13:24 Oğlundan değneğini esirgeyen ondan nefret ediyordur

Fakat onu seven özenle terbiye eder.

Terbiye ve eğitim, çocuk veya genci kötü yoldan korumak için olmalıdır. Bunu kişisel saygı, otorite, yetki meselesi olarak düşünme hatasından kaçınmalıyız. Diğer yandan terbiye, eğitim ve ceza suça uygun ve dengeli olmalıdır. Bazı insanlar disiplin ve terbiyeyi ya az uygular ya da çok uygular; disiplin ve terbiye, eğitim ve öğretimin içinde dengeli bir yerde olmalıdır. Terbiye, uyarı, azarlama ve ceza sürekli olmaz; bir ilaç gibi gerekli zamanlarda kullanılmalıdır. Ve bunları ölç almak veya ceza amaçlı vermek doğru değildir.

Terbiye ve eğitimden uzun vadede meyve çıkar; bu yüzden sonuçlar için aceleci ve sabırsız olmamak gerekir. Böylece Tanrı’nın bizi nasıl terbiye ettiğine bakarak bunu yapmalıyız. Ve

terbiyeli çocuklar dünya tarafından daha fazla sevileceği için, bu durum aynı zamanda dünyaya doğru bir örnek göstermek ve dünyaya güzel bir tat katmak olur.

Tanrı'nın sözlü terbiyesi Kutsal Kitap'ın kendisidir: açıklar, öğüt verir, azarlar, teşvik eder. Bunların hepsi aracılığı ile sevgisini gösterir (Vahiy 3:19):

3:11 Oğlum, RAB'bin terbiye edişini reddetme,
O'nun azarlamasını sevmemezlik etme;
12 Çünkü RAB sevdiklerini azarlar
Bir babanın hoşnut olduğu oğluna yaptığı gibi.
Mezmun 81:8 Dinle, ey halkım, seni uyarıyorum;
Ey İsrail, keşke beni dinlesen!

İbraniler 12:7-11 ayetleri fiziksel bir eğitim ve terbiyenin Tanrı tarafından bizim yararımıza kullanıldığından bahseder. Bunun sonunda kişilerin böyle bir eğitim ve terbiyeden geçmiş olmasının, onları Mesih karakterinde bina ettiğini, özünde ise yüreklerinin (4:23) değişmesi ve yenilenmesine yardım ettiğini okuyoruz:

İbraniler 10:³²Aydınlandıktan sonra uğradığınız çok ağır baskıları, işkenceleri sabırla göğüslediğiniz geçmiş günleri anımsayın.

³³Kimi vakit aşağılanarak, acılara itilerek sergilendiniz. Kimi vakit de böyle davranışlarla uğrayanlarla ruhsal paydaş oldunuz.

³⁴Çünkü cezaevinde yatanlara dert ortaklığı ettiniz. Mallarınızın yağma edilmesine sevinçle boyun eğdiniz. Çünkü çok daha üstün ve kalımlı bir değere sahip olduğunuzu biliyordunuz.

Çocuk ve gençlerde Tanrısal bilgeliğin yerleşmesi için ne yaparsak yapalım, Tanrı'nın lütfunu arayarak devam etmek en doğru yaklaşımdır.^{xv}

39-) Kutsal Kitap'ta "yürek" kelimesi (leb), bir kişinin en merkezi noktasıdır: "yürek" bir kişinin özünün merkezi olup aynı zamanda kişiliğin farklı niteliklerini ifade etmektedir. Yani "yürek" kelimesi bazen irade, bazen düşünce, bazen duygu kelimesi yerine kullanılmaktadır.

Genelde "yürek" kişiliğin tümünü ifade eder. Yürek insanın en derin ve en merkezli varlığı olarak görülür. Böylece yürek bir kimsenin kişiliğinin merkezidir; var oluşunun merkezidir.

Bu ayetlerde "yürek" kelimesi içsel insan için kullanılmaktadır:

3:1 ... Emirlerimi yüreğinde sakla;
3:3 ... Yaz onları yüreğinin levhasına.
13:12 Ertelenen umut kalbi hasta eder
10 ... Fahişe kılığıyla ve şeytani yürekle.
14:30 Huzurlu yürek beden için yaşamdır
14:33 Yüreğinde bilgelik yatanın anlayışı vardır
16:23 Bilgenin kalbi onun ağzına öğretir
Fakat yüreği deneyen RAB'dir.
17:3... Fakat yüreği deneyen RAB'dir.
17:20 Sapık yürekli olan iyilik bulmaz
18:2 Bir ahmak anlamaktan hoşlanmaz

Fakat yalnızca kendi yüreğini açıklar.

19:3 Adamın ahmaklığı onun yolunu çökertir
Ve onun yüreği RAB'be karşı hiddetlenir.

Bu ayetlerde “*yürek*” kelimesi bütün bir kişiyi ifade etmektedir:

16:1 Yüreğin planları adama aittir
16:9 Adamın yüreği (aklı) onun yolunu planlar
24:2 Çünkü onların yürekleri zorbalık aletidir
27:19 ... Adamın yüreği de adamı *yansıtır*.

Bu ayetlerde “*yürek*” kelimesi, insanın içinden gelen ve bütün kişiliğini ve hayatını etkileyen bir şey olarak kullanılmaktadır:

4:21 Onları görüşünden çıkarma,
Onları yüreğinin ortasında sakla.
6:21 Onları sürekli yüreğine bağla,
Bağla onları boynun etrafına (7:3).
15:13 Sevinçli bir yürek neşeli bir yüz yapar
Fakat yürek üzgünse ruh kırılmıştır (15:11).

Bu ayetlerde “*yürek*” kelimesi kişinin nasıl biri olduğunu belli eden karakter anlamında kullanılmıştır.^{XVI}

10:13 Anlayışlı kişinin dudaklarında bilgelik bulunur
Fakat bir sopa ise yüreği (anlayışı) eksik olanın sırtı içindir.
10:20 Doğruların dili saf gümüş *gibidir*,
Kötünün kalbi ise *aza layıktır*.
10:21 Doğru kişinin dili birçoğunu besler
Fakat ahmaklar yürek (anlayış) eksikliğinden ölür.
12:8 Bir adam içyüzüne göre övülür
Fakat yüreğinde sapkın olan biri küçümsenecektir.
15:32 Terbiyeden kaçınan kendini hor görür,
Fakat azarlamayı dinleyen yürek (anlayış) kazanır.
19:8 Yürek edinen kendi canını sever,
Anlayışı koruyan iyilik bulacaktır.

Böylece “**yürek**” kelimesine Kutsal Kitap'ta derin anlamları olan bir kelime olarak bakmalıyız (Yürek: karakter veya anlayış veya bilgelik).

19:8 Yürek edinen kendi canını sever...

Bu ayette “**yürek**” kelimesi “*karakter, anlayış*” anlamında geçmektedir.

6:32 Bir kadınla zina eden adam yürekten yoksundur...

Bu ayette “**yürek**” kelimesi “*sağduyu*” anlamında geçmektedir (7:7).

8:5 ... Anlayışlı olmayı öğrenin, ey ahmaklar.

Bu ayette “*anlayış*” olarak tercüme edilen kelime “**yürek**” kelimesidir (9:4).

Bu yüzden Meseller’deki şu uyarı dikkat çekicidir:

4:23 Özenle yüreğini koru
Çünkü yaşam oradan kaynaklanır.

Bu ayetin demek istediğini Mesih şu sözlerle vaaz etmiştir:

Matta 12:³³“Ya ağacı sağlıklı yetiştirirsiniz, ürünü de sağlıklı olur; ya da ağacı çürük yetiştirirsiniz, ürünü de çürük olur. Çünkü ağaç ürünüyle tanınır.

³⁴Engerekler soyu! Kendiniz kötü kişilerken iyi sözler söyleyebilir misiniz? Çünkü ağız yüreğin taşmasından söz söyler.

Böylece 4:20-27 ayetlerine tek bir vaaz olarak baktığımızda “*yüreğini koru*” mesajı daha anlaşılır olarak ortaya çıkmaktadır. Bilge kişi doğru öğretiyi kulak vermek ve onları gözü önünde tutmak için doğru öğretiyi yüreğinin en derin yerinde saklamalıdır (4:20-21). Bu bölüm bilge kişinin yürüyeceği yolu ve yüreğini nasıl koruması gerektiğini göstermektedir.

Bilge kişi “*anlayış edinmek; doğru, haklı ve adil davranıştan eğitim almak, sağgörü edinmek ve tedbirli olmak, dinleyip ve öğrenmede büyüme, bilge öğütler edinmek için RAB korkusunda kalmalı*” öyle yaşamalı, öyle öğretmelidir (1:1-7). Bunun için de kişinin yüreğini koruması kendi sorumluluğudur (4:23).

Bu durumda yüreği korumak ile bilgelikte ilerlemek arasında bir bağlantı vardır. Bilgeliğin önünde engel teşkil eden her şey aynı zamanda yüreğimizi korumamız gereken şeylerdir (9:8-9; 17:10) Yalan, kıskançlık, dedikodu, açgözlülük, tembellik, alaycılık gibi davranışların Meseller’deki yerlerine bakarak bu örneklerini çoğaltabiliriz. Ve yine RAB’bin iğrendiği şeyler aynı zamanda bizlerin yüreklerini koruması gereken şeylerdir.

Böylece Mesih’in insanı kirleten şeyleri anlatırken ne dediğine dikkat edin. Mesih yürek durumumuzun ağızımızdan çıkan sözler kadar yaptığımız kötü eylemlerle ilişkili olduğunu söylemiştir (Markos 7:21-23, Luka 6:45):

Matta 15:¹⁸Oysa ağızdan çıkan şeyler yüreктen kaynaklanır. İşte bunlardır insanı kirleten.

¹⁹Çünkü kötü tasarılar yüreктen kaynaklanır: Adam öldürme, evlilik dışı cinsel bağlantı, rasgele cinsel ilişki, hırsızlık, yalan tanıklık, sövüp sayma.

²⁰İnsanı kirleten şeyler işte bunlardır. Yıkanmamış ellerle yemek yemek ise insanı kirletmez.”

Yani bilgeliğin, akli olarak bilmekten öte yüreктen söz ve eylem olarak taşan bir şey olması gerekiyor; ve Meseller’de bahsettiğimiz bilgelik Tanrısal bir yaşamdan çıkan bilgeliktir. O halde “*yüreği bilge olan ve yüreğini koruyan kişi*” olmak Meseller Kitabı’nın insan yetiştirme amacıdır. Böylece yüreğini koruyan da yaşayacaktır –*yani öldüğünde sığınacak bir yeri olacaktır (14:32).*²⁷

²⁷ Yakup 1:26 ayeti yüreği aldatı içinde olan kişinin dindarlığının da boş olduğunu söyler. Yakup 2:4 ayeti insanlar arasında ayırım yapanları “*yüreğinde ayırım gözeten kötü düşünceli yargılayıcılar*” olarak tanımlar. Yakup 3:13-18 ayetleri bilge ve akıllı kişinin “*yüreğinde kötülük barındıran*” kişi ile aynı olmadığını (14.a); ve göksel bilgeliğin iyi meyvelerle dolu olduğunu anlatırken “*iyi yüreklidir*” ifadesini (17.a) kullanır. Yakup 4:7-10 ayetlerinde iblise direniş Tanrı’ya itaat prensibi ile açıklanır. Samimi tövbe alçalışın

Yürek kişinin varlığının merkezi olduğu için Meseller Kitabı yürek durumunun Tanrı'nın özel ilgisinde olduğunu açıklar:

17:3 Arıtma potası gümüş için ve fırın altın içindir
Fakat yüreği deneyen RAB'dir.
15:11 Ölüm ve yıkım diyarı RAB'bin önündedir,
Âdem oğullarının yüreği nerede kaldı ki.

Diğer taraftan insanın kendi yürek durumunu²⁸ iyi anlaması (I.Krallar 8:46, Eyüp 14:4, Yuhanna 1:8) gerekir:

20:9 Kim <<Kalbimi temizledim,
Günahımdan arındım>> diyebilir?

Çünkü yürek durumumuz bize bir gerçeği gösteriyor: Günahlıyız. Ve bu durumda Yaratıcı-
mız'ın kurtarıcılığına muhtacız! Böylece yürek durumumuzu iyi anladığımızda “*günah ve
kötülük içinde olmamız gerçeği ile yüzleşmek*” durumunda kalıyoruz. Bu da bizi işlerimize
güvenmek yerine RAB'be bağımlı olmaya yönlendirmektedir.

Böylece gerek Meseller gerekse Kutsal Yazılar boyunca yürek durumumuz ile yüzleşmek,
insan doğasının günahlı olduğunu açıkça göstermektedir. Bu gerçek de bizleri kendimize ya
da işlerimize olan güvenin boş olduğunu anlamaya, Kutsal Yazılar ve bunlarda kendisini açıklanmış
Kutsal Üçlübir Tanrı'ya bağımlı olmaya yönlendirmektedir.

Böylece Meseller'de insanın yüreğine dikkat eden bir Tanrı görmekteyiz:

27:19 Sudaki yüz yüzü *yansıtığı* gibi,
Adamın yüreği de adamı *yansıtır*.
27:21 Pota gümüş için ve ocak altın içindir
Ve bir adam ona uygun övgüyle *denenir* (17:3).
Yeremya 17:10 <<Ben RAB, herkesi davranışlarına,
Yaptıklarının sonucuna göre ödüllendirmek için
Yüreği yoklar, düşünceyi denerim.>>

Meseller bize işlerimizi, sözlerimizi, düşüncelerimizi, duygularımızı doğru bir şekilde yönet-
memiz için yüreğimizi eğitmemizi, yüreğimize dikkat etmemizi söyler:

2:1 Oğlum, eğer sözlerimi kabul edeceksen
Ve emirlerimi yüreğinde saklarsan,
2:2 Kulağınla bilgeliğe dikkat kesilirsen
Yüreğini anlayışa meyil ettirirsen,
3:1 Oğlum, öğretimi unutma,

---

arkasındaki alçakgönüllü bir karakter ile “*yürek temizliğinden*” bahseder (8.a). Yakup 5:1-6 ayetleri hak-
sızlıkla servet edinmiş zenginleri azarlarken, onların başlarına gelecek yargıyı, boğazlanmadan önce besiyeye
çekilen hayvanlara benzeterek “*Kesim gününe hazırlanmış gibi yüreklerinizi semirttiniz*” ifadesini
kullanır. Yakup 5:7-11 ayetlerinde Mesih'in tekrar gelişine bakarak sabretmek ve dayanmak hakkında bah-
sederken “*yüreklerinizi pekiştirin*” ifadesi kullanılır. Böylece “*yürek*” sadece bir duygu durumunu ifade
etmiyor, aynı zamanda “*düşünce, söz, eylem olarak yaşamın merkezi*” olarak ifade edilmektedir.

²⁸ Eyüp 14:4 Kim temiz kirliden çıkarabilir? Hiç kimse!

Emirlerimi yüreğinde sakla:

Bilgeliğin sözlerine dikkat etmek, bedeni ve dolayısı ile bedende geçen zamanı korumak demek olduğundan; ve bütün bu yaşam da yürekten kaynaklanan şeylerle şekillendiğinden bilgeliğin her uyarısı ya da öğretisi yürek durumumuz ile ilgilidir. Yani bilgeliğin gözümüze ya da kulağımıza konuştuğunda bile amaç yüreklerimizin korunmasıdır:

4:20 Oğlum, sözlerime dikkat et,
Kulakların söylediklerime meyilli olsun.

4:21 Onları görüşünden çıkarma,
Onları yüreğinin ortasında sakla.

Böylelikle yüreği korumak aynı zamanda bilgeliği ve sağgörüğü korumak demek olmaktadır:

3:21 Oğlum, onları görüşünden çıkarma,
Sağlam bilgeliği ve sağgörüğü koru,
5:1 Oğlum, bilgeliğime dikkat et,
Kulağın anlayışına meyil etsin ki;
2 Sağgörüğü izleyebilesin
Ve dudaklarınla bilgiyi koruyabilesin.

Bu yüzden bilgeliğin öğretisini içimizde saklamak ve RAB'be güvenmek birbiri ile yakından ilgilidir:

22:17 Kulağın bilgelerin sözlerine meyilli olsun ve dinle
Ve aklını bilgime işle.
22:18 Hoş olacaktır onları içinde saklarsan eğer,
Onlar birlikte dudaklarında hazır olabilsinler diye.
22:19 RAB'be güvenebilesin diye
Bugün sana, sana da bildirdim.

Böylece emirleri yüreğimizde saklamak bunları yaşamımızda uygulamak (7:1-3, Tesniye 6:4-9); canımızı tuzaktan (7:22-23) ve ölümden (7:26-27) korumak anlamına gelmektedir. Çünkü yüreği korumak cana tatlılık, anlayış, şifa ve yaşam veriyor (2:10; 14:33; 22:18; 4:20-23).

Yeni Ahit yüreklerimizi Mesih'e bağlayarak (Romalılar 10:9-10) Meseller'deki bilgeliği tamamlıyor (İşaya 11:2):

Koloseliler 2:²Dilerim, bu kardeşlerin yürekleri destek bulsun, sevgide bağdaşsınlar, yetkin anlayışın tüm zenginliğine kavuşsunlar, Tanrı'nın gizi olan Mesih'i bilme aşamasına erişsinler.

³Bilgeliğin ve bilginin tüm gömüleri Mesih'te saklanmış duruyor.

Diğer yandan Meseller'de yürekteki gurur (21:4, 24) ve alçakgönüllülük (15:33; 16:19) arasındaki fark ile ölüm ve yaşam arasındaki farkın paralel bir şekilde vurgulandığına dikkat edin. Bu sebepten yüreğine dikkat etmek bilgelerin ayrıcalığıdır; ahmakları ise bedenleri/benlikleri yönetmektedir:

18:12 **Adamın yüreğinin yıkımından öncesi gururdur**

Fakat alçakgönüllülük onurdan öncedir (16:5).

16:5 Yüreginde gurur olan herkes RAB'be iğrençtir
Mutlaka o cezasız kalmayacak (3:34).

10:8 Yürekten bilge emirleri kabul eder

Fakat geveze ahmak yıkıma uğrayacaktır (11:2).

24:20 Çünkü gelecek yoktur kötü adam için,

Kandili söndürülecek kötülerin (16:18).

22:4 Alçakgönüllülük ve RAB korkusunun ödülü:

Zenginlik, onur ve yaşam (29:23).

40-) Para ve Zenginlik:

3:13 Bereketlenmiştir bilgeliğe erişen

Ve anlayışı ele geçiren adam.

3:14 Onu kazanmak gümüş kazanmaktan daha iyi

Ve saf altından daha faydalıdır.

3:15 O daha değerlidir mücevherlerden

Ve hiçbir şeyi onunla kıyaslamayı arzulama.

3:16 Uzun ömür onun sağ elindedir,

Sol elinde zenginlik ve onur vardır.

3:17 Onun yolları hoşnutluğun yoludur

Ve bütün patikaları esenliktir.

3:18 Ona sarılanlar için yaşam ağacıdır

Ve mutludur onu sınımsız tutunanlar.

Günümüz dünyasında olduğu kadar antik çağda da para ve mülk önemliydi. Zenginler genelde her devirde toplumda ayrıcalıklı kimseler olmaya devam etmişlerdir. Ancak Meseller'de bilgeliğin ve anlayışın altın, gümüş ve mücevherlerden daha değerli olduğunu okuyoruz. Fakat dünyanın çoğunluğu için maddiyat yaşamdaki en merkez ve ağırlıklı bir yer tutmaktayken Meseller bu bakış açısını tersine çevirmektedir.

3:13 ayeti aramamız gereken bereketin bilgeliğin ve anlayış olduğuna dikkat çekmektedir (8:32, 34). Bu yüzden bilgeliğin diğer şeylerden daha iyi ve daha üstün olduğunu açıklamaktadır (3:14-18; 16:16, Eyüp 28:15, 18):

8:10 Ve gümüşü değil, benim eğitimimi alın

Ve saf altından daha fazla bilgiyi seçin.

8:11 Çünkü bilgeliğin mücevherden daha değerlidir,

Ve arzu edilebilir şeylerin hepsi onunla kıyaslanamaz.

8:18 Zenginlik ve onur benimledir

Kalıcı servet ve doğruluk da.

8:19 Meyvem altından, saf altından bile

Ve ürünüm seçme gümüşten daha iyidir.

3:16 ayeti öncelikle bilgeliğin kendisinin zenginlik olduğunu hatırlatıyor. Çünkü doğrudan maddiyata odaklanmak yerine bilgeliğin onur ve zenginliğin elele olduğunu hatırlatıyor.

3:17 ayetinde hoşnutluk ve esenlik yaşamına dikkat çekilmektedir. Tanrı'nın hoşnutluğu olan bilgelik yaşamı (16:7) aynı zamanda esenlik, onur ve zenginlik yaşamıdır (8:18, Mezmur 119:165, Matta 11:29):

3:2 Yaşam yıllarını ve günlerini uzatsın
Ve sana esenlik çoğaltsın diye.
22:4 Alçakgönüllülük ve RAB korkusunun ödülü:
Zenginlik, onur ve yaşam.

Böylece Meseller bize tek başına zenginliktense bilgeliğin kişi için tam bir doygunluk ve tamamlanma olduğunu gösteriyor. Böylece ayetler kısaca şunu söylemektedir:

- bilgelik zenginlikten iyidir;
- bilgelik ve anlayış zenginlikten iyidir;
- bilgelik uzun ömür ve onur mücevherden değerlidir;
- hoşnutluk yolunda ve esenlik patikasında olmak altın ve gümüşten daha değerlidir;
- gerçek mutluluk ve gerçek yaşam bilgeliktedir.

Bu durumda zenginlik konusuna bakarken "düşmanlarla barışıklık" içinde olmanın kendisinin bile bir hazine olduğunu hatırlamamız gerekir:

16:7 Bir adamın yolları RAB'bi hoşnut ettiğinde
O düşmanlarını bile onunla barıştıdır.

Ve 3:18 ayeti bilgeliğin aranması gereken bir zenginlik olduğuna dikkat çeker. Çünkü bilgeliği tutmak yaşam mutluluk hazinesidir:

11:30 Doğrunun meyvesi yaşam ağacıdır...

Bu yaşamda zenginlik, mal varlığı ve para çoğunluğun aradığı bir şeyken Meseller'de bilgeliğin bu yaşamda ilk sırayı alması teşvik edilir. Çünkü bütün hayatı maddiyat merkez alarak yönlendirmeye çalışmak hayati boşa harcamak olacaktır:

23:4 Servet edinmek için kendini bitkin düşürme,
Bunu düşünceden çıkar.
5 Gözlerini ona diktiğinde o gitmiştir.
Servet kesinlikle kanatlanır,
Göklere uçan bir kartal gibi.
20:21 Başlangıçta çabucak ele geçen bir miras:
Sonunda bereketli olmayacak.

Çünkü para kötü kimselerin elinde tehlikeli bir silaha dönüşebilir; ya da aptallık yüzünden servet kaybedilebilir. Diğer yandan bilgelik kişiye maddiyatı nasıl doğru yoldan elde edeceğini ve nasıl bunu doğru bir şekilde kullanacağını gösterir.

11:28 Zenginliğe güvenen düşecek
Fakat doğrular yaprak gibi gelişecek.

Bu ayet zenginliğin geçici olması yanında bir başka tehlikesine dikkat çekmektedir. Zenginlik birçok kimse için güçlü bir ayartıdır. Bu ayetin gösterdiği şey ise zenginliğin insanın aklını ve

yüreğini nasıl boş bir güven ile aldattığıdır. Bu yüzden para ve maddiyat konusuna bakarken bilgelikle bakmalıyız. Çünkü ayet bize düşündüğümüz ya da arzuladığımız zenginliğin verdiği güvenin düşüş getirdiğini göstermektedir (Markos 10:25). Böylece zenginlik Tanrı'ya olması gereken güveni yok ediyorsa bir put oluyor ve dolayısı ile kişiye bir yargı –düşüş- getirmektedir:

I.Timoteyus 6: ¹⁰Çünkü tüm kötülük köklerinden biri de para sevgisidir. Kimileri buna imrenip imandan saptı ve pek çok üzüntüyle kendilerini yürekler acısı duruma düşürdü.

¹⁷Şimdiki çağda varlıklı olanlara buyruğun şu olsun: Kimseye yüksekten bakmasınlar, güvenilmez zenginliklere bel bağlamasınlar. Gönenç bulmamız için her şeyi bize bollukla sağlayan Tanrı'ya umut bağlasınlar.

Öyleyse para ve maddiyat konusuna girmeden önce kişiler kendilerinde olan için öncelikle şükredebilen bir yüreğe sahip olmalıdır. Az olmasına karşın bereketli olanı yumuşaklık ruhu içinde kabul edebilmeyi seçebilmeliyiz.

16:8 Doğrulukla *edinilen* birazcık şey daha iyidir

Haksızlıkla büyük gelirdense.

Mezmur 37:16 Doğrunun azıcık varlığı,

Pek çok kötünün servetinden iyidir.

Varlık içinde olduğu halde yüreğinde Tanrı'ya değil de geçici olan şeyler üzerine dayalı bir güveni olan kimseler “*az olduğu halde bereketli olan*” şeyleri tadamayacaktır:

I.Timoteyus 6: ⁶Kuşkusuz, tanrısayarlık çok büyük kazançtır, ama eldekiyle yetinme ruhuyla atbaşı beraber giderse.

15:16 RAB korkusuyla az olan daha iyidir

Büyük hazine ile ve karmaşıklık içinde olmaktansa.

15:17 Sevgi olan yerde bir kâse sebze daha iyidir

Nefret olan yerdeki bir besili danadansa (17:1).

Az ile şükrederek Rab'bin bereketini arayan kimseler ile servetin aldatıcılığına kanmış kişilerin arasındaki zıtlığa bakın:

11:16 Kibar bir kadın onur kazanır

Ve zorba adamlar servet kazanır.

Böylece Vaiz 7:1 ayeti “İyi ad hoş kokulu yağdan... iyidir” derken onur ve dürüstlikle kazanılmış ünün, pak yaşamın ne kadar değerli olduğuna dikkat çekilmektedir.

İnsanlar maddi ihtiyaçları olan varlıklardır. İhtiyaçları inkâr etmiyoruz ya da fakirliği yüceltmiyoruz. Yaşam boyu pek çok konuda olduğu üzere maddi ihtiyaçlarımızı da Göklerdeki Babamız'dan dilemeye devam edeceğiz. Ancak maddiyata her zaman bilgeliğin daha üstün olduğu (20:15), pak yaşamın zenginlikten, iyilik yapmanın mücevherlerden daha değerli olduğu açısından bakacağız (22:1).

11:4 Gazap günü servet fayda etmez

Fakat doğruluk ölümden kurtarır.

Bu ayetin mesajı ile Mezmur 49'un mesajının nasıl örtüştüğüne dikkat edin. Mezmur 49 bütün insanların ölümünden bahsediyor; ölüm zengin fakir ayrımı yapmıyor. Bütün gösterişine karşın insanın ölümü kaçılmaz bir gerçek olarak bu Mezmur'da karşımıza çıkıyor. Ancak ayetler “*servetlerine güvenen insanların ölümü*” ile “*ölüler diyarının pençesinden kurtulacak*” insanlar arasındaki zıtlığa dikkat çekmektedir (11:28; 18:11).

Böylece pek çok konuda olduğu gibi zenginlik ve servet konusuna bakarken de bir gün öleceğimizi düşünerek, doğru bir yürek tutumu ile yaşamak ve buna uygun bir tavır içinde olmak Meseller'deki diğer bir esas olarak karşımıza çıkar.

Öyleyse önce Tanrı korkusunda (samimi iman ile) bir bilgelik ve anlayış dilemeliyiz. Bilgelik ve anlayışımızın merkezi ise Mesih'tir. Tanrı'nın Kutsal Yazıları'na ve Mesih'e bağlılığımız, Kutsal Yazılar'ı okuma, araştırma, öğrenme ve dua ile birlikte yaşamlarımıza uygulamaya çalışmamız ile Tanrısal bilgelik ve anlayışta ilerleriz. Tanrı'yı hoşnut eden bir yaşam yolunda yürümek için Kutsal Yazılar'ı ve Mesih'i merkez alan bir tutum içinde olmalıyız. Çünkü bu hayatı ya etrafınızdaki dünyanın gözünden görüp dünyasal bir şekilde yaşarsınız ya da Tanrısal bir göz ile görüp kalıcı değerlere göre yaşarsınız.

Öyleyse Kutsal Yazılar ve Mesih merkezli bir bakış açımız yani bilgelik ve anlayışımız yoksa mal ve servet insana bu dünyada mutluluk, bereket ve doyunluk sağlamaz. Tanrı'ya “*malım sana kurban olsun*” diye sunulmamış bir kazanç, sonsuz yaşam açısından göklerin egemenliğinde bize bir fayda sağlamaz. Çünkü maddiyatı yönetecek bilgeliğimiz ve imanımız yoksa maddiyatın bizi yönetmesi ve sonunda bizi harcaması kaçınılmaz olacaktır (Luka 12:16-21, Markos 10:25):

28:20 Güvenilir bir adam bereketlerle bolluğa erecek
Fakat zengin olmaya acele edense cezasız gitmeyecek.
28:22 Kötü gözlü bir adam servet için acele eder
Ve üzerine gelecek yoksulluğu bilmez.

41-) Antik çağda pırlanta bilinmiyordu. En değerli taş yakut idi. Bilgelik de Meseller'de bu yüzden değerli bir taş gibi anlatılmaktadır (3:15; 8:11). Mesih de bu yüzden bizler için en değerli taştan daha önemlidir. Çünkü O Baba Tanrı'nın biricik oğludur; ve Efesliler mektubunda dediği üzere “*sevgili*” yani en önemli, en saygıdeğer ve en arzu edilir ve eşsiz Olan'dır; tek Kurtarıcı'dır.

1-) Araştırma Soruları:

a-) Aşağıdaki ayetlere başka ayetler ilave ederek Tanrı korkusunu açıklayınız:

Romalılar 8:15, II.Korintliler 5:11; 7:1, Filipililer 2:12, İbraniler 2:14-15, İbraniler 11:7, I.Petrus 2:17

b-) Matta 10:26-33 ayetlere dayalı olarak Tanrı korkusunu açıklayınız.

c-) Mezmur 19:7-13 ayetlerine bakarak bilgeliği açıklayınız.

d-) 8:22-36 ayetleri ile Yuhanna 1. bölüm arasında paralelliği ortaya koyunuz.

e-) Mezmur 5:9; 14:1; 140:3, Vaiz 7:20, Romalılar 2:1; 3:9-13 Galatyalılar 3:22 ayetlerini göz önüne alarak Meseller Kitabında insanın nasıl tarif edildiğine bakınız.

f-) 11:20-21 ayetlerini 10:16; 12:28; 19:23; 21:16 ayetleri ile karşılaştırınız. 12:15; 16:25, Mezmur 13:6; 119:1, Romalılar 6:23 ayetlerini göz önüne alarak Meseller Kitabından günah tanımınızı oluşturunuz.

g-) Mezmur 7:14, İşıya 59:4, Romalılar 5:12 ayetlerini konu olarak Meseller Kitabının ne dediğini özetleyiniz.

h-) Mezmur 32:3, 5, I.Yuhanna 1:9 ayetlerine bakarak Meseller Kitabının ne dediğini yazınız.

i-) Titus 3:3 ayetine bakarak bilge insan tanımına uymayan insanı Meseller Kitabının dili ile tarif ediniz.

j-) Kutsal Kitap'ta bilge olmayan kişinin karakter özelliklerinden biri de *“karanlıkta yürümek ve akılsızlığını belli etmek”* olarak yazılmıştır (Vaiz 2:14; 10:3). I.Korintliler 3:19 ayetine dayalı olarak 3:34; 11:20; 12:23; 13:16 ayetlerine bakınız. Konuya açıklama getirmek için Meseller Kitabından farklı örnekleri ortaya koyunuz.

k-) Meseller Kitabının ifadesi ile bilgeliğin kaynağını (I.Krallar 3:11-12, Yakup 1:5) ve bilge insanı tanımlayınız. 1:20-23; 3:5-7; 8:1-5; 9:1-6 ayetine göre bilgeliğin mesajını tanımlayınız.

l-) 3:14-17 ayetleri maddiyat konusunda Mesih'in dağdaki vaazının bir ön görüntüsüdür (Matta 7:19-21, 24). Para ve maddiyat konusunda doğru yürek tutumunu karşılaştırınız.

m-) Meseller'de gurur ile alçakgönüllülüğü karşılaştırınız.

n-) Meseller'de çalışkanlık ve tembelliği karşılaştırınız.

o-) Meseller'de doğruluk ve kötülüğü karşılaştırınız.

p-) Kişiler sözlerine göre tartıldığı zaman Meseller'de dilin doğru ve yanlış kullanımına göre ortaya nasıl insan tipleri ortaya çıkıyor. Her insan tipi ile ilişkilendirilen konum nasıldır.

r-) 3:5-6 ayetlerine bakarak Kutsal Kitap içindeki karakterlerden biri ya da ikisi ile nasıl örtüştüğünü ortaya koyunuz.

s-) Meseller Kitabı boyunca bilge kişi ile bilge olmayan kişiyi karşılaştırınız (yollarını, işlerini, yaşamlarını, değer yargılarını v.s.).

t-) İlk okunduğunda hemen anlaşılamayan Meseller'den üç tanesini kısaca açıklayınız.

u-) Meseller'den bir konu seçerek bütün Meseller Kitabında o konunun geçtiği yerleri bir araya getiriniz (Örneğin "rüşvet" konusu Meseller'de bu ayetlerde geçmektedir: 17:8 17:23 21:4 29:4).

v-) Meseller'de Tanrısal bilgeliğin yolu ile dünyasal bilgeliğin yolunu karşılaştırınız.

2-) Grup çalışmaları için -Seçmeli Sorular:

Farklı tercümeleleri bir arada okuyarak çalışınız.

a-) Sıra ile her bir bölümü başkalarına öğretmek için bir çalışma notu hazırlayınız. Ayrıca çalışma soruları çıkarınız.

b-) Her bölümde Mesih'i nasıl görmemiz gerektiğini yazınız. Ayrıca çalışma soruları çıkarınız.

Bibliyografi

- Life Application Bible. Grand Rapids: Zondervan and Wheaton: Tyndale. 1991.
- Neilson, Kathleen Buswell. Proverbs: the Way of Wisdom. Phillipsburg: P & R. 2007.
- Longman, Tremper, III. Proverbs. Grand Rapids: Baker Academic. 2006.
- Longman, Tremper, III. How to Read the Proverbs. Downers Grove: InterVarsity. 2002.
- Selvaggio, Anthony. A Proverbs Driven Life. Wapwollopen: Shepherd Press. 2008.

---

^I Longman, Proverbs. s.37-38.

^{II} Longman, Proverbs. s.41

^{III} Life Application Bible, 1991, s.1073

^{IV} Longman, Proverbs. s.31-32

^V Longman, Proverbs. s.61-63.

^{VI} Longman, Proverbs. s.75-81

^{VII} Proverbs, Baker Commentary on the Old Testament, s.59, 60

^{VIII} Selvaggio, s.113-123

^{IX} Longman, Commentary, 554-555

^X Neilson, s.101-112

^{XI} Longman, Commentary, 576-578

^{XII} Selvaggio, s.137-166

^{XIII} Longman, Commentary, s.539-542

^{XIV} Selvaggio, s.167-177

^{XV} Selvaggio, s.178-194

^{XVI} Longman, Commentary, "Leb" hakkında fikirler ve ayetler için bütün kitap geneline bakılmıştır.